

Rada
Evropské unie

Brusel 18. července 2016
(OR. en)

11317/16

**Interinstitucionální spis:
2016/0224 (COD)**

**ASILE 27
CODEC 1077**

NÁVRH

Odesílatel:	Jordi AYET PUIGARNAU, ředitel, za generálního tajemníka Evropské komise
Příjemce:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generální tajemník Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2016) 467 final
Předmět:	Návrh NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o zavedení společného postupu pro mezinárodní ochranu v Unii a o zrušení směrnice 2013/32/EU

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2016) 467 final.

Příloha: COM(2016) 467 final

V Bruselu dne 13.7.2016
COM(2016) 467 final

2016/0224 (COD)

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

**o zavedení společného postupu pro mezinárodní ochranu v Unii a o zrušení směrnice
2013/32/EU**

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

- **Souvislosti a důvody návrhu**

Evropská unie pracuje na integrované, udržitelné a celostní migrační politice EU, která je založena na solidaritě a spravedlivém sdílení odpovědnosti a která může účinně fungovat jak v dobách klidu, tak v době krize. Od přijetí Evropského programu pro migraci¹ pracuje Evropská komise na realizaci opatření, která účinně a komplexně řeší bezprostřední i dlouhodobé výzvy řízení migračních toků.

Společný evropský azylový systém je založen na pravidlech, jež určují, který členský stát je příslušný pro žadatele o mezinárodní ochranu (i pokud jde o databázi otisků prstů žadatelů o azyl), a jež dále stanoví společné normy pro azylová řízení, podmínky přijímání, uznávání a ochranu příjemců mezinárodní ochrany. Při provádění společného evropského azylového systému pak členskými státy pomáhá Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu.

Ačkoli bylo při budování společného evropského azylového systému dosaženo značného pokroku, existují dosud významné rozdíly mezi členskými státy v tom, jaké druhy řízení používají, jaké podmínky přijímání poskytují žadatelům, kolik žádostí uznají a jaký druh ochrany příjemcům mezinárodní ochrany udělí. Tyto rozdíly přispívají k druhotnému pohybu osob a tzv. azylové turistice, vytvářejí motivační faktory a v konečném důsledku vedou k tomu, že odpovědnost nabídnout ochranu těm, kteří ji potřebují, není mezi členskými státy rozdělena rovnoměrně.

Nedávné rozsáhlé příjezdy migrantů ukázaly, že Evropa potřebuje účinný a účelný azylový systém, který bude schopen zaručit spravedlivé a udržitelné sdílení odpovědnosti mezi členskými státy, poskytnout dostačující a důstojné podmínky přijímání v celé EU, zpracovávat rychle a účinně žádosti o azyl podané v EU a zajistit kvalitní rozhodování, aby ti, kteří mezinárodní ochranu potřebují, ji i skutečně získali. Spolu s tím ale EU musí řešit nelegální a nebezpečný pohyb osob a učinit přítrž obchodnímu modelu pašeráků. Proto musí být na jedné straně žádosti o azyl těch osob, které nárok na mezinárodní ochranu nemají, vyřizovány urychleně a tito migranti musí být rychle navraceni. Na straně druhé je třeba otevřít bezpečné a legální cesty do EU pro ty osoby z třetích zemí, které ochranu potřebují. Jde také o součást širšího partnerství s prioritními zeměmi původu a tranzitu.

Dne 6. dubna 2016 Komise ve sdělení „Směrem k reformě společného evropského azylového systému a posilování legálních cest do Evropy“² vytyčila priority strukturální reformy evropského azylového a migračního rámce a nastínila kroky na cestě k lidštější, spravedlivější a účinnější evropské azylové politice a lépe řízené politice legální migrace.

Dne 4. května 2016 pak Komise předložila první soubor návrhů reformy společného evropského azylového systému, které dostaly třem prioritám uvedeným ve sdělení Komise: vytvoření udržitelného a spravedlivého dublinského systému pro určení členského státu příslušného k posouzení žádosti o azyl³, posílení systému Eurodac, aby bylo možné lépe monitorovat druhotný pohyb osob a potírat nelegální migraci⁴, a zřízení specializované

¹ COM(2015) 240 final.

² COM(2016) 197 final.

³ COM(2016) 270 final.

⁴ COM(2016) 272 final.

evropské agentury pro azyl, která zajistí dobré fungování evropského azylového systému⁵. Tyto návrhy byly prvními stavebními kameny reformy struktury společného evropského azylového systému.

Reformu společného evropského azylového systému Komise dokončuje druhým balíčkem, v jehož rámci přijímá čtyři další návrhy: návrh, který směrnici o azylovém řízení nahrazuje nařízením⁶, harmonizuje současné nesourodé postupy v členských státech a vytváří skutečně společný postup, návrh, který kvalifikační směrnici⁷ nahrazuje nařízením⁸, stanoví jednotné normy pro uznávání osob, které potřebují ochranu, a práva přiznaná příjemcům mezinárodní ochrany a dále návrh, kterým se reviduje směrnice o podmínkách přijímání⁹ tak, aby byly v celé EU dále harmonizovány podmínky přijímání, aby se zvýšily vyhlídky žadatelů na integraci a aby byl omezen druhotný pohyb. V návaznosti na závazek posílit legální cesty do EU, který Komise oznámila dne 6. dubna 2016, přichází Komise také s návrhem strukturovaného rámce EU pro znovuosídlování, jenž se posouvá k řízenějšímu přístupu k mezinárodní ochraně uvnitř EU, jenž osobám, které potřebují mezinárodní ochranu, zaručuje spořádanou a bezpečnou cestu do EU a jehož cílem je postupně omezit motivaci k nelegálním příjezdům¹⁰.

Tyto návrhy jsou nezbytnou součástí celkové reformy společného evropského azylového systému a jsou úzce propojeny. Touto druhou fází legislativních návrhů reformujících *acquis* v oblasti azylu jsou nyní na stole všechny elementy solidního, koherentního a integrovaného společného evropského azylového systému, který je založen na společných harmonizovaných pravidlech, která jsou jak účinná, tak ochranná, plně v souladu s Ženevskou úmluvou.

Společný evropský azylový systém, který dále rozvíjíme, je jak účinný, tak ochranný a je navržen tak, aby plně sblížoval vnitrostátní azylové systémy, omezoval motivaci k druhotnému pohybu, posiloval důvěru mezi členskými státy a vedl celkově k dobře fungujícímu dublinskému systému.

Je zárukou, že se žadatelům o azyl, ať už jsou kdekoli v EU, dostane rovného a odpovídajícího zacházení. Poskytuje nástroje nutné pro rychlou identifikaci osob, které skutečně potřebují mezinárodní ochranu, a pro navrácení těch, kteří potřebu ochrany nemají. Je štedrý k těm nejzranitelnějším osobám a přísný vůči možnému zneužití, vždy však respektuje základní práva. Společný systém je konečně také nákladově efektivní a flexibilní natolik, aby se dal přizpůsobit náročným situacím, kterým v této oblasti čelí členské státy.

- **Cíle návrhu**

Cílem tohoto návrhu je zřídit skutečně společný postup pro mezinárodní ochranu, který bude účinný, spolehlivý a vyvážený. Tím, že má podobu nařízení, které je přímo použitelné ve všech členských státech, a tím, že odstraňuje prvky volnosti jednání, ale i zjednodušuje, racionalizuje a konsoliduje postupy, se návrh snaží dosáhnout vyšší úrovně harmonizace a větší jednotnosti výsledků azylových řízení v jednotlivých členských státech, čímž odstraní motivaci k azylové turistice a druhotnému pohybu mezi členskými státy.

⁵ COM(2016) 271 final.

⁶ Úř. věst. L 180, 29.6.2013, s. 60.

⁷ Úř. věst. L 337, 20.12.2011, s. 9.

⁸ Úř. věst. L [...], [...], s. [...].

⁹ Úř. věst. L [...], [...], s. [...].

¹⁰ Úř. věst. L [...], [...], s. [...].

Návrh prosazuje rychlé, ale kvalitní rozhodování ve všech fázích řízení. Po členských státech vyžaduje, aby do azylových systémů investovaly už ve správních fázích řízení a aby příslušným orgánům poskytly nezbytné prostředky k tomu, aby mohly rychle, a přitom solidně rozhodovat tak, aby těm osobám, které potřebují mezinárodní ochranu, byl rychle přiznán status, zatímco ty osoby, které ochranu nepotřebují, byly rychle navraceny. Rychlé a účinné rozhodování je v zájmu jak žadatelů, kteří tak snáze pochopí svoje právní postavení, tak členských států, kterým to ušetří náklady spojené s přijímáním a administrativou.

Spravedlivý a účinný postup společný pro celou Unii znamená:

- **jednodušší, přehlednější a kratší řízení**, která nahradí současná nesourodá řízení v členských státech. Návrh počítá s krátkými, ale přiměřenými lhůtami pro vyslovení souhlasu žadatele s řízením a pro posouzení žádosti jak ve správní, tak odvolací fázi. Zachována je šestiměsíční lhůta u prvního rozhodnutí, avšak u zjevně nedůvodných a nepřipustných žádostí se počítá se lhůtami značně kratšími. Členské státy mají také možnost jakoukoli žádost posoudit přednostně. Lhůty pro registraci, podávání a posuzování žádostí jsou pevně stanoveny, ale lze je ve výjimečných případech prodloužit, pokud členský stát obdrží neúměrný počet žádostí najednou. Aby se dalo s takovými eventualitami počítat, měly by členské státy spíše pravidelně revidovat a anticipovat svoje potřeby, aby zajistily odpovídající zdroje pro účinné řízení svých azylových systémů. V případě potřeby se členské státy mohou spolehnout na pomoc Agentury Evropské unie pro azyl. Řízení o přípustnosti a zrychlené posuzovací řízení jsou dále nově povinná a ustanovení o následných žádostech jsou přeformulována tak, aby umožňovala výjimky z práva setrvat na konci správního řízení nebo během něj,
- **procesní záruky chránící práva žadatelů**, které mají zaručit, aby žádosti o azyl byly adekvátně posuzovány v rámci racionalizovaného a kratšího řízení. To je zaručeno tak, že na začátku řízení je každý žadatel informován o svých právech, povinnostech a následcích nedodržení těchto povinností. Žadatelé musí dostat účinnou příležitost spolupracovat a řádně komunikovat s příslušnými orgány, aby mohli předložit veškerá fakta k doložení žádosti, která mají k dispozici. Tento návrh dává žadatelům adekvátní procesní záruky, aby mohli svůj případ sledovat ve všech fázích řízení, zejména právo být vyslechnut v osobním pohovoru, tlumočení a bezplatnou právní pomoc a zastupování. Dále je pravidlem, že mají právo setrvat až do výsledku řízení. Žadatelé mají právo na náležité oznámení rozhodnutí, skutkových a právních důvodů tohoto rozhodnutí a v případě zamítavého rozhodnutí mají právo na účinný opravný prostředek u soudu nebo tribunálu. Pro žadatele se zvláštními procesními potřebami a pro nezletilé osoby bez doprovodu se počítá s posílenými ochrannými opatřeními, např. podrobnějšími pravidly posuzování, dokládání a řešení zvláštních procesních potřeb žadatele,
- **přísnější pravidla pro předcházení zneužívání systému, pro postihování zjevně zneužívajících žádostí a pro odstraňování motivace k druhotnému pohybu**, a to stanovením jasných povinností žadatele spolupracovat s orgány v průběhu celého řízení a stanovením přísných důsledků vážících se k nedodržení těchto povinností. V tomto smyslu je posouzení žádosti o mezinárodní ochranu podmíněno podáním žádosti, sejmutím otisků prstů, poskytnutím podrobných informací nezbytných k posouzení žádosti a přítomností a pobytem v příslušném členském státě. Nedodržení kterékoli z těchto povinností může vést k zamítnutí žádosti pro odstoupení od ní v souladu s postupem v případě konkludentního zpětvzetí žádosti.

Současné volitelné procesní nástroje pro postihování zneužívajícího jednání žadatelů, druhotného pohybu a zjevně nedůvodných žádostí jsou nově povinné a dále posílené. Návrh zejména stanoví jasné, vyčerpávající a povinné seznamy důvodů, kdy posouzení musí být urychleno a kdy musí být žádosti zamítnuty jako zjevně nedůvodné nebo jako odstoupené. Dále byla posílena schopnost reagovat na následné žádosti zneužívající azylové řízení, a to zejména tak, že je nově možné vyhostit takové žadatele z území členských států předtím a potom, co bylo vydáno správní rozhodnutí o jejich žádostech. Současně s tím ale platí všechny záruky, včetně práva na účinný opravný prostředek, aby nedošlo k porušení práv žadatelů,

- **harmonizovaná pravidla o bezpečných zemích** jsou kritickým elementem účinného společného postupu a tento návrh harmonizuje procesní důsledky uplatnění pojmu bezpečné země. V případě, kdy žadatelé zjevně nepotřebují mezinárodní ochranu, protože pocházejí z bezpečné země původu, musí dojít k rychlému zamítnutí jejich žádostí a k jejich urychlenému návratu. V případě, kdy žadatelé již našli první zemi azylu, kde se jim dostává ochrany nebo kde jejich žádosti může posoudit bezpečná třetí země, musí být žádosti shledány nepřijatelnými. Komise navrhuje postupně se přiblížit k plné harmonizaci v této oblasti a nahradit do pěti let od vstupu nařízení v platnost vnitrostátní seznamy bezpečných zemí evropskými seznamy či určeními na úrovni Unie.

- **Soulad s platnými předpisy v této oblasti politiky**

Tento návrh je plně v souladu s prvními návrhy na reformování společného evropského azylového systému předloženými dne 4. května 2016 ohledně dublinského nařízení, systému Eurodac a Agentury Evropské unie pro azyl, s návrhy na reformování kvalifikačního nařízení a na přepracované znění směrnice o podmínkách přijímání a s návrhem strukturovaného systému Unie pro znovuúsídlování.

Pokud jde o návrh přepracovaného znění dublinského nařízení, použije se tento návrh na žadatele podstupující dublinské řízení. Tento návrh má zejména souvislost s pravidly stanovenými v návrhu přepracovaného znění dublinského nařízení, která dále konkretizuje, např. posouzení přípustnosti žádosti, zrychlené posuzovací řízení, následné žádosti a záruky pro nezletilé osoby a zvláštní záruky pro nezletilé osoby bez doprovodu. Tento návrh je také spojen s přepracováním nařízení o Eurodac, pokud jde o snímání otisků prstů a obličejů žadatelů a jejich relevanci u žádostí o mezinárodní ochranu.

Pokud jde o návrh týkající se Agentury Evropské unie pro azyl, tento návrh připomíná důležitost operativní a technické podpory, kterou tato agentura může poskytovat členským státům v zájmu účinného řízení žádostí o mezinárodní ochranu, ale také důležitost jejího poskytování a budování kapacit v souladu s novým navrhovaným mandátem agentury.

Pokud jde o návrh kvalifikačního nařízení, oba návrhy se vzájemně doplňují, neboť návrh kvalifikačního nařízení stanoví normy, které musí splnit státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, zatímco tento návrh stanoví pravidla společného postupu pro udělování a odnímání mezinárodní ochrany.

Tento návrh je rovněž úzce spojen s návrhem přepracovaného znění směrnice o podmínkách přijímání. Aby bylo zajištěno včasné a účinné posuzování žádostí o mezinárodní ochranu, je nutné, aby žadatelé dodržovali ohlašovací povinnosti stanovené v návrhu přepracovaného znění směrnice o podmínkách přijímání, a tento návrh stanoví procesní důsledky pro ty žadatele, kteří tyto ohlašovací povinnosti nedodrží.

- **Soulad s ostatními politikami Unie**

Tento návrh je v souladu s celkovou dlouhodobou politikou lepšího řízení migrace, jak ji stanovila Komise v Evropském programu pro migraci¹¹, který rozvádí politické směry předsedy Junckera do souboru koherentních a vzájemně se posilujících iniciativ opírajících se o čtyři pilíře. Tyto pilíře spočívají v omezování motivace k nelegální migraci, v zabezpečení vnějších hranic a záchraně životů, v silné azylové politice a nové politice legální migrace. Tento návrh, který dále provádí Evropský program pro migraci, pokud jde o cíl posílení azylové politiky Unie, by měl být chápán jako součást širší politiky na úrovni EU, která usiluje o vybudování robustního a účinného systému udržitelného řízení migrace pro budoucnost, který bude spravedlivý k hostitelské společnosti a občanům EU i k dotčeným státním příslušníkům třetích zemí a zemím původu a tranzitu.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právní základ**

Právním základem návrhu je čl. 78 odst. 2 písm. d) Smlouvy o fungování Evropské unie, který stanoví přijetí opatření pro společný postup pro udělování a odnímání jednotného azylového statusu nebo statusu doplňkové ochrany.

- **Subsidiarita**

Cílem tohoto návrhu je zavést společný postup pro udělování a odnímání mezinárodní ochrany, který nahrazuje různé postupy pro azylová řízení v členských státech a zajišťuje dobré načasování a účinnost tohoto postupu. Žádosti státních příslušníků třetích zemí a osob bez státní příslušnosti o mezinárodní ochranu by měly být posuzovány postupem, který se řídí stejnými pravidly bez ohledu na to, ve kterém členském státě byla žádost podána, aby tak bylo zajištěno rovné vyřizování žádostí o mezinárodní ochranu, srozumitelnost a právní jistota pro jednotlivé žadatele. Členské státy dále nemohou jednotlivě zavádět společná pravidla pro omezování motivace k azylové turistice a druhotnému pohybu mezi členskými státy. Proto je nutné opatření na úrovni Unie.

Tohoto cíle nelze dostatečně dosáhnout členskými státy a lze jej tedy, vzhledem k rozsahu a účinku tohoto nařízení, lépe dosáhnout na úrovni Unie. Unie tudíž může přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto nařízení rámec toho, co je nezbytné pro dosažení tohoto cíle.

- **Proporcionalita**

V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii nepřekračuje toto nařízení rámec toho, co je nezbytné pro dosažení jeho cílů.

Pokud jde o zavedení společného postupu pro udělování a odnímání mezinárodní ochrany, všechny prvky návrhu se omezují na to, co je nezbytné k zavedení a umožnění takového společného postupu, k jeho racionalizaci a zjednodušení, k zajištění rovného zacházení ve smyslu práv a záruk pro žadatele a k tomu, aby byly odstraněny nesrovnalosti ve vnitrostátních postupech, jejichž nežádoucím důsledkem je motivace k druhotnému pohybu.

Zavedení lhůt ve všech fázích řízení, včetně odvolací fáze, a zkrácení lhůty pro správní fázi řízení jsou změnami nezbytnými pro racionalizaci řízení a zvýšení jejich účinnosti. Lhůty

¹¹ COM(2015) 240.

navrhované pro odvolací fázi umožňují dodržení všech příslušných procesních záruk, včetně práva na ústní slyšení a dodržení principu „rovnosti zbraní“. Navržením těchto lhůt se Komise pokusila nalézt rovnováhu mezi právem žadatelů na to, aby jejich případ byl projednán v přiměřené lhůtě, a jejich právem na účinný opravný prostředek a obranu, včetně poskytnutí bezplatné právní pomoci a zastupování.

- **Volba nástroje**

Tento návrh nařízení má zrušit a nahradit směrnici. Stupeň harmonizace vnitrostátních postupů pro udělování a odnímání mezinárodní ochrany, kterého bylo dosaženo směrnicí 2013/32/EU, se ukázal jako nedostatečný k vyřešení odlišností v druzích využívaných řízení, procesních lhůtách, právech a procesních zárukách žadatelů, počtech uznaných žádostí a druzích udělené ochrany. Pouze nařízením, které v Unii zavede společný postup pro azylové řízení a jehož ustanovení budou přímo použitelná, lze zajistit nezbytný stupeň jednotnosti a účinnosti, jenž je nutný pro uplatnění procesních pravidel práva Unie o azylu.

3. KONZULTACE SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI

- **Konzultace se zúčastněnými stranami**

Při přípravě tohoto druhého balíčku návrhů uspořádala Komise cílené konzultace s členskými státy, vysokým komisařem Organizace spojených národů pro uprchlíky a občanskou společností, jež byly vedeny cíli reformy společného evropského azylového systému stanovenými ve sdělení Komise ze dne 6. dubna 2016. Komise pečlivě posoudila přednesené argumenty a pokusila se zohlednit ty z nich, které byly vesměs společné všem stranám zainteresovaným na tomto návrhu. V červnu 2016 proběhla v Evropském parlamentu neformální výměna názorů o druhém balíčku návrhů.

- Většina členských států se postavila kladně k volbě Komise, aby současnou směrnicí nahradilo nařízení, i když některé státy vyjádřily obavu, zda bude slučitelné s jejich vnitrostátním správním řádem. Některé členské státy byly už od debaty o návrhu směrnice o azylovém řízení názoru, že nařízení, jehož ustanovení jsou přímo použitelná, je neúčinnější právní nástroj pro zabezpečení práv žadatelů a rovné zacházení ve všech členských státech. Některé zúčastněné strany ovšem varovaly před tím rizikem snížení norem ochrany na úroveň společného jmenovatele, a to zejména proto, že v oblasti mezinárodního uprchlického práva je Unie hlavním vzorem.
- Většina členských států uznala, že je nutné zjednodušit a vyjasnit současná procesní pravidla, a vyjádřila podporu další harmonizaci azylových řízení v celé Unii. Členské státy uznaly potřebu vyjasnit a zjednodušit důvody pro přípustnost, využití řízení na hranicích a zrychlených řízení a vyřizování následných žádostí.

Mezi členskými státy byla obecná podpora pro zavedení maximálních lhůt v různých fázích řízení, včetně odvolací fáze. Většina členských států vyjádřila uspokojení nad současným harmonogramem běžného správního řízení, ale uznala, že je třeba zavést přísnější lhůty a racionalizovat postupy. Některé členské státy však zdůraznily potřebu určité míry flexibility, aby bylo možné zvládnout velké přílivy migrantů a neúměrně vysoký počet současně podaných žádostí. Členské státy obecně podpořily zavedení povinných lhůt pro odvolací fázi, ale volaly po lhůtách odlišených podle

toho, zda jde o odvolání podaná proti rozhodnutím přijatým v běžném nebo zrychleném řízení.

Většina zúčastněných stran z řad občanské společnosti požadovala zjednodušení stávajících procesních pravidel. Byly však skeptičtější, pokud jde o účelnost povinných lhůt v různých fázích řízení. Dále byly vyjádřeny obavy ohledně toho, jak zajistit, aby navrhované lhůty byly slučitelné s účinným uplatňováním procesních záruk.

- Pokud jde o zrychlené posuzovací řízení, řízení na hranicích a řízení o přípustnosti, většina členských států je považuje za nástroje nezbytné pro účinnější posuzování žádostí, které jsou jasně podvodné, zjevně nedůvodné nebo nepřipustné. Názory se různily ohledně povinného využití pojmu první země azylu a bezpečná třetí země pro zamítnutí žádostí jako nepřipustných a ohledně povinného využití zrychleného posuzovacího řízení a řízení na hranicích. Většina členských států chápe potřebu opatření, jejichž cílem je účinnější systém, a jsou pro zřízení společného seznamu EU bezpečných zemí původu a bezpečných třetích zemí, zároveň však upřednostňuje, aby zůstala možnost, že si členské státy povedou vlastní seznamy.

Několik zúčastněných stran uvedlo, že povinné uplatňování pojmů první země azylu a bezpečná země původu pro určení, zda jsou žádosti přípustné, spolu se zavedením společného seznamu EU bezpečných třetích zemí nemusí stačit k dosažení kýžené harmonizace, pokud by stále existoval prostor pro uvážení, zda budou v jednotlivých případech tyto pojmy uplatněny či nikoli. Některé zúčastněné strany vyjádřily obavy ohledně toho, že by vedle sebe mohly existovat vnitrostátní seznamy a seznamy EU bezpečných zemí původu, a poukázaly na to, že zařazení nebo vyřazení určité země ze společného seznamu EU bezpečných zemí původu by mohl přezkoumávat pouze Soudní dvůr.

Většina zástupců občanské společnosti varovala před povinným využitím pojmů první země azylu a bezpečná třetí země a obecně před zvláštními postupy. Někteří z nich byli názoru, že v rámci zrychleného řízení měly být posuzovány pouze žádosti, které jsou na první pohled zjevně nedůvodné či jasně zneužívající.

V této souvislosti některé zúčastněné strany tvrdily, že zvláštní řízení by neměla být použitelná na zranitelné žadatele, zejména nezletilé osoby bez doprovodu. Některé konzultované strany naléhavě požadovaly větší záruky pro nezletilé osoby bez doprovodu, zejména pokud jde o rychlé ustanovení kvalifikovaných opatrovníků.

- Členské státy považovaly za nezbytné zahrnout do řízení opatření odrazující od neodůvodněného a druhotného pohybu. Většina členských států má za to, že návrh by měl také stanovit jasné povinnosti pro žadatele o mezinárodní ochranu, a zejména pak povinnost spolupracovat s orgány ve všech fázích řízení a poskytnout informace, které jsou nezbytné k posouzení žádostí. Žadatelé by rovněž měli respektovat povinnost neopustit území členského státu, který posuzuje žádost, v souladu s ustanoveními navrhované reformy dublinského nařízení. Většina členských států podpořila návrh, aby žádosti osob, které bez zdůvodnění uprchnou, byly posuzovány ve zrychleném řízení při plném dodržení příslušných procesních záruk.

Současně některé z hlavních zúčastněných stran z řad občanské společnosti zdůraznily, že řízení by neměla suplovat sankce, a uvedly, že je podle nich neodůvodněné, aby útěk byl asociován se zrychleným řízením.

- **Sběr a využití výsledků odborných konzultací**

Údaje o provádění směrnice o azylovém řízení částečně shromáždil Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu v rámci procesu, jehož cílem je zmapovat právní předpisy a praxi členských států, pokud jde o provádění nástrojů společného evropského azylového systému.

Komise pak od přijetí směrnice o azylovém řízení v roce 2013 zorganizovala několik zasedání kontaktního výboru k uvedené směrnici, na nichž Komise a členské státy diskutovaly o problémech, se kterými se členské státy setkaly při provádění směrnice. Tento návrh je inspirován výsledky obou těchto procesů.

- **Základní práva**

Tento návrh ctí základní práva a dodržuje zásady uznané zejména Listinou základních práv Evropské unie i závazky vyplývající z mezinárodního práva, zejména z Ženevské úmluvy o právním postavení uprchlíků, Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, Úmluvy OSN proti mučení a Úmluvy OSN o právech dítěte.

Společný postup pro udělování a odnímání mezinárodní ochrany musí probíhat při plném respektování základních práv zakotvených v Listině, mimo jiné práva na lidskou důstojnost (článek 1), zákazu mučení a nelidského či ponižujícího zacházení anebo trestu (článek 4), práva na ochranu osobních údajů (článek 8), práva na azyl (článek 18), ochrany před navracením (článek 19), zákazu diskriminace (článek 21), rovnosti práv mužů a žen (článek 23), práv dítěte (článek 24) a práva na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces (článek 47). Tento návrh plně zohledňuje práva dítěte a zvláštní potřeby zranitelných osob.

Návrh zaručuje řádné zohlednění zvláštních potřeb dětí, zejména nezletilých osob bez doprovodu, a to zajištěním, že budou provázeny a podporovány ve všech fázích řízení. Návrh rovněž bere v potaz závazky členských států podle Úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí (Istanbulské úmluvy). Ve světle návrhů Komise na rozhodnutí Rady o podpisu a uzavření Istanbulské úmluvy a s ohledem na to, aby ženám, které potřebují mezinárodní ochranu a které byly obětí genderového násilí, byla zaručena vhodná úroveň ochrany, by měl při výkladu a uplatňování tohoto nařízení být uplatňován genderově citlivý přístup.

Návrh umožňuje uchovávání údajů shromážděných během registrace nebo při podávání žádostí o mezinárodní ochranu, mezi které patří osobní údaje a prvky týkající se žádosti, i údajů shromážděných během osobního pohovoru, včetně jeho nahrávky nebo přepisu. Aby bylo zajištěno, že osobní údaje žadatelů budou uchovány jen na tak dlouhou dobu, jaká je nezbytná, zaručuje návrh právo na ochranu osobních údajů stanovením maximální doby uchovávání těchto údajů. S ohledem na skutečnost, že tyto údaje tvoří nedílnou součást spisu žadatele, činí tato maximální doba uchovávání údajů, která je považována za nezbytnou, deset let od konečného rozhodnutí. Tato doba uchovávání je považována za nezbytnou v případě, kdy mezinárodní ochrana udělena není, neboť státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti se mohou pokusit požádat o mezinárodní ochranu v jiném členském státě nebo předkládat další následné žádosti ve stejném nebo jiném členském státě v následujících letech. Stejná doba uchovávání je nezbytná, pokud jde o osoby, kterým je mezinárodní

ochrana udělena z důvodu přezkumu jejich statusu, zejména v rámci pravidelného přezkumu statusu, který stanoví návrh kvalifikačního nařízení, a je rovněž nezbytná s ohledem na povinnost přijmout zpět stanovenou v návrhu přepracovaného znění dublinského nařízení, pokud jde osoby požívající mezinárodní ochrany. Po uplynutí této doby získají státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, které pobýly v Unii několik let, povolení k trvalému pobytu nebo dokonce občanství členského státu. Údaje o osobě, která získala občanství některého členského státu před uplynutím lhůty deseti let, by měly být vymazány okamžitě. Z centrálního systému Eurodac se tyto údaje vymažou, jakmile se členský stát původu dozví, že dotčená osoba získala takové občanství, neboť taková fyzická osoba je tak již nespadá pod systém Eurodac.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Tímto návrhem nevzniká Unii žádná finanční ani administrativní zátěž. Nemá proto žádný dopad na rozpočet Unie.

5. OSTATNÍ PRVKY

- **Mechanismy monitorování, hodnocení a podávání zpráv**

Komise podá Evropskému parlamentu a Radě zprávu o uplatňování tohoto nařízení do dvou let od jeho vstupu v platnost a poté každých pět let. Členské státy jsou povinny zasílat relevantní informace pro vypracování této zprávy Komisi nebo Agentuře Evropské unie pro azyl. Agentura bude rovněž sledovat dodržování tohoto nařízení členskými státy prostřednictvím monitorovacího mechanismu, který Komise navrhla zavést v jí revidovaném mandátu pro agenturu¹².

- **Podrobné vysvětlení konkrétních ustanovení návrhu**

Cílem tohoto návrhu je zajistit rychlé a účinné vyřizování žádostí o mezinárodní ochranu, a to stanovením společného postupu pro udělování a odnímání mezinárodní ochrany, který nahradí odlišné postupy v členských státech a který je použitelný na všechny žádosti o mezinárodní ochranu učiněné v členských státech.

Tento návrh vyjasňuje a zjednodušuje postupy a poskytuje vnitrostátním orgánům nástroje nezbytné pro účinné posuzování žádostí a rozhodování o nich a pro boj proti zneužívání a druhotnému pohybu v EU a zároveň posiluje nezbytné procesní záruky pro jednotlivé žadatele, díky čemuž se celý postup urychlí a zefektivní.

- **Racionalizace a zjednodušení postupu pro mezinárodní ochranu**

Návrh racionalizuje a zjednodušuje postup tím, že vyjasňuje jednotlivé kroky, pokud jde o přístup k řízení. Žádost se považuje za učiněnou, jakmile státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti vyjádří přání získat mezinárodní ochranu členského státu (čl. 25 odst. 1). Taková žádost musí být registrována okamžitě, nebo nejpozději do tří pracovních dnů ode dne, kdy ji vnitrostátní orgány obdržely (čl. 27 odst. 1). Tato lhůta se ve srovnání se směrnici o azylovém řízení nemění. Jednotlivému žadateli pak musí být poskytnuta účinná příležitost podat žádost, což by mělo být provedeno do deseti pracovních dnů ode dne, kdy

¹² COM(2016) 271 final.

byla žádost zaregistrována (čl. 28 odst. 1). Pokud jde o nezletilé osoby bez doprovodu, začíná tato lhůta běžet až od chvíle, kdy je ustanoven opatrovník a kdy se s dítětem setká (čl. 32 odst. 2). Lhůta pro podání žádosti je ve srovnání se směrnicí o azylovém řízení novinkou.

Členské státy by měly pravidelně revidovat a anticipovat svoje potřeby tak, aby měly k dispozici adekvátní zdroje pro účinné řízení vlastního azylového systému, a to včetně případných pohotovostních plánů. Agentura Evropské unie pro azyl je schopna členskými státy v zájmu dodržení stanovených lhůt poskytovat nezbytnou operativní a technickou pomoc. Tuší-li členské státy, že nebudou schopny tyto lhůty dodržet, měly by Agenturu Evropské unie pro azyl na základě ustanovení nového navrhovaného mandátu agentury požádat o pomoc. Pokud ji nepožádají a pokud se z důvodu nepřiměřeného tlaku stane azylový systém členského státu neúčinný natolik, že ohrozí fungování společného evropského azylového systému, může agentura na základě prováděcího rozhodnutí Komise přijmout opatření na podporu tohoto členského státu.

Návrh umožňuje racionalizaci lhůt správního řízení. Ačkoli je stanoví směrnice o azylovém řízení, tyto lhůty se dosud v jednotlivých členských státech výrazně liší a v období od dubna 2015 do dubna 2016 trvalo v průměru 50 % případů v Evropské unii déle než šest měsíců. Lhůta pro posouzení žádostí v rámci řádného postupu stanoveného v tomto návrhu je šest měsíců, přičemž tuto lhůtu lze jednou prodloužit o další tři měsíce v případě nepřiměřeného tlaku nebo z důvodu složitosti případu (čl. 34 odst. 2 a 3). Stejně jako ve směrnici o azylovém řízení zůstává možnost dočasně pozastavit posuzování žádosti z důvodu změny okolností v zemi původu. Avšak ani v tomto případě by lhůta pro posuzování žádosti neměla být delší než 15 měsíců (čl. 34 odst. 5).

Pro zrychlené posuzovací řízení (čl. 40 odst. 2) a pro vyřizování nepřijatelných žádostí (čl. 34 odst. 1) jsou stanoveny nové lhůty. Směrnice o azylovém řízení v současnosti nestanoví pro tato řízení žádné lhůty, v důsledku čehož se lhůty v členských státech značně liší, a to v rozmezí od několika dnů až do několika měsíců. Tato řízení by měla být co nejkratší, a proto se u zrychleného posuzovacího řízení navrhuje lhůta dva měsíce a u nepřijatelných případů jeden měsíc. V případech, kdy je důvodem nepřijatelnosti to, že žadatel přichází z první země azylu nebo bezpečné třetí země, je lhůta pro ověření přijatelnosti stanovena na deset pracovních dnů, aby bylo zajištěno účinné uplatnění pravidel stanovených v navrhované dublinské reformě, podle kterých přijatelnost posuzuje první členský stát, v němž byla podána žádost, ještě předtím, než jsou použita kritéria pro určení příslušného členského státu (čl. 34 odst. 1 druhý pododstavec). Lhůta pro řízení na hranicích je stanovena na čtyři týdny, stejně jako ve směrnici o azylovém řízení (čl. 41 odst. 2).

Tento návrh se týká celého postupu pro mezinárodní ochranu, a proto stanoví také lhůty pro podání odvolání a pro rozhodnutí v první odvolací fázi. To je nezbytné k zajištění spravedlnosti a účinnosti postupu a k dosažení obecného cíle, jímž je větší harmonizace postupu (článek 55).

Komise si je vědoma toho, že pro členské státy může být někdy obtížné lhůty stanovené v tomto návrhu dodržet. Na prvním místě stojí však to, aby měl každý žadatel právní jistotu, pokud jde o jeho situaci. Při vypracování návrhu vzala Komise v úvahu také návrh na významné posílení mandátu Agentury Evropské unie pro azyl a to, že členské státy budou mít možnost využívat operační a technickou pomoc agentury, jiných členských států nebo mezinárodních organizací.

- **Práva a povinnosti žadatelů**

Návrh obsahuje jasná ustanovení o právech a povinnostech žadatelů pro účely řízení o mezinárodní ochraně. Obsahuje nezbytné záruky, které žadatelům umožní účinně využívat jejich práv, ale zároveň jim ukládá řadu povinností, které je mají vést k odpovědnosti v průběhu celého řízení (článek 7).

V souladu s návrhem Komise na reformu dublinského nařízení musí žadatelé žádost učinit v členském státě prvního vstupu nebo v členském státě, kde oprávněně pobývají (čl. 7 odst. 1). Žadatelé jsou povinni spolupracovat s příslušnými orgány, aby tyto orgány byly schopny prokázat jejich totožnost, mimo jiné poskytnutím otisků prstů a snímku obličeje. Žadatelé musí také předložit veškeré prvky, které mají k dispozici a které jsou nezbytné pro posouzení žádosti (čl. 7 odst. 2). Žadatel musí příslušné orgány informovat o svém místě pobytu a telefonním čísle, aby byl k zastížení pro účely řízení (čl. 7 odst. 4).

Žadatelé musí být informováni o řádném postupu, o svých právech a povinnostech během řízení, o důsledcích nedodržení povinností, o výsledcích posouzení a o tom, že mohou zamítavé rozhodnutí napadnout (čl. 8 odst. 2). Povinnost členských států poskytnout žadateli veškeré nezbytné informace je o to důležitější, že nedodržení povinností může mít pro žadatele vážné důsledky. Například pokud žadatel odmítne spolupracovat tím, že neposkytne detailní informace nutné pro posouzení jeho žádosti a neposkytne otisky prstů a snímek obličeje, může to vést k odmítnutí žádosti jako odstoupené v souladu s postupem konkludentního zpětvzetí žádosti (čl. 7 odst. 3 a čl. 39 odst. 1 písm. c)). V současné době je odmítnutí povinnosti poskytnout otisky prstů důvodem pro zrychlené řízení. Poněvadž však jde o důležitý prvek úplnosti žádosti, váží se k nedodržení této povinnosti závažnější důsledky.

Žadatelé musí setrvat v členském státě, ve kterém jsou povinni nacházet se podle dublinského nařízení (čl. 7 odst. 5) a musí dodržovat veškeré případné ohlašovací povinnosti podle směrnice o podmínkách přijímání (čl. 7 odst. 6). Nesplnění ohlašovacích povinností může mít za následek zamítnutí žádosti jako odstoupené (čl. 39 odst. 1 písm. f)) a pokud žadatel nesetrvá v členském státě, v němž je povinen nacházet se, je jeho žádost vyřizována ve zrychleném posuzovacím řízení (čl. 40 odst. 1 písm. g)).

Do tří pracovních dnů po podání žádosti musí žadatel obdržet doklad potvrzující, že daný jednotlivec je žadatelem, a uvádějící, že má právo setrvat na území daného členského státu a že se nejedná o platný cestovní doklad (článek 29). Hlavní ustanovení týkající se dokladů byla převzata ze směrnice o podmínkách přijímání a do tohoto návrhu začleněna v zájmu zjednodušení řízení o mezinárodní ochraně. Návrh stanoví druh informací, které by měly být obsaženy v tomto dokumentu, a počítá s možností zavést jednotný vzor těchto dokladů prostřednictvím prováděcího aktu, aby se zajistilo, že všichni žadatelé ve všech členských státech obdrží stejný doklad (čl. 29 odst. 5).

Žadatel má právo setrvat na území daného členského státu pro účel a po dobu trvání správního řízení. Toto právo nezakládá nárok na pobyt a nedává žadateli právo cestovat do jiného členského státu bez povolení. Jako ve směrnici o azylovém řízení jsou výjimky z práva setrvat v průběhu správního řízení omezené, jasně definované v návrhu a týkají se následných žádostí a případů předávání nebo vydávání jinému členskému státu na základě evropského zatýkacího rozkazu, třetí zemi nebo mezinárodnímu trestnímu soudu či tribunálu (článek 9).

- **Procesní záruky**

Zjednodušení řízení je nezbytné k zajištění účinnosti řízení ve všech členských státech a zároveň k zajištění toho, aby jednotlivý žadatel obdržel rozhodnutí, ať už pozitivní nebo negativní, v co nejkratším čase. To by však nemělo mít nežádoucí důsledky pro právo jednotlivce na to, aby jeho žádost byla posouzena odpovídajícím a komplexním způsobem umožňujícím žadateli předložit všechny prvky, které jsou důležité pro opodstatnění jeho žádosti v průběhu jejího posuzování, nebo toto právo nepříznivým způsobem ovlivnit. Z tohoto důvodu návrh obsahuje důležité záruky pro žadatele, aby se zajistilo, s výhradou omezených výjimek, a to ve všech fázích postupu, že žadatel bude mít právo být vyslyšen v rámci osobního pohovoru, že bude mít k dispozici nezbytné tlumočení a že mu bude poskytnuta bezplatná právní pomoc a zastoupení.

Návrh zaručuje právo žadatele být vyslyšen v rámci osobního pohovoru o přípustnosti nebo podstatě žádosti bez ohledu na druh správního řízení vztahujícího se na jeho případ (čl. 12 odst. 1). Aby bylo právo na osobní pohovor účinné, musí být žadateli nápomocen tlumočník (čl. 12 odst. 8) a musí mu být dána příležitost poskytnout své vysvětlení ohledně důvodů své žádosti komplexním způsobem. Je důležité, aby měl žadatel k dispozici dostatek času pro přípravu a konzultace se svým právním poradcem nebo jiným poradcem, a během pohovoru mu může být právní poradce nebo jiný poradce nápomocen. Při pohovorech o opodstatnění žádosti vedených v souvislosti s posouzením podstaty žádosti je žadateli poskytnuta příležitost předložit všechny náležitosti potřebné k doložení jeho žádosti a k vysvětlení jakýchkoli chybějících prvků nebo nesrovnalostí (čl. 11 odst. 2). V rámci řízení o přípustnosti žádosti má žadatel právo na pohovor o přípustnosti, při kterém má příležitost adekvátně vysvětlit, proč jeho žádost nelze zamítnout jako nepřijatelnou (čl. 10 odst. 2).

Osobní pohovor by měl probíhat za podmínek, které zajistí odpovídající důvěrnost (čl. 12 odst. 2), a měl by být veden vhodně vyškolenými a způsobilými pracovníky včetně případně pracovníků orgánů jiných členských států nebo odborníků vyslaných Agenturou Evropské unie pro azyl (čl. 12 odst. 3 a 7). Od osobního pohovoru lze upustit, pouze pokud má rozhodující orgán vydat ohledně žádosti kladné rozhodnutí nebo pokud se domnívá, že žadatel není vzhledem k situaci, na niž nemá vliv, k pohovoru způsobilý nebo jej nemůže absolvovat (čl. 12 odst. 5). Vzhledem k tomu, že osobní pohovor je zásadní součástí posouzení žádosti, měl by pohovor být zaznamenán a žadatelé a jejich právní poradci by měli mít k záznamu přístup, jakož i ke zprávě nebo přepisu pohovoru předtím, než rozhodující orgán rozhodne, nebo v případě zrychleného posuzovacího řízení v okamžiku přijetí rozhodnutí (článek 13).

Podle směrnice o azylovém řízení mají žadatelé nárok na bezplatné poskytnutí právních a procesních informací v průběhu správního řízení a měli by obdržet bezplatnou právní pomoc ve fázi prvního odvolacího stupně, pokud nemají prostředky k tomu, aby si tuto právní pomoc zaplatili sami. V tomto návrhu je přístup k právní pomoci či zastoupení ve všech fázích řízení považován za nezbytný k tomu, aby žadatelé mohli plně uplatňovat svá práva vzhledem ke zkráceným lhůtám pro řízení. V důsledku toho je stanoveno právo žadatele požádat o bezplatnou právní pomoc a zastoupení ve všech fázích řízení (čl. 15 odst. 1), s výhradou omezených výjimek uvedených v návrhu. Členské státy mohou rozhodnout o neposkytnutí bezplatné právní pomoci a zastupování, pokud má žadatel dostatečné finanční prostředky a pokud žádost nebo odvolání nemají reálnou šanci na úspěch (čl. 15 odst. 3 písm. a) a b) a odst. 5 písm. a) a b)). V rámci správního řízení mohou členské státy též rozhodnout o vyloučení bezplatné právní pomoci a zastupování v případě následných žádostí (čl. 15 odst. 3 písm. c)) a ve fázi odvolání tak mohou učinit, pokud jde o druhý nebo vyšší odvolací stupeň (čl. 15 odst. 5 písm. c)).

Komise považuje za nezbytné a vhodné rozšířit toto právo na správní řízení, čímž by se uznal postup, který již existuje ve 22 členských státech. To vyžaduje investování přiměřených zdrojů do kvality rozhodování v průběhu správního řízení. Nicméně z praxe uplatňované členskými státy, které již tuto možnost stanovily, vyplývá, že poskytování bezplatné právní pomoci a zastupování je užitečné pro zajištění kvalitní pomoci, což vede ke zvýšení kvality správních rozhodnutí a možnému menšímu množství odvolání.

- **Nezletilé osoby bez doprovodu a žadatelé, kteří potřebují zvláštní procesní záruky**

Návrh zachovává vysokou úroveň zvláštních procesních záruk pro zranitelné kategorie žadatelů (článek 19), zejména pro nezletilé osoby bez doprovodu (články 21 a 22). Aby se pro tyto žadatele zajistilo spravedlivé řízení, je nezbytné určit jejich potřeby co nejdříve v průběhu řízení a poskytnout jim adekvátní podporu a poradenství ve všech fázích řízení (čl. 20 odst. 1). Není-li možné poskytnout adekvátní podporu v rámci zrychleného posuzovacího řízení nebo řízení na hranicích, neměla by tato řízení být uplatňována (čl. 19 odst. 3).

Co se týče dětí obecně, při použití společného postupu je převládající zásadou především nejlepší zájem dítěte. Všechny děti bez ohledu na jejich věk, ať už jde o děti s doprovodem, nebo bez doprovodu, mají rovněž právo na osobní pohovor, pokud to není zjevně v rozporu s nejlepším zájmem dítěte (čl. 21 odst. 1 a 2).

Co se týče nezletilých osob bez doprovodu, měl by jim být co nejdříve přidělen opatrovník, a to nejpozději pět pracovních dnů od okamžiku, kdy nezletilá osoba bez doprovodu učinila žádost (čl. 22 odst. 1). Rozdíly mezi různými opatrovnickými systémy, pokud jde o nezletilé osoby bez doprovodu, v členských státech mohou vést k tomu, že se nebudou dodržovat procesní záruky, že nezletilým osobám nebude poskytována adekvátní péče nebo že budou vystaveny rizikovým či obtížným situacím, a případně k jejich skrývání. Tento návrh, který zohledňuje studii týkající se opatrovnictví dětí, již vypracovala Agentura pro základní práva¹³, usiluje o standardizaci postupů v oblasti opatrovnictví, aby se zajistilo, že opatrovnictví se bude uskutečňovat rychle a účinně v celé Unii.

Úlohou opatrovníka je pomáhat nezletilé osobě bez doprovodu a zastupovat ji v zájmu ochrany nejlepšího zájmu dítěte a jeho obecné pohody v rámci řízení o mezinárodní ochraně. Opatrovník může v případě potřeby, a pokud je to podle vnitrostátního práva možné, vykonávat za nezletilou osobu právní úkony (čl. 4 odst. 2 písm. f)). Aby se zajistilo, že nezletilým osobám bez doprovodu bude poskytnuta adekvátní podpora, návrh stanoví, že opatrovník by neměl nést odpovědnost za neúměrně vysoký počet nezletilých osob (čl. 22 odst. 4 první pododstavec). S ohledem na úkoly a povinnosti opatrovníka, včetně lhůt pro jednotlivé procesní kroky podle tohoto nařízení, je nezbytné, aby byl počet případů přidělených každému opatrovníkovi přiměřený a aby návrh rovněž stanovil zavedení vhodného systému pro sledování výkonů každého opatrovníka (čl. 22 odst. 4 druhý pododstavec).

- **Využívání zrychleného posuzovacího řízení a řízení na hranicích**

¹³ Zpráva Agentury pro základní práva (FRA) „Poručenské systémy pro děti bez rodičovské péče v Evropské unii“ (Guardianship systems for children deprived of parental care in the European Union): se zvláštním zaměřením na jejich úlohu při řešení problému obchodování s dětmi (říjen 2015); [http://ec.europa.eu/anti-trafficking/EU+Policy/Guardianship_for_children_deprived_of_parental_care].

V tomto návrhu se zrychlené posuzovací řízení stává z určitých omezených důvodů povinným v souvislosti s *prima facie* zjevně nedůvodnými žádostmi, jako například, když žadatel učinil jasně nesouvislá nebo nepravdivá prohlášení, uvádí orgány v omyl tím, že předložil nepravdivé údaje, nebo pokud žadatel pochází z bezpečné země původu. Podobně by měla být žádost posouzena ve zrychleném posuzovacím řízení, pokud je jasně zneužívající, například když se žadatel snaží pozdržet nebo zmařit výkon rozhodnutí o navrácení nebo pokud nepožádal o mezinárodní ochranu v členském státě prvního neoprávněného vstupu nebo v členském státě, v němž se oprávněně nachází, nebo pokud žadatel, jehož žádost se posuzuje a který učinil žádost v jiném členském státě nebo který se nachází na území jiného členského státu bez povolení k pobytu, je převzat zpět podle nových pravidel, jež Komise navrhla v rámci dublinského nařízení, aniž by prokázal, že jeho selhání bylo zapříčiněno okolnostmi, které nemohl ovlivnit (čl. 40 odst. 1).

Řízení na hranicích, jež obvykle zahrnují využití zajištění po celou dobu řízení, zůstávají nepovinná a mohou být použita pro posouzení přípustnosti nebo podstaty žádosti ze stejných důvodů jako ve zrychleném posuzovacím řízení. Není-li rozhodnutí vydáno do čtyř týdnů, získává žadatel právo vstoupit na území členského státu a setrvat zde (článek 41).

S ohledem na skutečnost, že zrychlené posuzovací řízení bude nyní povinné, že ve většině případů se při uplatňování řízení na hranicích uplatní zajištění, že trvání obou řízení je krátké a že neexistuje automatický odkladný účinek po rozhodnutí přijatém v jakémkoli z těchto řízení, je nezbytné, aby se u jednotlivých žadatelů uplatňovaly všechny procesní záruky, zejména právo být vyslyšen v rámci osobního pohovoru, právo na tlumočení a bezplatnou právní pomoc a zastupování (čl. 40 odst. 1 a čl. 41 odst. 1). Uplatňování těchto řízení je omezené, pokud jde o nezletilé osoby bez doprovodu (čl. 40 odst. 5 a čl. 41 odst. 5), a nemohou být uplatněna na žadatele, kteří potřebují zvláštní procesní záruky, pokud těmto žadatelům nemůže být v rámci těchto řízení poskytnuta přiměřená podpora (čl. 19 odst. 3).

• **Přípustnost žádostí**

Obecným pravidlem je, že žádost o mezinárodní ochranu je třeba posoudit z hlediska podstaty s cílem určit, zda žadatel splňuje podmínky pro přiznání nároku na mezinárodní ochranu podle nařízení (EU) č. XXX/XXX (kvalifikační nařízení)¹⁴. Přezkum podstaty není nutný, má-li být žádost v souladu s tímto návrhem prohlášena za nepřipustnou.

Tento návrh stanoví, že pokud se uplatňuje jakýkoli důvod pro přípustnost stanovený v návrhu, pak by žádost měla být zamítnuta jako nepřipustná (čl. 36 odst. 1), a že posouzení by nemělo trvat déle než jeden měsíc (čl. 34 odst. 1). Před určením příslušného členského státu podle nových pravidel navržených Komisí v rámci dublinského nařízení by měl první členský stát, ve kterém byla žádost podána, přezkoumat přípustnost této žádosti, je-li země, která není členským státem, považována za první zemi azylu nebo bezpečnou třetí zemi pro žadatele. V zájmu zajištění účinného fungování dublinského systému návrh předpokládá, že doba posouzení důvodů týkajících se první země azylu nebo bezpečné třetí země by neměla trvat déle než deset pracovních dnů (čl. 34 odst. 1 druhý pododstavec).

Žádost by měla být považována za nepřipustnou, jedná-li se o následnou žádost bez nových relevantních prvků či zjištění nebo pokud se nepovažuje za odůvodněnou samostatná žádost manžela/manželky, druha/družky nebo nezletilé osoby s doprovodem (čl. 36 odst. 1 písm. c) a d)).

¹⁴ Úř. věst. L [...], [...], s. [...].

Důvody týkající se první země azylu a bezpečné třetí země by neměly být uplatňovány ve vztahu k osobám požívajícím doplňkové ochrany, které byly znovuusídleny v souladu s nařízením (EU) č. XXX/XXX (nařízení o znovuusídlování)¹⁵ v případě, že se rozhodnou požádat o postavení uprchlíka, když jsou na území členských států.

Tyto případy, na které se vztahuje dublinské nařízení, včetně případů, kdy jiný členský stát udělil mezinárodní ochranu, jak je stanoveno v navrhované reformě dublinského nařízení, by měly být řešeny v rámci dublinského systému (čl. 36 odst. 2).

Pokud na základě posouzení *prima facie* vyplývá, že žádost lze zamítnout jako zjevně nedůvodnou, může být žádost na tomto základě zamítnuta bez přezkoumání její přípustnosti.

Vzhledem k tomu, že délka řízení o přípustnosti je velmi krátká a že v určitých případech rozhodnutí, jako například rozhodnutí přijaté z důvodu týkajícího se první země azylu, nemá automaticky odkladný účinek, je nezbytné zajistit, aby se u jednotlivých žadatelů uplatňovaly všechny procesní záruky, zejména právo být vyslyšen v rámci osobního pohovoru, právo na tlumočení a bezplatnou právní pomoc a zastupování (čl. 36 odst. 1). Existují však výjimky z těchto procesních záruk v případě následných žádostí.

- **Nakládání s následnými žádostmi**

Tento návrh objasňuje a zjednodušuje řízení, pokud jde o nakládání s následnými žádostmi, a zároveň poskytuje nezbytné nástroje umožňující předcházet tomu, aby se zneužívalo možnosti poskytnuté následnými žádostmi. Následná žádost je taková žádost, kterou podal tentýž žadatel v jakémkoli členském státě po zamítnutí předchozí žádosti konečným rozhodnutím (čl. 42 odst. 1). Následná žádost podléhá předběžnému posouzení, které určí, zda žadatel předložil nové relevantní prvky či zjištění, které by mohly významně zvýšit pravděpodobnost uznání žadatele za osobu požívající mezinárodní ochrany (čl. 42 odst. 2). Pokud tomu tak není, musí být následná žádost zamítnuta jako nepřipustná či zjevně nedůvodná v případech, kdy je žádost tak jasně neopodstatněná nebo zneužívající, že nemá reálnou vyhlídku na úspěch (čl. 42 odst. 5).

Tento návrh stanoví, že předběžné posouzení by mělo být provedeno na základě písemného podání a osobního pohovoru. Od osobního pohovoru lze nicméně upustit v případě, kdy je z písemného podání jasné, že žádost neobsahuje relevantní nové prvky či zjištění nebo že je jasně neopodstatněná a nemá reálnou vyhlídku na úspěch (čl. 42 odst. 3). Kromě toho žadatel nebude během fáze předběžného posouzení požívat bezplatné právní pomoci (čl. 15 odst. 3 písm. c)).

V případě následných žádostí neexistuje automatický odkladný účinek a mohou existovat výjimky z práva jednotlivce setrvat na území členského státu, pokud je následná žádost zamítnuta jako nepřipustná nebo zjevně nedůvodná, nebo v případě druhé či další následné žádosti, jakmile je podána učiněna v kterémkoli členském státě po vydání konečného rozhodnutí, kterým byla zamítnuta předchozí následná žádost jako nepřipustná, nedůvodná nebo zjevně nedůvodná (článek 43). Komise považuje tento přístup za oprávněný vzhledem k tomu, že žádost jednotlivého žadatele již byla posouzena v rámci správního řízení, stejně jako soudem či tribunálem, přičemž žadatel požíval procesních záruk, včetně osobního pohovoru, tlumočení a bezplatné právní pomoci a zastupování.

- **Pojmy bezpečné země**

¹⁵ Úř. věst. L [...], [...], s. [...].

Ve svém sdělení ze dne 6. dubna 2016 se Komise domnívala, že zásadní aspekt společného přístupu se týká používání mechanismů „bezpečné země“. Komise konkrétně oznámila, že bude harmonizovat procesní důsledky pojmu a odstraní volnou úvahu, pokud jde rozhodování o tom, zda jej použít.

Použití pojmů první země azylu a bezpečné třetí země umožňuje, aby některé žádosti byly prohlášeny za nepřijatelné, pokud by bylo možné využít ochrany ve třetí zemi (čl. 36 odst. 1 písm. a) a b)). Tyto dva pojmy mohou být uplatňovány u žadatele po individuálním posouzení, jež zahrnuje pohovor o přípustnosti.

V návrhu se tyto dva pojmy objasňují. Oba se zakládají na existenci dostatečné ochrany, vymezené v návrhu (článek 44 a článek 45). Hlavní rozdíl mezi těmito dvěma pojmy se týká jednotlivého žadatele. Zatímco podle koncepce pojmu první země azylu požívá žadatel ochrany podle Ženevské úmluvy nebo dostatečné ochrany v dané třetí zemi a stále může této ochrany využít, podle koncepce pojmu bezpečné třetí země existuje možnost, aby žadatel získal ochranu v souladu s hmotněprávními normami Ženevské úmluvy, případně dostatečnou ochranu podle tohoto návrhu. Tento rozdíl je důvodem, proč tento návrh, stejně jako stávající právní rámec, stanoví automatický odkladný účinek odvolání, pokud jde o rozhodnutí přijaté na základě důvodu bezpečné třetí země, nikoli však na základě první země azylu (čl. 53 odst. 2 písm. b)). Má se za to, že při uplatnění pojmu bezpečné třetí země existuje vyšší riziko možného porušení článku 3 Evropské úmluvy o lidských právech (EÚLP), a tudíž je nadále nezbytný odkladný účinek odvolání, aby se zajistila účinná právní ochrana v souladu s článkem 13 EÚLP.

Co se týče pojmu bezpečné třetí země, Komise ve svém sdělení ze dne 10. února 2016¹⁶ vyzvala všechny členské státy, aby předpokládaly a vyžadovaly jeho používání ve svých vnitrostátních právních předpisech. V tomto návrhu Komise navrhuje harmonizovaný přístup na úrovni EU k jeho používání při plném dodržování mezinárodních závazků zakotvených v Listině, EÚLP a Ženevské úmluvě, aby se zaručil stejný způsob jeho uplatňování ve všech členských státech, a navrhuje určení bezpečných třetích zemí na úrovni Unie prostřednictvím budoucích změn tohoto nařízení na základě podmínek stanovených v tomto nařízení a po provedení podrobného posouzení založeného na důkazech, zahrnujícího věcný výzkum a rozsáhlé konzultace s členskými státy a příslušnými zúčastněnými stranami (článek 46). Pojem bezpečné třetí země se však může použít rovněž v jednotlivých případech přímo na základě podmínek stanovených v tomto nařízení.

Použití pojmu bezpečné země původu umožňuje členskému státu posoudit žádost na základě vyvratitelné domněnky, že země původu žadatele je bezpečná. Použití tohoto pojmu umožňuje, aby byly žádosti řešeny ve zrychleném posuzovacím řízení (čl. 40 odst. 1 písm. e)), a pokud je žádost zamítnuta jako zjevně nedůvodná na tomto základě, neexistuje automatický odkladný účinek odvolání (čl. 53 odst. 2 písm. a)).

V září 2015 navrhla Komise přijetí nařízení, kterým se vytváří společný seznam EU bezpečných zemí původu¹⁷ s cílem usnadnit rychlé zpracování žádostí osob z těchto zemí¹⁸.

¹⁶ COM(2016) 85 final.

¹⁷ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se vytváří společný seznam EU bezpečných zemí původu pro účely směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany a mění směrnice 2013/32/EU (COM(2015) 452 final).

¹⁸ Navrhovaný společný seznam EU bezpečných zemí původu zahrnuje Albánii, Bosnu a Hercegovinu, Bývalou jugoslávskou republiku Makedonii, Kosovo, Černou Horu, Srbsko a Turecko.

Komise se domnívá, že společný seznam EU bezpečných zemí původu by měl být nedílnou součástí tohoto návrhu nařízení. Z tohoto důvodu tento návrh zahrnuje návrh nařízení předložený Komisí, kterým se vytváří společný seznam EU bezpečných zemí původu, včetně stejného seznamu zemí na základě stejných odůvodnění jako v uvedeném návrhu, s drobnými úpravami znění s přihlédnutím k probíhajícím jednáním mezi spoluvůrci právních předpisů (článek 48). Jakmile bude dosaženo dohody mezi spoluvůrci právních předpisů o návrhu Komise, kterým se vytváří společný seznam EU bezpečných zemí původu, měl by být tento návrh přijat. Konečné znění uvedeného nového nařízení bude poté třeba začlenit do nařízení o azylovém řízení předtím, než bude nařízení o azylovém řízení přijato, a nařízení, kterým se vytváří společný seznam EU bezpečných zemí původu, by mělo být zrušeno.

Cílem je dosáhnout plně harmonizovaného označování bezpečných zemí původu a bezpečných třetích zemí na úrovni Unie na základě návrhů Komise s pomocí Agentury Evropské unie pro azyl. Z tohoto důvodu tento návrh obsahuje ustanovení o skončení platnosti, podle něž by členské státy měly zachovat vnitrostátní označení bezpečných zemí původu nebo bezpečných třetích zemí pouze po dobu pěti let od data vstupu v platnost tohoto návrhu nařízení (čl. 50 odst. 1).

• **Právo na účinnou právní ochranu**

Obecně platí, že aby žadatel mohl využívat svého práva na účinný opravný prostředek, má právo setrvat až do uplynutí lhůty pro podání odvolání ve fázi prvního odvolacího stupně, a pokud žadatel toto právo uplatní, do té doby, dokud nebude znám výsledek řízení o opravném prostředku (čl. 54 odst. 1). Pouze v omezených případech nemusí být odkladný účinek odvolání automatický a bude třeba, aby jednotlivý žadatel požádal soud nebo tribunál o pozastavení výkonu rozhodnutí o navrácení, nebo bude soud konat v tomto smyslu z vlastního podnětu. V případech, kdy se rozhodnutím zamítne žádost jako zjevně nedůvodná nebo nedůvodná v případech, na něž se vztahuje zrychlené posuzovací řízení nebo řízení na hranicích, jako nepřijatelná, protože žadatel pochází z první země azylu nebo žádost je následnou žádostí, pokud je žádost zamítnuta jako výslovně vzata zpět nebo odstoupená, může soud nebo tribunál umožnit žadateli setrvat na základě žádosti žadatele nebo v případě jednání z moci úřední s cílem pozastavit výkon rozhodnutí o navrácení (čl. 54 odst. 2). Pokud žadatel podá další opravný prostředek proti prvnímu nebo následnému rozhodnutí o odvolání, v zásadě nemá právo setrvat na území členských států (čl. 54 odst. 5).

Jestliže byla učiněna výjimka z práva na prostředek právní nápravy s automatickým odkladným účinkem, měla by být práva žadatele přiměřeně zaručena tak, že mu bude poskytnuto nezbytné tlumočení a právní pomoc, jakož i dostatek času, aby mohl žadatel připravit a předložit svou žádost soudu nebo tribunálu. Kromě toho, jak zjistil Evropský soud pro lidská práva (ESLP) ve věci *M.S.S v. Belgie a Řecko*¹⁹, v takovémto rámci by měl soud nebo tribunál být schopen přezkoumat zamítavé rozhodnutí rozhodujícího orgánu po právní i skutkové stránce. V takových případech při zohlednění rozhodnutí ESLP ve věci *I. M. v. Francie*²⁰ a rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie ve věci *Dörr*²¹ a s ohledem na přísné lhůty pro podání odvolání Komise navrhuje rozšířit záruky, které se ve směrnici o azylovém řízení uplatňovaly pouze na řízení na hranicích, na všechny případy, kdy je žadatel povinen samostatně požádat o prozatímní ochranu (čl. 54 odst. 3). Žadatelé by mělo být umožněno

¹⁹ Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva (velkého senátu) ze dne 21. ledna 2011, *M.S.S. v. Belgie a Řecko* (věc č. 30696/09).

²⁰ Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva (pátého senátu) ze dne 2. února 2012, *I.M. v. Francie* (věc č. 9152/09).

²¹ Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ve věci *Dörr*, C-136/03.

setrvat na území, dokud nebude znám výsledek řízení o opravném prostředku, ve kterém bude rozhodnuto, zda smí či nesmí setrvat na daném území. Toto rozhodnutí by však mělo být přijato do jednoho měsíce od podání odvolání (čl. 54 odst. 4).

- **Odnětí mezinárodní ochrany**

Ve svém návrhu kvalifikačního nařízení navrhuje Komise posílit pravidla pro přezkum statusu s cílem ověřit, zda jsou i nadále plněna kritéria způsobilosti, zavedením systematických a pravidelných přezkumů. Tyto přezkumy se mají provádět v případech, kdy dojde k významné změně v zemi původu, jež je zohledněna v informacích o zemi původu na úrovni Unie a společné analýze vypracované Agenturou Evropské unie pro azyl, a když jsou poprvé prodloužena povolení k pobytu v případě uprchlíků a poprvé a podruhé v případě osob požívajících doplňkové ochrany. Rozhodující orgány odejmou, ukončí platnost nebo zamítnou prodloužení platnosti statusu, jestliže zanikly potřeby ochrany nebo jestliže nastaly důvody pro vyloučení poté, co byla udělena ochrana. Řízení o odnětí mezinárodní ochrany v tomto návrhu zůstává v zásadě beze změny ve srovnání se stávajícím právním rámcem. S ohledem na navrhované pravidelné přezkoumávání statusu se však považovalo za nezbytné posílit procesní záruky pro jednotlivce tím, že se mu poskytne příležitost předložit svůj případ při osobním pohovoru a nejen prostřednictvím písemného podání, jak je tomu v současnosti, a poskytnutím nezbytného tlumočení (čl. 52 odst. 1 písm. b) a čl. 52 odst. 4). Jednotlivec bude mít i nadále právo na bezplatnou právní pomoc a zastoupení (čl. 52 odst. 4).

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY**o zavedení společného postupu pro mezinárodní ochranu v Unii a o zrušení směrnice 2013/32/EU**

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 78 odst. 2 písm. d) této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru regionů,

v souladu s řádným legislativním postupem,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Cílem tohoto nařízení je zefektivnit, zjednodušit a harmonizovat procesní postupy členských států zavedením společného postupu pro mezinárodní ochranu v Unii. K dosažení tohoto cíle je provedena řada podstatných změn směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU²² a uvedená směrnice by měla být zrušena a nahrazena nařízením. Odkazy na zrušenou směrnici by se měly považovat za odkazy na toto nařízení.
- (2) Společná azylová politika, včetně společného evropského azylového systému, jenž je založen na úplném uplatňování a začlenění Ženevské úmluvy o právním postavení uprchlíků ze dne 28. července 1951 ve znění Newyorského protokolu ze dne 31. ledna 1967 (dále jen „Ženevská úmluva“), je nedílnou součástí cíle Evropské unie spočívajícího v postupném vytváření prostoru svobody, bezpečnosti a práva otevřeného těm, kteří donuceni okolnostmi oprávněně hledají ochranu v Unii. Tato politika by se měla řídit zásadou solidarity a spravedlivého rozdělení odpovědnosti mezi členské státy, a to i pokud jde o finanční aspekty.
- (3) Společný evropský azylový systém je založen na společných normách pro azylové řízení, uznávání a ochranu poskytované na úrovni Unie, podmínky přijímání a systém pro určení členského státu příslušného pro žadatele o azyl. Bez ohledu na pokrok, jehož bylo dosud dosaženo při postupném rozvoji společného evropského azylového systému, stále existují značné rozdíly mezi členskými státy v používaných typech řízení, míře uznávání, druhu poskytnuté ochrany, úrovni materiálních podmínek přijetí a výhodách poskytovaných žadatelům a osobám požívajícím mezinárodní ochrany.

²² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (přepřacované znění) (Úř. věst. L 180, 29.6.2013, s. 60).

Tyto rozdíly významně motivují k druhotnému pohybu osob a ohrožují cíl zajistit, aby bylo ve společném evropském azylovém systému se všemi uchazeči zacházeno stejně bez ohledu na to, kde v Unii podávají žádost.

- (4) Ve svém sdělení ze dne 6. dubna 2016²³ stanovila Komise své možnosti pro zlepšení společného evropského azylového systému, a to vytvoření udržitelného a spravedlivého systému pro určení členského státu příslušného pro žadatele o azyl, posílení systému Eurodac, dosažení větší konvergence v azylovém systému EU, předcházení druhotnému pohybu uvnitř Unie a nový mandát Agentury Evropské unie pro azyl. Uvedené sdělení je v souladu s výzvami Evropské rady z 18.–19. února 2016²⁴, které vybízejí k dosažení pokroku v oblasti reformy stávajícího rámce EU s cílem zajistit humánní a účinnou azylovou politiku. Navrhuje také další postup v souladu s holistickým přístupem k migraci, který stanovil Evropský parlament ve své zprávě z vlastního podnětu ze dne 12. dubna 2016.
- (5) V zájmu dobře fungujícího společného evropského azylového systému je třeba dosáhnout zásadního pokroku v oblasti sbližování vnitrostátních azylových systémů. Současná nesourodá azylová řízení ve všech členských státech by měla být nahrazena společným řízením pro přiznávání a odnímání mezinárodní ochrany, jež bude použitelné ve všech členských státech podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. XXX/XXX (kvalifikační nařízení)²⁵, čímž se zajistí včasnost a účinnost řízení. Žádosti o mezinárodní ochranu učiněné státními příslušníky třetích zemí a osobami bez státní příslušnosti by měly být přezkoumány v rámci řízení, které se řídí stejnými pravidly bez ohledu na členský stát, v němž je žádost podána, aby se zajistila rovnost ve vyřizování žádostí o mezinárodní ochranu, jasnost a právní jistota pro jednotlivého žadatele.
- (6) Společný postup pro přiznávání a odnímání mezinárodní ochrany by měl omezit druhotné pohyby žadatelů o mezinárodní ochranu mezi členskými státy způsobené rozdíly v právních rámcích, a to nahrazením stávajících diskrečních ustanovení harmonizovanými pravidly a vyjasněním práv a povinností žadatelů a důsledků nedodržení těchto povinností, a vytvořit odpovídající podmínky pro uplatňování nařízení (EU) č. XXX/XXX (kvalifikační nařízení) v členských státech.
- (7) Toto nařízení by se mělo vztahovat na všechny žádosti o mezinárodní ochranu učiněné na území členských států, včetně na vnější hranici, v teritoriálních vodách nebo v tranzitním prostoru členských států a na odnětí mezinárodní ochrany. Osoby žádající o mezinárodní ochranu, jež se nacházejí v teritoriálních vodách členského státu, by měly být vyloděny na pevninu a jejich žádosti by měly být posouzeny v souladu s tímto nařízením.
- (8) Toto nařízení by se mělo použít na žádosti o mezinárodní ochranu v řízení, v němž se zkoumá, zda žadatelé splňují podmínky pro uznání za osobu požívající mezinárodní ochrany v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. XXX/XXX (kvalifikační nařízení). Kromě mezinárodní ochrany mohou členské státy osobám, které nesplňují podmínky pro přiznání postavení uprchlíka nebo statusu doplňkové ochrany, rovněž udělit podle svých vnitrostátních právních předpisů jiné humanitární statusy. V zájmu zjednodušení řízení v členských státech by členské státy měly mít

²³ COM(2016) 197 final.

²⁴ EUCO 19.2.2016, SN 1/16.

²⁵ Úř. věst. L [...], [...], s. [...].

možnost uplatňovat toto nařízení také na žádosti o jakýkoli druh takovéto jiné ochrany.

- (9) Pokud jde o jednání s osobami, na něž se vztahuje toto nařízení, jsou členské státy vázány nástroji mezinárodního práva, jejichž smluvními stranami jsou.
- (10) Je třeba uvolnit prostředky z Azylového, migračního a integračního fondu, aby se členským státům poskytla přiměřená podpora v jejich úsilí při uplatňování tohoto nařízení, zejména těm členským státům, jejichž azylové a přijímací systémy jsou vystaveny specifickým a nepřiměřeným tlakům.
- (11) Agentura Evropské unie pro azyl by měla poskytnout členským státům nezbytnou operativní a technickou pomoc při uplatňování tohoto nařízení, zejména poskytnutím odborníků pomáhajících vnitrostátním orgánům s přijímáním, registrováním a posuzováním žádostí o mezinárodní ochranu a poskytováním aktualizovaných informací o třetích zemích, včetně informací o zemi původu a pokynů týkajících se situace v konkrétních zemích původu. Při uplatňování tohoto nařízení by členské státy měly zohlednit provozní normy, ukazatele, pokyny a osvědčené postupy vypracované Agenturou Evropské unie pro azyl.
- (12) V zájmu správného rozpoznání osob, jež potřebují ochranu coby uprchlíci ve smyslu článku 1 Ženevské úmluvy nebo coby osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, by měl mít každý žadatel účinný přístup k řízení, možnost spolupracovat a řádně komunikovat s příslušnými orgány tak, aby mohl předkládat důležité skutečnosti o svém případě, a dostatečné procesní záruky pro sledování svého případu v průběhu všech fází řízení.
- (13) Žadatelům by měla být poskytnuta účinná příležitost předložit všechny relevantní prvky, které má k dispozici, rozhodujícímu orgánu. Z tohoto důvodu by žadatel měl, až na omezené výjimky, mít právo být vyslyšen v rámci osobního pohovoru o přípustnosti, případně o podstatě své žádosti. Aby bylo právo na osobní pohovor účinné, měl by být žadatelům nápomocen tlumočnický a měla by mu být dána příležitost poskytnout své vysvětlení ohledně důvodů své žádosti komplexním způsobem. Žadatel by měl mít k dispozici dostatek času pro přípravu a konzultace se svým právním poradcem nebo jiným poradcem a během pohovoru mu může být právní poradce nebo jiný poradce nápomocen. Osobní pohovor by měl probíhat za podmínek, které zajistí odpovídající důvěrnost, a měl by být veden vhodně vyškolenými a způsobilými pracovníky včetně případně pracovníků orgánů jiných členských států nebo odborníků vyslaných Agenturou Evropské unie pro azyl. Od osobního pohovoru lze upustit, pouze pokud má rozhodující orgán vydat ohledně žádosti kladné rozhodnutí nebo pokud se domnívá, že žadatel není vzhledem k přetrvávající situaci, na niž nemá vliv, k pohovoru způsobilý nebo jej nemůže absolvovat. Vzhledem k tomu, že osobní pohovor je zásadní součástí posouzení žádosti, měl by pohovor být zaznamenán a žadatelé a jejich právní poradci by měli mít k záznamu přístup, jakož i ke zprávě nebo přepisu pohovoru předtím, než rozhodující orgán rozhodne, nebo v případě zrychleného posuzovacího řízení v okamžiku přijetí rozhodnutí.
- (14) Je v zájmu členských států i žadatelů zajistit, aby byla správně rozpoznána potřeba mezinárodní ochrany již ve fázi správního řízení poskytnutím kvalitních informací a právní podpory, což povede k účinnějšímu a kvalitnějšímu rozhodování. Za tímto účelem by přístup k právní pomoci či zastoupení měl být nedílnou součástí společného

postupu o udělení mezinárodní ochrany. Aby se zajistila účinná ochrana práv žadatele, zejména práva na obhajobu a zásada spravedlnosti, a aby se zajistila hospodárnost řízení, měla by být žadatelům na požádání a za podmínek stanovených v tomto nařízení poskytnuta bezplatná právní pomoc a zastoupení v průběhu správního řízení a v odvolacím řízení. Bezplatnou právní pomoc a zastupování by měly poskytovat osoby, které jsou k tomu oprávněny podle vnitrostátního práva.

- (15) Někteří žadatelé mohou potřebovat zvláštní procesní záruky mimo jiné vzhledem ke svému věku, pohlaví, sexuální orientaci, pohlavní identitě, postižení, závažným zdravotním problémům, mentální poruše nebo následkům mučení, znásilnění nebo jiných vážných forem psychického, fyzického, sexuálního či genderového násilí. Je nutné systematicky posuzovat, zda jednotlivý žadatel potřebuje zvláštní procesní záruky, a tyto žadatele identifikovat co nejdříve od okamžiku učinění žádosti a před přijetím rozhodnutí.
- (16) Aby se zajistila co nejvčasnější identifikace žadatelů, kteří potřebují zvláštní procesní záruky, měli by pracovníci orgánů příslušných k přijímání a registrování žádostí být odpovídajícím způsobem vyškoleni k rozpoznávání známek zranitelnosti a měli by k tomuto účelu dostat patřičné pokyny. Další opatření ke zjišťování a dokumentaci příznaků a známek mučení nebo jiných vážných forem fyzického či psychického násilí, včetně sexuálního násilí, v rámci řízení, na něž se vztahuje toto nařízení, by měla mimo jiné vycházet ze Zásad pro účinné vyšetřování a dokumentaci mučení a jiného krutého, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání (Istanbulský protokol).
- (17) Žadatelům, u nichž bylo zjištěno, že potřebují zvláštní procesní záruky, by měla být poskytnuta přiměřená podpora, včetně dostatku času, s cílem vytvořit nezbytné podmínky pro účinný přístup k řízení, které by jim umožňovaly splnit veškeré náležitosti žádosti o mezinárodní ochranu. Není-li možné poskytnout adekvátní podporu v rámci zrychleného posuzovacího řízení nebo řízení na hranicích, měl by být žadatel, který potřebuje zvláštní procesní záruky, z těchto řízení vyňat. Zvláštní procesní záruky, které jsou takové povahy, že mohou zabránit použití zrychleného řízení nebo řízení na hranicích, by měly rovněž vést k poskytnutí dalších záruk žadateli v případech, kdy jeho podání opravného prostředku nemá automaticky odkladný účinek, aby za daných konkrétních okolností byla zajištěna účinnost opravného prostředku.
- (18) Aby byla lépe zajištěna rovnost mezi žadateli ženského a mužského pohlaví, měla by řízení o posouzení žádosti brát ohled na pohlaví žadatelů. Především by měly být osobní pohovory organizovány tak, aby mohli žadatelé ženského i mužského pohlaví hovořit o svých zkušenostech z minulosti v případech pronásledování z důvodu jejich pohlaví či pohlavní identity. Za tímto účelem by ženy měly mít účinnou příležitost absolvovat pohovor odděleně od svého manžela, druha či jiných rodinných příslušníků. Je-li to možné, s ženami a dívkami by měly vést pohovor a tlumočit osoby ženského pohlaví. Lékařské prohlídky žen a dívek by měly provádět praktické lékařky, zejména s ohledem na skutečnost, že žadatelka může být obětí genderového násilí. Složitost nároků souvisejících s problematikou pohlaví či pohlavní identity by měla být řádně zohledněna v řízeních vycházejících z pojmu první země azylu, pojmu bezpečné třetí země, pojmu bezpečné země původu a pojmu následných žádostí.

- (19) Pokud členské státy během vyřizování žádosti provádějí osobní prohlídku žadatele, měla by tuto prohlídku provádět osoba stejného pohlaví. Tím by neměly být dotčeny prohlídky prováděné z bezpečnostních důvodů podle vnitrostátního práva.
- (20) Při provádění tohoto nařízení by se členské státy měly v souladu s článkem 24 Listiny a s Úmluvou OSN o právech dítěte z roku 1989 řídit především zásadou nejlepšího zájmu dítěte. Při posuzování toho, co je v nejlepší zájmu dítěte, by členské státy měly zejména náležitě zohledňovat blaho a sociální vývoj nezletilé osoby, včetně prostředí, z kterého pochází. S ohledem na článek 12 Úmluvy OSN o právech dítěte týkající se práva dítěte být vyslyšeno poskytně rozhodující orgán nezletilé osobě příležitost k osobnímu pohovoru, ledaže to zjevně není v nejlepší zájmu dítěte.
- (21) Společný postup sjednocuje lhůty pro přístup jednotlivce k řízení, pro posouzení žádosti rozhodujícím orgánem, jakož i pro posouzení odvolání ve fázi prvního odvolacího stupně soudními orgány. Vzhledem k tomu, že neúměrně vysoký počet současně podaných žádostí může představovat riziko opoždění přístupu k řízení a posouzení žádostí, může být v některých případech nezbytná určitá míra flexibility s cílem výjimečně prodloužit tyto lhůty. V zájmu efektivního postupu by však prodloužení těchto lhůt mělo být krajním opatřením vzhledem k tomu, že členské státy by měly pravidelně přezkoumávat své potřeby udržet účinnější azylový systém, mimo jiné vypracováním pohotovostních plánů v případě potřeby, a vzhledem k tomu, že Agentura Evropské unie pro azyl by měla členským státům poskytovat nezbytnou operativní a technickou pomoc. Pokud členské státy předpokládají, že nebudou schopny dodržet stanovené lhůty, měly by požádat o pomoc Agenturu Evropské unie pro azyl. Není-li taková žádost podána a z důvodu nepřiměřeného tlaku se azylový systém členského státu stane neúčinným do takové míry, že je ohroženo fungování společného evropského azylového systému, může agentura na základě prováděcího rozhodnutí Komise přijmout opatření ve prospěch tohoto členského státu.
- (22) Přístup ke společnému postupu by měl být založen na přístupu spočívajícím ve třech krocích zahrnujícím učinění žádosti, její registraci a podání. Učinění žádosti je prvním krokem, který vede k uplatnění tohoto nařízení. Má se za to, že státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti učinila žádost vyjádřením přání získat mezinárodní ochranu od jednoho členského státu. Toto přání lze vyjádřit jakoukoli formou a jednotlivý žadatel nemusí nutně používat konkrétní výrazy, jako jsou mezinárodní ochrana, azyl či doplňková ochrana. Vymežujícím prvkem by mělo být vyjádření státního příslušníka třetí země nebo osoby bez státní příslušnosti týkající se obav z pronásledování nebo vážné újmy po návratu do země jejího původu nebo, v případě osoby bez státní příslušnosti, do země jejího předchozího obvyklého bydliště. V případě pochybností, zda lze určité prohlášení vykládat jako žádost o mezinárodní ochranu, by státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti měla být výslovně dotázána, zda si přeje získat mezinárodní ochranu. Žadatel by měl požívat práv podle tohoto nařízení a směrnice XXX/XXX/EU (směrnice o podmínkách přijímání)²⁶, jakmile učiní žádost.
- (23) Žádost by se měla ihned zaregistrovat. V této fázi by měly orgány příslušné pro přijímání a registraci žádostí, včetně policejních orgánů, pohraniční stráže, imigračních orgánů a orgánů odpovědných za zajišťovací zařízení, zaregistrovat žádost společně se osobními údaji jednotlivého žadatele. Tyto orgány by měly žadatele

²⁶ Úř. věst. L [...], [...], s. [...].

informovat o jeho právech a povinnostech a rovněž o důsledcích nedodržení těchto povinností pro žadatele. Žadatel by měl obdržet doklad potvrzující, že učinil žádost. Lhůta pro podání žádosti začíná běžet od okamžiku, kdy je žádost zaregistrována.

- (24) Podání žádosti je úkonem, jenž formalizuje žádost o mezinárodní ochranu. Žadatelovi by měly být poskytnuty nezbytné informace o tom, jak a kde má být žádost podána, a měl by mít účinnou příležitost to učinit. V této fázi je žadatel povinen předložit veškeré prvky k opodstatnění a doplnění žádosti, které má k dispozici. Lhůta pro správní řízení začíná běžet od okamžiku podání žádosti. V tomto okamžiku by měl žadatel obdržet doklad potvrzující jeho status žadatele, který by měl být platný po dobu trvání jeho práva setrvat na území členského státu příslušného k posouzení žádosti.
- (25) Žadatel by měl být řádně a včas informován o svých právech a povinnostech, a to v jazyce, jemuž rozumí nebo o němž lze důvodně předpokládat, že mu rozumí. S ohledem na skutečnost, že pokud například žadatel odmítne spolupracovat s vnitrostátními orgány neposkytnutím prvků nezbytných pro posouzení žádosti a neposkytnutím otisků prstů nebo zobrazení obličeje nebo nepodá svou žádost ve stanovené lhůtě, by žádost mohla být zamítnuta, je nezbytné, aby byl žadatel informován o důsledcích nedodržení těchto povinností.
- (26) Aby pracovníci orgánů příslušných k přijímání a registrování žádostí mohli plnit své povinnosti podle tohoto nařízení, měli by mít odpovídající znalosti a mělo by jim být poskytnuto potřebné školení v oblasti mezinárodní ochrany, mimo jiné s podporou Agentury Evropské unie pro azyl. Rovněž by měli mít k dispozici odpovídající prostředky a pokyny, aby mohli účinně plnit své úkoly.
- (27) Aby se usnadnil přístup k řízení na hraničních přechodech a v detenčních zařízeních, měly by být zpřístupněny informace o možnosti požádat o mezinárodní ochranu. Tlumočení by mělo zajistit základní komunikaci, která je nezbytná pro to, aby příslušné orgány byly schopné porozumět, zda si osoby přejí získat mezinárodní ochranu.
- (28) Toto nařízení by mělo stanovit možnost, aby žadatelé podali žádost jménem manžela/manželky nebo druha/družky ve stabilním a trvalém vztahu, závislých zletilých osob nebo nezletilých osob. Tato možnost umožňuje společné posouzení těchto žádostí. Právo každého jednotlivce žádat o mezinárodní ochranu je zaručeno tím, že pokud žadatel nepožádá jménem manžela/manželky nebo druha/družky ve stabilním a trvalém vztahu, závislé zletilé osoby nebo nezletilé osoby ve stanovené lhůtě pro podání žádosti, může tak manžel/manželka nebo druh/družka učinit vlastním jménem a závislé zletilé osobě nebo nezletilé osobě by měl být nápomocen rozhodující orgán. Pokud však samostatná žádost není opodstatněná, měla by být považována za nepřijatelnou.
- (29) K zajištění toho, aby nezletilé osoby bez doprovodu měly účinný přístup k řízení, by jim měl být vždy ustanoven opatrovník. Opatrovníkem by měla být osoba nebo zástupce organizace jmenované, aby nezletilé osobě pomáhal a vedl ji řízením s cílem ochránit nejlepší zájem nezletilé osoby a její obecnou pohodu. Opatrovník by měl v případě potřeby za nezletilou osobu vykonávat právní úkony. Aby mohli opatrovníci nezletilým osobám bez doprovodu zajistit účinnou podporu, neměl by jim být svěřen neúměrně vysoký počet nezletilých osob bez doprovodu zároveň. Členské státy by

měly ustanovit subjekty nebo osoby odpovědné za podporu, dohled a sledování opatrovníků při plnění jejich úkolů. Nezletilá osoba bez doprovodu by měla podat žádost vlastním jménem nebo prostřednictvím opatrovníka. Aby byla chráněna práva a procesní záruky nezletilé osoby bez doprovodu, měla by její lhůta pro podání žádosti začít běžet od ustanovení opatrovníka a jejich setkání. Nepodá-li opatrovník žádost ve stanovené lhůtě, měla by nezletilá osoba bez doprovodu mít možnost podat žádost vlastním jménem s pomocí rozhodujícího orgánu. Skutečnost, že se nezletilá osoba bez doprovodu rozhodne podat žádost vlastním jménem, by neměla bránit tomu, aby jí byl přidělen opatrovník.

- (30) Aby se zaručila práva žadatelů, měla by rozhodnutí o všech žádostech o mezinárodní ochranu být přijímána na základě skutečností, objektivně, nestranně a na individuálním základě po důkladném přezkoumání, které zohledňuje všechny prvky poskytnuté žadatelem a individuální situaci žadatele. K zajištění řádného posouzení žádosti by měl rozhodující orgán zohlednit relevantní, přesné a aktuální informace týkající se situace v zemi původu žadatele získané od Agentury Evropské unie pro azyl a z jiných zdrojů, např. od Vysokého komisaře Organizace spojených národů pro uprchlíky. Rozhodující orgán by rovněž měl přihlídnout k jakékoli relevantní společné analýze informací o zemi původu vypracované Agenturou Evropské unie pro azyl. Jakékoli odložení dokončení řízení by mělo být plně v souladu s povinnostmi členských států podle nařízení (EU) č. XXX/XXX (kvalifikační nařízení) a s právem na řádnou správu, aniž by byla dotčena účinnost a spravedlivost řízení podle tohoto nařízení.
- (31) Za účelem zajištění práv žadatele by rozhodnutí týkající se jeho žádosti mělo být poskytnuto písemně. Jestliže se rozhodnutím neuděluje mezinárodní ochrana, měly by být žadateli sděleny důvody takového rozhodnutí a informace o důsledcích rozhodnutí, jakož i o způsobu, jak toto rozhodnutí napadnout. Aniž je dotčeno právo žadatele na setrvání a zásada nenavracení, může takové rozhodnutí obsahovat rozhodnutí o navrácení vydané v souladu s článkem 6 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES nebo být vydáno společně s ním.²⁷
- (32) Je nezbytné, aby rozhodnutí o žádostech o mezinárodní ochranu přijímaly orgány, jejichž pracovníci mají patřičné znalosti a jejichž pracovníkům bylo poskytnuto potřebné školení v oblasti mezinárodní ochrany, a aby vykonávaly svou činnost s řádným ohledem na příslušné etické zásady. To se vztahuje na pracovníky orgánů z jiných členských států a odborníky vyslané Agenturou Evropské unie pro azyl, kteří pomáhají rozhodujícímu orgánu členského státu při posuzování žádostí o mezinárodní ochranu.
- (33) Aniž je dotčeno provedení přiměřeného a úplného posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, je v zájmu členských států i žadatelů, aby bylo rozhodnutí přijato co nejdříve. Měly by být stanoveny maximální lhůty pro dobu trvání správního řízení, stejně jako pro odvolání ve fázi prvního odvolacího stupně, aby se sjednotilo řízení o udělení mezinárodní ochrany. Tímto způsobem by žadatelé měli mít možnost obdržet rozhodnutí o své žádosti v co nejkratším možném čase ve všech členských státech, čímž se zajistí rychlé a účinné řízení.

²⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navrácení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (Úř. věst. L 348, 24.12.2008, s. 98).

- (34) Aby se v některých případech zkrátila celková délka řízení, měly by mít členské státy v souladu se svými vnitrostátními potřebami možnost flexibilně upřednostnit posouzení určité žádosti před jinými, dříve učiněnými žádostmi, aniž by se tím odchylovaly od platných procesních lhůt, zásad a záruk.
- (35) Před určením příslušného členského státu podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. XXX/XXX (dublinké nařízení)²⁸ by měl první členský stát, ve kterém byla žádost o azyl podána, přezkoumat přípustnost této žádosti, je-li země, která není členským státem, považována za první zemi azylu nebo bezpečnou třetí zemi pro žadatele. Kromě toho by žádost měla být považována za nepřijatelnou, jedná-li se o následnou žádost bez nových relevantních prvků a zjištění nebo pokud se nepovažuje za odůvodněnou samostatná žádost manžela/manželky, druha/družky, závislé zletilé osoby nebo nezletilé osoby.
- (36) Pojem první země azylu by měl být uplatňován jako důvod nepřijatelnosti v případech, kdy lze důvodně předpokládat, že jiná země by udělila ochranu v souladu s hmotněprávními normami Ženevské úmluvy nebo by byla v této zemi žadateli udělena dostatečná ochrana. Členské státy by zejména neměly přezkoumávat podstatu žádosti, pokud první země azylu přiznala žadateli postavení uprchlíka nebo mu poskytla jinou dostatečnou ochranu. Členské státy by měly na tomto základě postupovat, pouze pokud jsou přesvědčeny, včetně, pokud je to nutné nebo vhodné, na základě ujištění získaných od dotčené třetí země, o tom, že žadatel v této zemi požíval a bude i nadále požívat ochrany v souladu s Ženevskou úmluvou nebo že jinak požíval a bude i nadále požívat dostatečné ochrany, zejména pokud jde o právo k oprávněnému pobytu, odpovídající přístup na trh práce, k azylovým zařízením, ke zdravotní péči a ke vzdělání a právo na sloučení rodiny v souladu s mezinárodními normami v oblasti lidských práv.
- (37) Pojem bezpečné třetí země by měl být uplatňován jako důvod nepřijatelnosti v případech, kdy lze důvodně předpokládat, že žadatel s ohledem na vazbu k některé třetí zemi včetně země, kterou procházel, může v této třetí zemi požádat o ochranu, a kdy existují důvody se domnívat, že bude žadatel touto zemí převzat nebo zpětně převzat. Členské státy by měly na tomto základě postupovat, pouze pokud jsou přesvědčeny, včetně, pokud je to nutné nebo vhodné, na základě ujištění získaných od dotčené třetí země, o tom, že žadatel bude mít možnost získat ochranu v souladu s hmotněprávními normami Ženevské úmluvy nebo bude požívat dostatečné ochrany, zejména pokud jde o právo k oprávněnému pobytu, odpovídající přístup na trh práce, k azylovým zařízením, ke zdravotní péči a ke vzdělání a právo na sloučení rodiny v souladu s mezinárodními normami v oblasti lidských práv.
- (38) Žádost o mezinárodní ochranu je třeba posoudit z hlediska podstaty s cílem určit, zda žadatel splňuje podmínky pro přiznání nároku na mezinárodní ochranu podle nařízení (EU) č. XXX/XXX (kvalifikační nařízení). Přezkum podstaty není nutný, má-li být žádost v souladu s tímto nařízením prohlášena za nepřijatelnou. Pokud však na základě posouzení *prima facie* vyplývá, že žádost lze zamítnout jako zjevně nedůvodnou, může být žádost na tomto základě zamítnuta bez přezkoumání její přípustnosti.
- (39) Posouzení žádosti by mělo být zrychlené a ukončeno nejpozději do dvou měsíců v případech, kdy je žádost zjevně nedůvodná, protože se jedná o zneužívající tvrzení,

²⁸ Úř. věst. L [...], [...], s. [...].

včetně případů, kdy žadatel pochází z bezpečné země původu nebo kdy žadatel činí žádost pouze proto, aby pozdržel nebo zmařil výkon rozhodnutí o vyhoštění, nebo pokud existují závažné obavy týkající se národní bezpečnosti nebo veřejného pořádku, jestliže žadatel nežádá o mezinárodní ochranu v členském státě prvního vstupu nebo v členském státě oprávněného pobytu nebo pokud žadatel, jehož žádost se posuzuje a který učinil žádost v jiném členském státě nebo který se nachází na území jiného členského státu bez povolení k pobytu, je převzat zpět podle dublinského nařízení. V takovém případě by posouzení žádosti nemělo být urychleno, je-li žadatel schopen poskytnout opodstatněné odůvodnění pro vycestování do jiného členského státu bez povolení, pro učinění žádosti v jiném členském státě nebo pro to, že nebyl jinak k dispozici příslušným orgánům, např. že nebyl informován vhodným způsobem a včas o svých povinnostech. Kromě toho zrychlené posuzovací řízení může být uplatňováno u nezletilých osob bez doprovodu pouze v rámci striktních podmínek stanovených v tomto nařízení.

- (40) Mnoho žádostí o mezinárodní ochranu je činěno na hranicích nebo v tranzitním prostoru členského státu ještě před rozhodnutím o vstupu žadatele. Členské státy by měly mít možnost stanovit přezkoumání přípustnosti nebo přezkoumání podstaty žádosti, což by za jasně stanovených podmínek umožnilo rozhodovat o těchto žádostech na těchto místech. Řízení na hranicích by nemělo trvat déle než čtyři týdny a po tomto období by žadatelům měl být povolen vstup na území členského státu. Pouze pokud své žádosti na hranicích nebo v tranzitním prostoru podává neúměrně vysoký počet žadatelů, lze řízení na hranicích použít na místech v blízkosti hranice nebo tranzitního prostoru. Řízení na hranicích může být uplatňováno u nezletilých osob bez doprovodu pouze v rámci striktních podmínek stanovených v tomto nařízení.
- (41) Pojem veřejného pořádku může mimo jiné zahrnovat odsouzení za spáchání závažného trestného činu.
- (42) Po dobu, kdy žadatel může prokázat, že má pádné důvody, by neexistence dokladů umožňujících vstup nebo použití padělaných dokladů neměly samy o sobě vést k automatickému zahájení zrychleného posuzovacího řízení nebo řízení na hranicích.
- (43) Pokud žadatel výslovně vzal svou žádost zpět z vlastního podnětu nebo pokud nesplní povinnosti vyplývající z tohoto nařízení, nařízení (EU) č. XXX/XXX (dublinské nařízení) nebo směrnice XXX/XXX/EU (směrnice o podmínkách přijímání), čímž konkludentně vezme svou žádost zpět, neměla by být žádost dále přezkoumána a měla by být zamítnuta jako výslovně vzatá zpět nebo odstoupená a jakákoli další žádost téhož žadatele v členských státech by měla být považována za žádost následnou. Konkludentní zpětvzetí by však nemělo být automatické, ale žadateli by měla být poskytnuta možnost ohlásit se rozhodujícímu orgánu a prokázat, že nesplnění daných povinností bylo způsobeno důvody, které nemohl ovlivnit.
- (44) Pokud žadatel učiní následnou žádost bez předložení nových důkazů nebo zjištění, které významně zvyšují jeho pravděpodobnost uznání za osobu požívající mezinárodní ochrany nebo které se týkají důvodů, pro které byla předchozí žádost zamítnuta jako nepřijatelná, neměla by být tato následná žádost předmětem nového posouzení v plném rozsahu. V těchto případech by měly být po předběžném posouzení žádosti zamítnuty jako nepřijatelné či zjevně nedůvodné, je-li žádost tak jasně neopodstatněná nebo zneužívající, že nemá reálnou šanci na úspěch podle zásady *res iudicata*. Předběžné posouzení se provádí na základě písemného podání a osobního pohovoru.

Od osobního pohovoru lze však upustit v případě, kdy je z písemného podání jasné, že žádost neobsahuje relevantní nové prvky či zjištění nebo že je jasně neopodstatněná a nemá reálnou vyhlídku na úspěch. V případě následných žádostí mohou existovat výjimky z práva jednotlivce setrvat na území členského státu poté, co je následná žádost zamítnuta jako nepřijatelná nebo nedůvodná, nebo v případě druhé či další následné žádosti, jakmile je učiněna žádost v kterémkoli členském státě po vydání konečného rozhodnutí, kterým byla zamítnuta předchozí následná žádost jako nepřijatelná, nedůvodná nebo zjevně nedůvodná.

- (45) Rozhodujícím faktorem při posuzování odůvodněnosti žádosti o mezinárodní ochranu je míra bezpečnosti žadatele v zemi jeho původu. Vzhledem k tomu, že nařízení (EU) č. XXX/XXX (kvalifikační nařízení) si klade za cíl dosáhnout vysoké úrovně sblížení při uznávání státních příslušníků třetích zemí a osob bez státní příslušnosti za osoby požívající mezinárodní ochrany, stanoví toto nařízení společná kritéria pro označování třetích zemí za bezpečné země původu a, vzhledem k potřebě posílit uplatňování pojmu bezpečné země původu jako základního nástroje na podporu rychlého zpracování žádostí, které jsou pravděpodobně nedůvodné, stanoví toto nařízení společný seznam EU bezpečných zemí původu.
- (46) Zahrnutí třetí země do společného seznamu EU bezpečných zemí původu nezakládá absolutní záruku bezpečnosti státních příslušníků této země, a tudíž nezabývá nutností provést odpovídající individuální přezkoumání žádosti o mezinárodní ochranu. Hodnocení, z něhož toto označení vychází, může ze své podstaty vzít v úvahu pouze všeobecnou občanskou, právní a politickou situaci v dané zemi a to, zda jsou původci pronásledování, mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání v praxi postižitelní, jsou-li v této zemi shledáni odpovědnými. Z tohoto důvodu v případě, kdy žadatel prokáže, že v jeho konkrétní situaci existují vážné důvody nepokládat danou zemi za bezpečnou, nebylo označení této země jako bezpečné považováno v jeho případě za směrodatné.
- (47) Pokud jde o určení bezpečných třetích zemí na úrovni Unie, toto nařízení toto určení stanoví. Třetí země by měly být určeny jako bezpečné třetí země na úrovni Unie prostřednictvím změny tohoto nařízení na základě podmínek stanovených v tomto nařízení a po provedení podrobného posouzení založeného na důkazech, zahrnujícího věcný výzkum a rozsáhlé konzultace s členskými státy a příslušnými zúčastněnými stranami.
- (48) Vytvoření společného seznamu EU bezpečných zemí původu a společného seznamu EU bezpečných třetích zemí by mělo řešit některé stávající rozdíly mezi vnitrostátními seznamy bezpečných zemí původu členských států. Přestože by si členské státy měly zachovat právo uplatňovat nebo zavádět právní předpisy, které umožňují na vnitrostátní úrovni určit jiné třetí země než ty, jež jsou určeny jako bezpečné třetí země na úrovni Unie nebo uvedené na společném seznamu EU bezpečných zemí původu, vytvoření tohoto společného určení nebo seznamu by mělo zajistit, že tento pojem budou všechny členské státy uplatňovat jednotným způsobem na žadatele pocházející ze zemí, jež jsou na společném seznamu, nebo kteří mají vazbu s bezpečnou třetí zemí. To by usnadnilo sblížení řízení a odradilo žadatele o mezinárodní ochranu od druhotného pohybu. Z tohoto důvodu by možnost používat vnitrostátní seznamy nebo určení měla skončit do pěti let od vstupu tohoto nařízení v platnost.

- (49) Komise, jíž je nápomocna Agentura Evropské unie pro azyl, by měla pravidelně přezkoumávat situaci ve třetích zemích určených jako bezpečné třetí země na úrovni Unie nebo uvedených na společném seznamu EU bezpečných zemí původu. V případě náhlé změny k horšímu v takové třetí zemi by Komise měla mít možnost pozastavit určení dané třetí země jako bezpečné třetí země na úrovni Unie nebo zařazení dané třetí země do společného seznamu EU bezpečných zemí původu na omezenou dobu prostřednictvím aktu v přenesené pravomoci v souladu s článkem 290 Smlouvy o fungování Evropské unie. Kromě toho by Komise v tomto případě měla navrhnout změnu, aby třetí země již nebyla určena jako bezpečná třetí země na úrovni Unie nebo aby byla odstraněna ze společného seznamu EU bezpečných zemí původu do tří měsíců po přijetí aktu v přenesené pravomoci, kterým se pozastaví určení nebo uvedení této třetí země.
- (50) Pro účely odůvodněného posouzení by měla Komise přihlídnout k řadě dostupných informačních zdrojů, zejména ke svým výročním zprávám o pokroku týkajícím se třetích zemí označených Evropskou radou za kandidátské země, pravidelným zprávám Evropské služby pro vnější činnost a informacím od členských států, Agentury Evropské unie pro azyl, Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, Rady Evropy a dalších relevantních mezinárodních organizací. Komise by měla moci prodloužit pozastavení určení třetí země jako bezpečné třetí země na úrovni Unie nebo zařazení třetí země do společného seznamu EU bezpečných zemí původu na dobu šesti měsíců s možností toto prodloužení jednou obnovit. Je obzvláště důležité, aby Komise v rámci přípravné činnosti vedla odpovídající konzultace, a to i na odborné úrovni. Při přípravě a vypracování aktů v přenesené pravomoci by Komise měla zajistit, aby byly příslušné dokumenty předány současně, včas a vhodným způsobem Evropskému parlamentu a Radě.
- (51) Po uplynutí doby platnosti aktu v přenesené pravomoci a jejího prodloužení by bez přijetí dalšího aktu v přenesené pravomoci určení třetí země jako bezpečné třetí země na úrovni Unie nebo její zařazení do společného seznamu EU bezpečných zemí původu již nemělo být pozastaveno. Tím není dotčena jakákoli navržená změna na odstranění třetí země ze seznamů.
- (52) Komise by měla s pomocí Agentury Evropské unie pro azyl pravidelně přezkoumávat situaci v třetích zemích, jež byly vyřazeny ze společného seznamu EU bezpečných zemí původu nebo bezpečných třetích zemí, a to i v případě, že členský stát informuje Komisi o tom, že se domnívá, že na základě odůvodněného posouzení po změnách situace v dané třetí zemi opět splňuje podmínky stanovené v tomto nařízení pro označení za bezpečnou zemi. V takovém případě by členské státy mohly určit danou třetí zemi jako bezpečnou zemi původu nebo bezpečnou třetí zemi na vnitrostátní úrovni, pouze pokud Komise proti tomuto určení nevznesla námitky. Usoudí-li Komise, že jsou tyto podmínky splněny, může navrhnout změnu určení bezpečných třetích zemí na úrovni Unie či společného seznamu EU bezpečných zemí původu tak, že se doplní daná třetí země.
- (53) V návaznosti na závěry Rady pro spravedlnost a vnitřní věci ze dne 20. července 2015 ohledně bezpečných zemí původu, ve kterých členské státy souhlasily s přednostním posouzením bezpečnosti západního Balkánu, zorganizovala Agentura Evropské unie pro azyl dne 2. září 2015 s členskými státy setkání na úrovni odborníků, na kterém

bylo dosaženo obecné shody na tom, že Albánie, Bosna a Hercegovina, Kosovo*,²⁹ Bývalá jugoslávská republika Makedonie, Černá Hora a Srbsko by měly být považovány za bezpečné země původu ve smyslu tohoto nařízení.

- (54) Na základě řady informačních zdrojů, včetně zejména pravidelných zpráv Evropské služby pro vnější činnost a informací od členských států, Agentury Evropské unie pro azyl, Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, Rady Evropy a dalších relevantních mezinárodních organizací, se má za to, že několik třetích zemí splňuje kvalifikační podmínky bezpečné země původu.
- (55) Pokud jde o Albánii, právní základ pro ochranu proti pronásledování a špatnému zacházení dostatečně poskytují hmotněprávní a procesní právní předpisy o lidských právech a zákazu diskriminace, včetně členství u všech hlavních mezinárodních úmluv o lidských právech. Evropský soud pro lidská práva v roce 2014 shledal porušení lidských práv ve čtyřech případech ze 150 stížností. Neexistují žádné indicie o nějakých případech vystěhování, vyhoštění nebo vydání vlastních občanů do třetích zemí, v nichž mimo jiné hrozí vážné nebezpečí, že by byli vystaveni trestu smrti, mučení, pronásledování nebo jinému nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu, nebo v níž by jejich život či osobní svoboda byly ohroženy na základě jejich rasy, náboženství, národnosti, sexuální orientace, příslušnosti k určité společenské vrstvě či politického přesvědčení, nebo v níž hrozí vážné nebezpečí vystěhování, vyhoštění nebo vydání do jiné třetí země. V roce 2014 členské státy měly za to, že 7,8 % (1040) žádostí o azyl podaných státními příslušníky Albánie bylo opodstatněných. Nejméně osm členských států určilo Albánii za bezpečnou zemi původu. Albánie byla Evropskou radou označena za kandidátskou zemi. V době určení bylo zhodnoceno, že Albánie splnila kritéria stanovená Evropskou radou na jednání v Kodani ve dnech 21. a 22. června 1993, která se týkají stability institucí zaručujících demokracii, právní stát, lidská práva a respektování a ochranu menšin, a že tato kritéria bude muset Albánie i nadále plnit, aby se mohla stát členem v souladu s doporučeními uvedenými ve výroční zprávě o pokroku.
- (56) Pokud jde o Bosnu a Hercegovinu, její ústava stanoví základ pro sdílení pravomocí mezi konstitutivními národy země. Právní základ pro ochranu proti pronásledování a špatnému zacházení dostatečně poskytují hmotněprávní a procesní právní předpisy o lidských právech a zákazu diskriminace, včetně členství u všech hlavních mezinárodních úmluv o lidských právech. Evropský soud pro lidská práva v roce 2014 shledal porušení lidských práv v pěti případech z 1196 stížností. Neexistují žádné indicie o nějakých případech vystěhování, vyhoštění nebo vydání vlastních občanů do třetích zemí, v nichž mimo jiné hrozí vážné nebezpečí, že by byli vystaveni trestu smrti, mučení, pronásledování nebo jinému nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu, nebo v níž by jejich život či osobní svoboda byly ohroženy na základě jejich rasy, náboženství, národnosti, sexuální orientace, příslušnosti k určité společenské vrstvě či politického přesvědčení, nebo v níž hrozí vážné nebezpečí vystěhování, vyhoštění nebo vydání do jiné třetí země. V roce 2014 členské státy měly za to, že 4,6 % (330) žádostí o azyl podaných státními příslušníky Bosny a Hercegoviny bylo opodstatněných. Nejméně devět členských států určilo Bosnu a Hercegovinu za bezpečnou zemi původu.

²⁹

* Tímto označením nejsou dotčeny postoje k otázce statusu a označení je v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN 1244/1999 a se stanoviskem Mezinárodního soudního dvora k vyhlášení nezávislosti Kosova.

- (57) Pokud jde o Bývalou jugoslávskou republiku Makedonii, právní základ pro ochranu proti pronásledování a špatnému zacházení dostatečně poskytují základní hmotněprávní a procesní právní předpisy o lidských právech a zákazu diskriminace, včetně členství u všech hlavních mezinárodních úmluv o lidských právech. Evropský soud pro lidská práva v roce 2014 shledal porušení lidských práv v šesti případech z 502 stížností. Neexistují žádné indicie o nějakých případech vystěhování, vyhoštění nebo vydání vlastních občanů do třetích zemí, v nichž mimo jiné hrozí vážné nebezpečí, že by byli vystaveni trestu smrti, mučení, pronásledování nebo jinému nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu, nebo v níž by jejich život či osobní svoboda byly ohroženy na základě jejich rasy, náboženství, národnosti, sexuální orientace, příslušnosti k určité společenské vrstvě či politického přesvědčení, nebo v níž hrozí vážné nebezpečí vystěhování, vyhoštění nebo vydání do jiné třetí země. V roce 2014 členské státy měly za to, že 0,9 % (70) žádostí o azyl podaných státními příslušníky Bývalé jugoslávské republiky Makedonie bylo opodstatněných. Nejméně sedm členských států určilo Bývalou jugoslávskou republiku Makedonii za bezpečnou zemi původu. Bývalá jugoslávská republika Makedonie byla Evropskou radou označena za kandidátskou zemi. V době určení bylo zhodnoceno, že Bývalá jugoslávská republika Makedonie splnila kritéria stanovená Evropskou radou na jednání v Kodani ve dnech 21. a 22. června 1993, která se týkají stability institucí zaručujících demokracii, právní stát, lidská práva a respektování a ochranu menšin. Bývalá jugoslávská republika Makedonie bude tato kritéria muset i nadále plnit, aby se mohla stát členem v souladu s doporučeními uvedenými ve výroční zprávě o pokroku.
- (58) Pokud jde o Kosovo*, právní základ pro ochranu proti pronásledování a špatnému zacházení dostatečně poskytují hmotněprávní a procesní právní předpisy o lidských právech a zákazu diskriminace. Kosovo* nepřistoupilo k příslušným mezinárodním nástrojům v oblasti lidských práv, jako je EÚLP, z důvodu neexistence mezinárodního konsensu ohledně jeho statusu coby svrchovaného státu. Neexistují žádné indicie o nějakých případech vystěhování, vyhoštění nebo vydání vlastních občanů do třetích zemí, v nichž mimo jiné hrozí vážné nebezpečí, že by byli vystaveni trestu smrti, mučení, pronásledování nebo jinému nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu, nebo v níž by jejich život či osobní svoboda byly ohroženy na základě jejich rasy, náboženství, národnosti, sexuální orientace, příslušnosti k určité společenské vrstvě či politického přesvědčení, nebo v níž hrozí vážné nebezpečí vystěhování, vyhoštění nebo vydání do jiné třetí země. V roce 2014 členské státy měly za to, že 6,3 % (830) žádostí o azyl podaných státními příslušníky Kosova* bylo opodstatněných. Nejméně šest členských států určilo Kosovo* za bezpečnou zemi původu.
- (59) Tímto nařízením není dotčen postoj členských států ke statusu Kosova, o němž bude rozhodnuto v souladu s jejich vnitrostátními postupy a mezinárodním právem. Kromě toho žádný z pojmů ani žádné formulace nebo definice použité v tomto nařízení nepředstavuje uznání Kosova jako nezávislého státu ze strany Unie ani ze strany jednotlivých členských států, které tento krok doposud neučinily. Zejména použití výrazu „země“ neznamená uznání státnosti.
- (60) Pokud jde o Černou Horu, právní základ pro ochranu proti pronásledování a špatnému zacházení dostatečně poskytují hmotněprávní a procesní právní předpisy o lidských právech a zákazu diskriminace, včetně členství u všech hlavních mezinárodních úmluv o lidských právech. Evropský soud pro lidská práva v roce 2014 shledal porušení lidských práv v jednom případě ze 447 stížností. Neexistují žádné indicie o nějakých

případech vystěhování, vyhoštění nebo vydání vlastních občanů do třetích zemí, v nichž mimo jiné hrozí vážné nebezpečí, že by byli vystaveni trestu smrti, mučení, pronásledování nebo jinému nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu, nebo v níž by jejich život či osobní svoboda byly ohroženy na základě jejich rasy, náboženství, národnosti, sexuální orientace, příslušnosti k určité společenské vrstvě či politického přesvědčení, nebo v níž hrozí vážné nebezpečí vystěhování, vyhoštění nebo vydání do jiné třetí země. V roce 2014 členské státy měly za to, že 3,0 % (40) žádostí o azyl podaných státními příslušníky Černé Hory bylo opodstatněných. Nejméně devět členských států určilo Černou Horu za bezpečnou zemi původu. Černá Hora byla Evropskou radou označena za kandidátskou zemi a byla zahájena vyjednávání. V době určení bylo zhodnoceno, že Černá Hora splnila kritéria stanovená Evropskou radou na jednání v Kodani ve dnech 21. a 22. června 1993, která se týkají stability institucí zaručujících demokracii, právní stát, lidská práva a respektování a ochranu menšin. Černá Hora bude tato kritéria muset i nadále plnit, aby se mohla stát členem v souladu s doporučeními uvedenými ve výroční zprávě o pokroku.

- (61) Pokud jde o Srbsko, ústava stanoví základ pro samosprávu menšin v oblasti vzdělávání, používání jazyka, informací a kultury. Právní základ pro ochranu proti pronásledování a špatnému zacházení dostatečně poskytují hmotněprávní a procesní právní předpisy o lidských právech a zákazu diskriminace, včetně členství u všech hlavních mezinárodních úmluv o lidských právech. Evropský soud pro lidská práva v roce 2014 shledal šestnáct případů porušení lidských práv z 11 490 stížností. Neexistují žádné indicie o nějakých případech vystěhování, vyhoštění nebo vydání vlastních občanů do třetích zemí, v nichž mimo jiné hrozí vážné nebezpečí, že by byli vystaveni trestu smrti, mučení, pronásledování nebo jinému nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu, nebo v níž by jejich život či osobní svoboda byly ohroženy na základě jejich rasy, náboženství, národnosti, sexuální orientace, příslušnosti k určité společenské vrstvě či politického přesvědčení, nebo v níž hrozí vážné nebezpečí vystěhování, vyhoštění nebo vydání do jiné třetí země. V roce 2014 členské státy měly za to, že 1,8 % (400) žádostí o azyl podaných státními příslušníky Srbska bylo opodstatněných. Nejméně devět členských států určilo Srbsko za bezpečnou zemi původu. Srbsko bylo Evropskou radou označeno za kandidátskou zemi a byla zahájena vyjednávání. V době určení bylo zhodnoceno, že Srbsko splnilo kritéria stanovená Evropskou radou na jednání v Kodani ve dnech 21. a 22. června 1993, která se týkají stability institucí zaručujících demokracii, právní stát, lidská práva a respektování a ochranu menšin. Srbsko bude tato kritéria muset i nadále plnit, aby se mohlo stát členem v souladu s doporučeními uvedenými ve výroční zprávě o pokroku.
- (62) Pokud jde o Turecko, právní základ pro ochranu proti pronásledování a špatnému zacházení dostatečně poskytují hmotněprávní a procesní právní předpisy o lidských právech a zákazu diskriminace, včetně členství u všech hlavních mezinárodních úmluv o lidských právech. Evropský soud pro lidská práva v roce 2014 shledal 94 případů porušení lidských práv z 2 899 stížností. Neexistují žádné indicie o nějakých případech vystěhování, vyhoštění nebo vydání vlastních občanů do třetích zemí, v nichž mimo jiné hrozí vážné nebezpečí, že by byli vystaveni trestu smrti, mučení, pronásledování nebo jinému nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu, nebo v níž by jejich život či osobní svoboda byly ohroženy na základě jejich rasy, náboženství, národnosti, sexuální orientace, příslušnosti k určité společenské vrstvě či politického přesvědčení, nebo v níž hrozí vážné nebezpečí vystěhování, vyhoštění nebo vydání do jiné třetí země. V roce 2014 členské státy měly za to, že 23,1 % (310)

žádostí o azyl podaných státními příslušníky Turecka bylo opodstatněných. Jeden členský stát určil Turecko za bezpečnou zemi původu. Turecko bylo Evropskou radou označeno za kandidátskou zemi a byla zahájena vyjednávání. V té době bylo zhodnoceno, že Turecko dostatečně splňuje politická kritéria stanovená Evropskou radou na jednání v Kodani ve dnech 21. a 22. června 1993, která se týkají stability institucí zaručujících demokracii, právní stát, lidská práva a respektování a ochranu menšin, a že tato kritéria bude muset Turecko i nadále plnit, aby se mohlo stát členem v souladu s doporučeními uvedenými ve výroční zprávě o pokroku.

- (63) Pokud jde o odnětí postavení uprchlíka nebo statusu doplňkové ochrany, a zejména s ohledem na pravidelné přezkoumávání statusu, jež má být prováděno na základě nařízení (EU) č. XXX/XXX (kvalifikační nařízení), by měly členské státy zajistit, aby osoby požívající mezinárodní ochrany byly řádně informovány o možnosti opětovného posouzení jejich statusu a měly možnost předložit své stanovisko v přiměřené lhůtě prostřednictvím písemného prohlášení nebo při osobním pohovoru dříve, než orgány přijmou odůvodněné rozhodnutí o odejmutí jejich statusu.
- (64) Rozhodnutí o žádosti o mezinárodní ochranu, včetně rozhodnutí týkajících se výslovného nebo konkludentního zpětvzetí žádosti, a rozhodnutí o odnětí postavení uprchlíka nebo statusu doplňkové ochrany by měla podléhat účinnému opravnému prostředku před soudem nebo tribunálem v souladu se všemi požadavky a podmínkami stanovenými v článku 47 Listiny. Pro zajištění účinnosti řízení by měl žadatel podat svůj opravný prostředek ve stanovené lhůtě. Aby mohl žadatel tyto lhůty dodržet a aby se zajistil účinný přístup k soudnímu přezkumu, měl by mít žadatel možnost využít pomoci tlumočnicka a měl by mít nárok na bezplatnou právní pomoc a zastoupení.
- (65) Aby mohl žadatel využívat svého práva na účinný opravný prostředek, měl by mít právo setrvat na území členského státu až do uplynutí lhůty pro podání odvolání ve fázi prvního odvolacího stupně, a je-li toto právo uplatněno ve stanovené lhůtě, do té doby, dokud nebude znám výsledek řízení o opravném prostředku. Pouze v omezených případech stanovených v tomto nařízení není odkladný účinek odvolání automatický a bude třeba, aby žadatel požádal soud nebo tribunál o pozastavení výkonu rozhodnutí o navrácení, nebo bude soud konat v tomto smyslu z vlastního podnětu. Jestliže byla učiněna výjimka z práva na prostředek právní nápravy s automatickým odkladným účinkem, měla by být práva žadatele přiměřeně zaručena tak, že mu bude poskytnuto nezbytné tlumočení a právní pomoc, jakož i dostatek času, aby mohl žadatel připravit a předložit svou žádost soudu nebo tribunálu. Kromě toho by v tomto rámci měl mít soud nebo tribunál možnost přezkoumat rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany po právní i skutkové stránce. Žadatel by mělo být umožněno setrvat na území, dokud nebude znám výsledek řízení o opravném prostředku, ve kterém bude rozhodnuto, zda smí či nesmí setrvat na daném území. Toto rozhodnutí by však mělo být přijato do jednoho měsíce.
- (66) S ohledem na potřebu rovnosti při správě žádostí a účinnosti společného postupu o udělení mezinárodní ochrany by lhůty neměly být stanoveny jen pro správní řízení, ale měly by být stanoveny i pro fázi odvolání, alespoň na úrovni prvního odvolacího stupně. Tím by nemělo být dotčeno přiměřené a úplné posouzení odvolání, a proto by měla být zachována určitá míra flexibility v případech, které jsou po skutkové nebo právní stránce složité.

- (67) V souladu s článkem 72 Smlouvy o fungování Evropské unie není tímto nařízením dotčen výkon odpovědnosti členských států za udržování veřejného pořádku a ochranu vnitřní bezpečnosti.
- (68) Na zpracování osobních údajů členskými státy při uplatňování tohoto nařízení se vztahuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů)³⁰.
- (69) Veškeré zpracování osobních údajů Agenturou Evropské unie pro azyl v rámci tohoto nařízení by se mělo provádět v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001³¹, jakož i s nařízením (EU) č. XXX/XXX (nařízení o agentuře EU pro azyl)³² a měly by při něm být zejména dodržovány zásady nezbytnosti a přiměřenosti.
- (70) Veškeré osobní údaje shromážděné při registraci nebo podání žádosti o mezinárodní ochranu a během osobního pohovoru by měly být považovány za součást spisu žadatele a měly by být uchovávány po řadu let, jelikož státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, kteří požádají o mezinárodní ochranu v jednom členském státě, se mohou pokusit podat žádost o mezinárodní ochranu v jiném členském státě nebo mohou podat další následné žádosti v tomtéž nebo v jiném členském státě v následujících letech. Vzhledem k tomu, že většina státních příslušníků třetích zemí nebo osob bez státní příslušnosti, kteří zůstanou v Unii několik let, získá po uplynutí deseti let od udělení mezinárodní ochrany povolení k trvalému pobytu nebo dokonce občanství členského státu, měla by být za nezbytnou pro uchovávání osobních údajů, včetně údajů o otiscích prstů a zobrazení obličeje, považována doba deseti let.
- (71) Aby se zajistily jednotné podmínky pro provádění tohoto nařízení, zejména pokud jde o poskytování informací, doklady pro žadatele a opatření týkající se žadatelů, kteří potřebují zvláštní procesní záruky, včetně nezletilých osob, měly by být Komisi svěřeny prováděcí pravomoci. Tyto pravomoci by měly být vykonávány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011³³ ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí.
- (72) Za účelem řešení náhlé změny k horšímu v třetí zemi určené jako bezpečná třetí země na úrovni Unie nebo uvedené na společném seznamu EU bezpečných zemí původu by Komisi měla být svěřena pravomoc přijmout akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 290 Smlouvy o fungování Evropské unie, aby mohla na dobu šesti měsíců pozastavit určení dané třetí země jako bezpečné třetí země na úrovni Unie nebo zahrnutí dané třetí země do seznamu bezpečných zemí původu, jestliže má na základě odůvodněného posouzení za to, že již nejsou splněny podmínky stanovené v tomto nařízení. Je obzvláště důležité, aby Komise v rámci přípravné činnosti vedla

³⁰ Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1.

³¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 ze dne 18. prosince 2000 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány a institucemi Společenství a o volném pohybu těchto údajů (Úř. věst. L 8, 12.1.2001, s. 1).

³² Úř. věst. L [...], [...], s. [...].

³³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí (Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13).

odpovídající konzultace, a to i na odborné úrovni, a aby tyto konzultace probíhaly v souladu se zásadami stanovenými v interinstitucionální dohodě o zdokonalení tvorby právních předpisů ze dne 13. dubna 2016. Pro zajištění rovné účasti na vypracovávání aktů v přenesené pravomoci obdrží Evropský parlament a Rada veškeré dokumenty současně s odborníky z členských států a jejich odborníci mají automaticky přístup na setkání skupin odborníků Komise, jež se věnují přípravě aktů v přenesené pravomoci.

- (73) Toto nařízení se nezabývá postupy mezi členskými státy upravenými nařízením (EU) č. XXX/XXX (dublinké nařízení).
- (74) Toto nařízení by se mělo vztahovat na žadatele, na které se vztahuje nařízení (EU) č. XXX/XXX (dublinké nařízení), spolu s ustanoveními uvedeného nařízení a aniž by tím byla ustanovení uvedeného nařízení dotčena.
- (75) Používání tohoto nařízení by mělo být v pravidelných lhůtách hodnoceno.
- (76) Jelikož cíle tohoto nařízení, totiž stanovení společného postupu pro přiznávání a odnímání mezinárodní ochrany, nemůže být uspokojivě dosaženo na úrovni členských států, a proto jej z důvodu rozsahu a účinků tohoto nařízení může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto nařízení rámec toho, co je nezbytné pro dosažení tohoto cíle.
- (77) [V souladu s článkem 3 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, oznámily tyto členské státy své přání účastnit se přijímání a používání tohoto nařízení.]

NEBO

[V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, a aniž je dotčen článek 4 uvedeného protokolu, se tyto členské státy neúčastní přijímání tohoto nařízení a toto nařízení pro ně není závazné ani použitelné.]

NEBO

[(XX) V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, a aniž je dotčen článek 4 uvedeného protokolu, se Spojené království neúčastní přijímání tohoto nařízení, a toto nařízení pro ně není závazné ani použitelné.]

(XX) V souladu s článkem 3 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, oznámilo Irsko (dopisem ze dne ...) své přání účastnit se přijímání a používání tohoto nařízení.]

NEBO

[(XX) V souladu s článkem 3 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irsku s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, oznámilo Spojené království (dopisem ze dne ...) své přání účastnit se přijímání a používání tohoto nařízení.

(XX) V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irsku s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, a aniž je dotčen článek 4 uvedeného protokolu, se Irsko neúčastní přijímání tohoto nařízení a toto nařízení pro ně není závazné ani použitelné.]

(78) V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o EU a ke Smlouvě o fungování EU, se Dánsko neúčastní přijímání tohoto nařízení a toto nařízení pro ně není závazné ani použitelné.

(79) Toto nařízení respektuje základní práva a dodržuje zásady uznávané zejména Listinou základních práv Evropské unie. Cílem tohoto nařízení je zejména zajistit plné respektování lidské důstojnosti a podpořit uplatňování článků 1, 4, 8, 18, 19, 21, 23, 24 a 47 Listiny,

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

KAPITOLA I

OBECNÁ USTANOVENÍ

Článek 1

Předmět

Toto nařízení stanoví společný postup pro udělování a odnímání mezinárodní ochrany podle nařízení (EU) XXXX/XXX (kvalifikační nařízení).

Článek 2

Oblast působnosti

1. Toto nařízení se vztahuje na všechny žádosti o mezinárodní ochranu učiněné na území členských států, včetně na vnější hranici, v teritoriálních vodách nebo v tranzitním prostoru členských států, a na odnětí mezinárodní ochrany.
2. Toto nařízení se nevztahuje na žádosti o mezinárodní ochranu a na žádosti o diplomatický nebo územní azyl předložené na zastupitelských úřadech členských států.

Článek 3

Rozšíření oblasti působnosti

Členské státy se mohou rozhodnout, zda toto nařízení použijí na žádosti o ochranu, na něž se nařízení (EU) XXXX/XXX (kvalifikační nařízení) nevztahuje.

Článek 4

Definice

1. Pro účely tohoto nařízení se použijí definice uvedené v článku 2 nařízení (EU) XXXX/XXX (kvalifikační nařízení):
 - (a) „Ženevská úmluva“;
 - (b) „uprchlík“;
 - (c) „osoba požívající doplňkové ochrany“;
 - (d) „mezinárodní ochrana“;
 - (e) „postavení uprchlíka“;
 - (f) „status doplňkové ochrany“;
 - (g) „nezletilá osoba“;
 - (h) „nezletilá osoba bez doprovodu“.
2. Vedle ustanovení odstavce 1 platí tyto definice:
 - (i) „žádostí o mezinárodní ochranu“ nebo „žádostí“ se rozumí žádost o ochranu členským státem učiněná státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti, u níž lze předpokládat, že usiluje o získání postavení uprchlíka nebo statusu doplňkové ochrany;
 - (j) „žadatelem“ se rozumí státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, která učinila žádost o mezinárodní ochranu, o níž dosud nepadlo konečné rozhodnutí;
 - (k) „žadatelem, který potřebuje zvláštní procesní záruky“ se rozumí žadatel, jehož schopnost požívat práv a plnit povinnosti podle tohoto nařízení je z důvodu individuálních okolností omezena;
 - (l) „konečným rozhodnutím“ se rozumí rozhodnutí o tom, zda je či není státnímu příslušníku třetí země nebo osobě bez státní příslušnosti přiznáno postavení uprchlíka nebo status doplňkové ochrany na základě nařízení (EU) XXXX/XXX (kvalifikační nařízení), včetně rozhodnutí, kterým se žádost zamítá jako nepřijatelná, nebo rozhodnutí, kterým se žádost zamítá jako výslovně vzata zpět nebo odstoupená a které již nemůže být předmětem odvolacího řízení v dotčeném členském státě;
 - (m) „rozhodujícím orgánem“ se rozumí kvazisoudní nebo správní orgán členského státu příslušný k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu a příslušný přijímat rozhodnutí v prvním stupni;
 - (n) „opatrovníkem“ se rozumí osoba nebo organizace ustanovená, aby nezletilé osobě bez doprovodu pomáhala a zastupovala ji s cílem ochránit nejlepší zájem

nezletilé osoby a její celkovou pohodu v průběhu postupů podle tohoto nařízení a aby za nezletilou osobu v případě potřeby vykonávala právní úkony;

- (o) „odnětím mezinárodní ochrany“ se rozumí rozhodnutí rozhodujícího orgánu zrušit, ukončit platnost nebo zamítnout prodloužení platnosti postavení uprchlíka nebo statusu doplňkové ochrany;
- (p) „setrváním v členském státě“ se rozumí setrvání na území, včetně na hranici nebo v tranzitním prostoru, členského státu, ve kterém byla učiněna nebo ve kterém se posuzuje žádost o mezinárodní ochranu;
- (q) „následnou žádostí“ se rozumí další žádost o mezinárodní ochranu učiněná v kterémkoli členském státě po přijetí konečného rozhodnutí o předchozí žádosti, včetně případů, kdy byla žádost zamítnuta jako výslovně vzata zpět nebo jako odstoupená po konkludentním zpětvzetí;
- (r) „příslušným členským státem“ se rozumí členský stát, který je příslušný k posuzování žádosti v souladu s nařízením (EU) XXXX/XXX (dublinské nařízení).

Článek 5

Příslušné orgány

1. Každý členský stát ustanoví rozhodující orgán. Rozhodující orgán má tyto úkoly:
 - (a) přijímá, registruje a posuzuje žádosti o mezinárodní ochranu;
 - (b) rozhoduje o žádostech o mezinárodní ochranu;
 - (c) rozhoduje o zrušení, ukončení platnosti nebo zamítnutí prodloužení platnosti postavení uprchlíka nebo statusu doplňkové ochrany podle nařízení (EU) XXXX/XXX (kvalifikační nařízení).
2. Každý členský stát zajistí rozhodujícímu orgánu odpovídající prostředky, včetně dostatečného počtu kvalifikovaných pracovníků, pro plnění jeho úkolů podle tohoto nařízení. Každý členský stát za tímto účelem pravidelně vyhodnocuje potřeby rozhodujícího orgánu, aby byla v každé chvíli zajištěna jeho schopnost účinně vyřizovat žádosti o mezinárodní ochranu, zvláště pokud přijímá neúměrně vysoký počet současně podaných žádostí.
3. Přijímat a registrovat žádosti o mezinárodní ochranu a informovat žadatele o tom, kde a jak mají podat žádost o mezinárodní ochranu, mají za úkol níže uvedené orgány:
 - (a) pohraniční stráž;
 - (b) policie;
 - (c) imigrační orgány;
 - (d) orgány odpovědné za zajišťovací zařízení.

Členské státy mohou tyto úkoly svěřit také jiným orgánům.

4. Rozhodujícímu orgánu příslušného členského státu mohou být pro účely přijímání, registrování a posuzování žádostí o mezinárodní ochranu nápomocny:
 - (a) orgány jiného členského státu, kterým byl tímto členským státem svěřen úkol přijímat, registrovat nebo posuzovat žádosti o mezinárodní ochranu;
 - (b) experti vyslaní Agenturou Evropské unie pro azyl v souladu s nařízením (EU) XXXX/XXX (nařízení o Agentuře EU pro azyl).
5. Členské státy zajistí, aby pracovníci rozhodujícího orgánu nebo jiného orgánu příslušného k přijímání a registrování žádostí o mezinárodní ochranu v souladu s odstavcem 3 měli odpovídající znalosti a aby jim byla poskytnuta nezbytná odborná příprava a poučení tak, aby mohli plnit svoje povinnosti při provádění tohoto nařízení.

Článek 6

Zásada mlčenlivosti

1. Orgány, které uplatňují toto nařízení, zachovávají důvěrnost veškerých informací, které získají v průběhu své práce.
2. Po celou dobu řízení o mezinárodní ochraně i po přijetí konečného rozhodnutí o žádosti orgány:
 - (a) nesdělí údajným původcům pronásledování nebo vážné újmy informace o individuální žádosti o mezinárodní ochranu ani skutečnost, že žádost byla učiněna;
 - (b) nezískají od údajných původců pronásledování nebo vážné újmy žádné informace způsobem, jímž by tito původci byli přímo informováni o tom, že dotyčný žadatel učinil žádost, a jenž by ohrozil tělesnou nedotknutelnost žadatele nebo na něm závislých osob nebo svobodu či bezpečnost jeho rodinných příslušníků, kteří dosud žijí v zemi původu.

KAPITOLA II

ZÁKLADNÍ ZÁSADY A ZÁRUKY

ODDÍL I

PRÁVA A POVINNOSTI ŽADATELŮ

Článek 7

Povinnosti žadatelů

1. Žadatel učiní žádost v členském státě prvního vstupu, nebo pokud legálně pobývá na území členského státu, v tomto členském státě, jak stanoví článek 4 nařízení (EU) XXXX/XXX (dublinké nařízení).
2. Žadatel spolupracuje s příslušnými orgány na tom, aby mohly prokázat jeho totožnost a aby mohly zaregistrovat žádost, umožnit její podání a posoudit ji, a to tak, že:
 - (a) poskytne údaje uvedené v čl. 27 odst. 1 druhém pododstavci písm. a) a b);
 - (b) poskytne otisky prstů a zobrazení obličeje podle nařízení (EU) XXXX/XXX (nařízení o Eurodacu);³⁴
 - (c) podá žádost v souladu s článkem 28 ve stanovené lhůtě a předloží veškeré prvky k opodstatnění žádosti, které má k dispozici;
 - (d) předloží dokumenty relevantní pro posouzení žádosti, které vlastní.
3. Pokud žadatel odmítne spolupracovat neposkytnutím údajů nezbytných pro posouzení žádosti a neposkytnutím otisků prstů a zobrazení obličeje, přičemž příslušný orgán tuto osobu řádně informoval o jeho povinnostech a zajistil, aby tato osoba měla účinnou příležitost tyto povinnosti splnit, jeho žádost se zamítne jako odstoupená v souladu s postupem uvedeným v článku 39.
4. Žadatel informuje rozhodující orgán členského státu, v němž je povinen být přítomen, o svém bydlišti nebo adrese nebo telefonním čísle, na kterých jej rozhodující orgán nebo jiné příslušné orgány mohou zastihnout. Žadatel rozhodující orgán informuje o veškerých změnách. Žadatel přijímá veškerou komunikaci v posledním bydlišti nebo na adrese jím uvedené, a to zejména pokud podává žádost v souladu s článkem 28.
5. Žadatel setrvává na území členského státu, kde je povinen být přítomen v souladu s nařízením (EU) XXXX/XXX (dublinké nařízení).
6. Žadatel plní povinnost pravidelně se hlásit se u příslušných orgánů nebo se k nim osobně dostavovat bez odkladu nebo ke konkrétnímu datu nebo setrvat ve vymezené oblasti na území členského státu v souladu se směrnicí XXX/XXX/EU (směrnice o podmínkách přijímání) tak, jak tuto povinnost ukládá členský stát, ve kterém je žadatel povinen být přítomen v souladu s nařízením (EU) XXXX/XXX (dublinké nařízení).
7. Pokud je to nutné pro posouzení žádosti, mohou příslušné orgány po žadateli požadovat osobní prohlídku nebo prohlídku jeho osobních věcí. Aniž je tímto dotčena jakákoli prohlídka prováděná z bezpečnostních důvodů, provádí osobní prohlídku žadatele podle tohoto nařízení osoba stejného pohlaví při naprostém respektování zásad lidské důstojnosti a tělesné a duševní nedotknutelnosti.

³⁴ Úř. věst. L [...], [...], s. [...].

Článek 8

Obecné záruky pro žadatele

1. V průběhu správního řízení podle kapitoly III požívají žadatelé záruk uvedených v odstavcích 2 až 8 tohoto článku.
2. Rozhodující orgán informuje žadatele v jazyce, jemuž rozumějí nebo o němž lze důvodně předpokládat, že mu rozumějí:
 - (a) o právu podat individuální žádost;
 - (b) o postupu, jenž má být dodržen;
 - (c) o jejich právech a povinnostech v průběhu řízení, včetně povinnosti setrvat na území členského státu, v němž jsou povinni být přítomni v souladu s nařízením (EU) XXXX/XXX (dublinké nařízení);
 - (d) o možných důsledcích nesplnění jejich povinností a nespolupráce s orgány;
 - (e) o časovém rámci řízení;
 - (f) o prostředcích, jež mají k dispozici pro splnění povinnosti předložit prvky uvedené v článku 4 nařízení (EU) XXXX/XXX (kvalifikační nařízení);
 - (g) o důsledcích výslovného nebo konkludentního zpětvzetí žádosti;
 - (h) o výsledku rozhodnutí rozhodujícího orgánu, o důvodech pro toto rozhodnutí, jakož i o důsledcích rozhodnutí o zamítnutí udělení mezinárodní ochrany a o tom, jak lze toto rozhodnutí napadnout.

Informace uvedené v prvním pododstavci musí být podány včas, aby žadatelé mohli uplatnit práva zaručená v tomto nařízení a aby mohli náležitě plnit povinnosti stanovené v článku 7.

3. Rozhodující orgán žadateli poskytne služby tlumočnicka pro účel předložení jeho případu rozhodujícímu orgánu a také soudům nebo tribunálům, a to vždy, kdy bez takových služeb není možné zajistit náležitou komunikaci. Služby tlumočení jsou hrazeny z veřejných prostředků.
4. Rozhodující orgán dá žadatelům příležitost komunikovat s Úřadem vysokého komisaře Organizace spojených národů pro uprchlíky nebo s jinou organizací, která žadatelům poskytuje právní poradenství nebo jiné poradenské služby v souladu s vnitrostátním právem.
5. Rozhodující orgán zajistí, aby žadatelé, případně jejich opatrovníci, právní poradci nebo jiní poradci měli přístup k informacím podle čl. 33 odst. 2 písm. e), které jsou požadovány pro posouzení žádostí, a k informacím poskytnutým odborníky podle čl. 33 odst. 3, pokud rozhodující orgán tyto informace zohlednil při rozhodování o jejich žádosti.

6. Rozhodující orgán žadatele v přiměřené lhůtě vyrozumí o rozhodnutí ve věci jeho žádosti. Zastupuje-li žadatele opatrovník, právní poradce nebo jiný poradce, může rozhodující orgán o rozhodnutí vyrozumět jej místo žadatele.

Článek 9

Právo setrvat v členském státě během posouzení žádosti

1. Žadatelé mají právo setrvat v příslušném členském státě za jediným účelem, a to řízení, do doby, než rozhodující orgán rozhodne ve správním řízení podle kapitoly III.
2. Právo setrvat nezakládá nárok na povolení k pobytu a nedává žadateli právo cestovat na území jiných členských států bez povolení podle článku 6 směrnice XXX/XXX/EU (směrnice o podmínkách přijímání).
3. Příslušné orgány členských států mohou právo žadatele setrvat během správního řízení na jejich území zrušit, pokud:
 - (a) osoba učiní následnou žádost podle článku 42 a v souladu s podmínkami stanovenými v článku 43;
 - (b) je osoba předána, popřípadě vydána do jiného členského státu na základě závazků podle evropského zatýkacího rozkazu³⁵ nebo do třetí země nebo mezinárodním trestním soudům nebo tribunálům.
4. Členský stát může žadatele vydat do třetí země podle odst. 3 písm. b), pouze pokud se rozhodující orgán ujistil o tom, že rozhodnutím o vydání nedojde k přímému nebo nepřímému navrácení v rozporu s mezinárodními a unijními závazky tohoto členského státu.

ODDÍL II

OSOBNÍ POHOVORY

Článek 10

Pohovor o přípustnosti žádosti

1. Před tím, než rozhodující orgán rozhodne o přípustnosti žádosti o mezinárodní ochranu, je žadateli dána příležitost k pohovoru o přípustnosti jeho žádosti.
2. Při pohovoru o přípustnosti žádosti má žadatel příležitost adekvátně vysvětlit, proč důvody pro přípustnost podle čl. 36 odst. 1 nelze použít na jeho konkrétní okolnosti.

³⁵ Rámcové Rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (Úř. věst. L 190, 18.7.2002, s. 1).

Článek 11

Pohovor o opodstatnění žádosti

1. Před tím, než rozhodující orgán rozhodne o podstatě žádosti o mezinárodní ochranu, je žadateli dána příležitost k pohovoru o opodstatnění jeho žádosti.
2. Při pohovoru o opodstatnění žádosti má žadatel adekvátní příležitost předložit prvky potřebné k opodstatnění jeho žádosti podle nařízení (EU) XXXX/XXX (kvalifikační nařízení) a je povinen předložit veškeré prvky, které má k dispozici, co nejúplněji. Žadatel dostane příležitost, aby podal vysvětlení k prvkům, které chybí, nebo k jakýmkoli nesrovnalostem nebo rozporům v prohlášeních žadatele.
3. Osoba, která vede pohovor o opodstatnění žádosti, nesmí mít na sobě vojenskou uniformu či uniformu donucovacího orgánu.

Článek 12

Požadavky na osobní pohovor

1. Žadatel dostane příležitost k osobnímu pohovoru o jeho žádosti za podmínek stanovených v tomto nařízení.
2. Osobní pohovor je veden za podmínek, které zajistí odpovídající důvěrnost a umožní žadatelům uceleně zdůvodnit jejich žádost.
3. Osobní pohovor vedou pracovníci rozhodujícího orgánu, kterým mohou být nápomocní pracovníci orgánů jiných členských států uvedených v čl. 5 odst. 4 písm. a) nebo odborníci vyslaní Agenturou Evropské unie pro azyl uvedení v čl. 5 odst. 4 písm. b).
4. Pokud je pro rozhodující orgán v důsledku žádostí o mezinárodní ochranu současně podaných neúměrně velkým počtem státních příslušníků třetích zemí nebo osob bez státní příslušnosti v praxi obtížné provést včas osobní pohovor s každým žadatelem, mohou rozhodujícímu orgánu s prováděním těchto pohovorů vypomáhat pracovníci orgánů jiných členských států uvedených v čl. 5 odst. 4 písm. a) a odborníci vyslaní Agenturou Evropské unie pro azyl uvedení v čl. 5 odst. 4 písm. b).
5. Od osobního pohovoru lze upustit v situacích, kdy rozhodující orgán:
 - (a) je na základě dostupných důkazů schopen vydat kladné rozhodnutí o přiznání postavení uprchlíka nebo rozhodnutí o přípustnosti žádosti nebo
 - (b) je názoru, že žadatel není vzhledem k přetrvávajícím okolnostem, na něž nemá vliv, způsobilý k pohovoru nebo jej nemůže absolvovat.

Neprovedení osobního pohovoru podle písmene b) nesmí mít nepříznivý vliv na rozhodnutí rozhodujícího orgánu. Tento orgán poskytne žadateli účinnou příležitost předložit další informace. V případě pochybností o stavu žadatele rozhodující orgán konzultuje lékaře, aby zjistil, zda je stav, kvůli kterému žadatel není způsobilý k pohovoru nebo jej nemůže absolvovat, dočasný či trvalý povahy.

6. Osoba, která vede pohovor, je schopna zohlednit osobní a obecné okolnosti žádosti, včetně kulturního původu, věku, pohlaví, sexuální orientace, genderové identity nebo zranitelnosti žadatele. Osoby, které vedou pohovory s žadateli, musí mít obecné znalosti o problémech, které by mohly nepříznivě ovlivnit schopnost žadatele absolvovat pohovor, například o známkách toho, že žadatel mohl být v minulosti mučen.
7. Osoby, které vedou pohovory s žadateli, včetně odborníků vyslaných Agenturou Evropské unie pro azyl, předem absolvují příslušnou odbornou přípravu, jejíž součástí jsou prvky uvedené v čl. 7 odst. 5 nařízení (EU) XXXX/XXX (nařízení o Agentuře EU pro azyl), včetně prvků týkajících se mezinárodního práva v oblasti lidských práv, azylového práva Unie a pravidel pro přístup k řízení o mezinárodní ochraně, a to i pro osoby, které mohou vyžadovat zvláštní procesní záruky.
8. U osobního pohovoru je přítomen tlumočnick, který je schopen zajistit odpovídající komunikaci mezi žadatelem a osobou, která vede pohovor. Komunikace probíhá v jazyce, který žadatel upřednostňuje, ledaže žadatel rozumí jinému jazyku, ve kterém je schopen srozumitelně komunikovat.

Pokud o to žadatel požádá, rozhodující orgán zajistí, aby pohovor s žadatelem vedly a tlumočily osoby stejného pohlaví jako žadatel, a to za předpokladu, že je to možné a že rozhodující orgán nemá důvod domnívat se, že je takový požadavek založen na důvodech, které nesouvisí s tím, že je pro žadatele obtížné uceleně zdůvodnit jeho žádost.
9. Neprovedení osobního pohovoru nebrání rozhodujícímu orgánu, aby rozhodl o žádosti o mezinárodní ochranu.

Článek 13

Zpráva o osobním pohovoru a záznam osobního pohovoru

1. Rozhodující orgán nebo jiný orgán nebo odborníci, kteří vedou osobní pohovor nebo jsou mu přítomni, vypracují o každém osobním pohovoru důkladnou a věcnou zprávu, která obsahuje všechny podstatné prvky, nebo vypracují přepis každého osobního pohovoru.
2. Osobní pohovor se zaznamenává pomocí zvukových nebo audiovizuálních záznamových zařízení. Žadatel je o tomto záznamu předem informován.
3. Na konci osobního pohovoru nebo ve stanovené lhůtě před tím, než rozhodující orgán rozhodne, je žadateli poskytnuta příležitost vyjádřit se nebo podat ústní nebo písemné vysvětlení k jakémukoli nesprávnému překladu nebo nedorozumění, které se objeví ve zprávě nebo přepisu. Za tím účelem je žadatel informován o celém obsahu zprávy nebo o podstatných prvcích přepisu, a to případně za asistence tlumočnicka. Poté je žadatel požádán, aby potvrdil, že obsah zprávy nebo přepisu správně odráží obsah osobního pohovoru.
4. Pokud žadatel odmítne potvrdit, že obsah zprávy nebo přepisu pohovoru správně odráží obsah osobního pohovoru, uvedou se důvody tohoto odmítnutí ve spisu žadatele. Toto odmítnutí nebrání rozhodujícímu orgánu, aby o jeho žádosti rozhodl.

5. Žadatelé a jejich právní poradci nebo jiní poradci mají přístup ke zprávě nebo přepisu a záznamu ještě před tím, než rozhodující orgán rozhodne.
6. Pokud je žádost posuzována ve zrychleném posuzovacím řízení, může rozhodující orgán udělit přístup ke zprávě nebo přepisu záznamu ve chvíli, kdy je vydáno rozhodnutí.
7. Příslušné orgány uchovají buď záznam, nebo přepis po dobu deseti let ode dne konečného rozhodnutí. K vymazání záznamu dojde po uplynutí této lhůty, nebo v případě, že se týká osoby, která získala občanství některého členského státu před uplynutím této lhůty, jakmile se členský stát dozví, že dotyčná osoba toto občanství získala.

ODDÍL III

POSKYTNUTÍ PRÁVNÍ POMOCI A ZASTUPOVÁNÍ

Článek 14

Právo na právní pomoc a zastupování

1. Žadatelé mají ve všech fázích řízení právo účinně konzultovat záležitosti týkající se jejich žádosti s právním poradcem nebo jiným poradcem, který je k tomu oprávněn podle vnitrostátního práva.
2. Aniž je dotčeno právo žadatele vybrat si na vlastní náklady vlastního právního poradce nebo jiného poradce, může žadatel požádat o bezplatnou právní pomoc a zastupování ve všech fázích řízení v souladu s články 15 až 17. Žadatel musí být informován o právu požádat o bezplatnou právní pomoc a zastupování ve všech fázích řízení.

Článek 15

Bezplatná právní pomoc a zastupování

1. Na žádost žadatele členské státy poskytnou bezplatnou právní pomoc a zastupování ve správním řízení podle kapitoly III a v odvolacím řízení podle kapitoly V.
2. Pro účely správního řízení bezplatná právní pomoc a zastupování zahrnuje alespoň:
 - (a) poskytnutí informací o řízení ve světle individuálních okolností žadatele;
 - (b) pomoc při přípravě žádosti a přípravě na osobní pohovor, včetně případné účasti při osobním pohovoru;
 - (c) vysvětlení důvodů a důsledků rozhodnutí o zamítnutí udělení mezinárodní ochrany a informace o tom, jak lze toto rozhodnutí napadnout.

3. Poskytnutí bezplatné právní pomoci a zastupování ve správním řízení může být zamítnuto v případě, že:
 - (a) žadatel má dostatečné zdroje;
 - (b) žádost nemá reálnou šanci na úspěch;
 - (c) žádost je žádostí následnou.
4. Pro účely odvolacího řízení zahrnuje bezplatná právní pomoc a zastupování alespoň vypracování požadovaných procesních dokumentů, příprava odvolání a účast jménem žadatele na jednání u soudu nebo tribunálu.
5. Poskytnutí bezplatné právní pomoci a zastupování v odvolacím řízení může být zamítnuto v případě, že:
 - (a) žadatel má dostatečné zdroje;
 - (b) odvolání nemá reálnou šanci na úspěch;
 - (c) odvolání nebo přezkum probíhá na druhém nebo vyšším odvolacím stupni podle vnitrostátního práva, včetně znovuprojednání věci nebo dovolání.

Přijme-li rozhodnutí o nepřiznání bezplatné právní pomoci a zastupování orgán jiný než soud nebo tribunál proto, že odvolání nemá reálnou šanci na úspěch, má žadatel právo na účinnou nápravu takového rozhodnutí u soudu nebo tribunálu a za tímto účelem má nárok na to, aby požádal o bezplatnou právní pomoc a zastupování.

Článek 16

Rozsah právní pomoci a zastupování

1. Právní poradce nebo jiný poradce, který je k tomu oprávněn podle vnitrostátního práva a který v souladu s vnitrostátním právem žadateli pomáhá nebo ho zastupuje, má přístup k informacím uvedeným ve spisu žadatele, na jejichž základě je nebo bude vydáno rozhodnutí.
2. Rozhodující orgán může odmítnout přístup k informacím ve spisu žadatele, pokud by vyzrazení informací nebo zdrojů ohrozilo národní bezpečnost, bezpečnost organizací nebo osob poskytujících tyto informace nebo bezpečnost osob, jichž se informace týkají, nebo pokud by byly ohroženy vyšetřovací zájmy v souvislosti s posuzováním žádostí o mezinárodní ochranu příslušnými orgány členských států nebo mezinárodní vztahy členských států. V těchto případech rozhodující orgán:
 - (a) zpřístupní takové informace nebo zdroje soudům nebo tribunálům v odvolacím řízení; a
 - (b) zajistí, aby bylo respektováno právo žadatele na obhajobu.

Pokud jde o písmeno b), rozhodující orgán zejména udělí přístup k informacím nebo zdrojům právnímu poradci nebo jinému poradci, který absolvoval bezpečnostní

prověrku, pokud jsou informace podstatné pro posouzení žádosti nebo pro rozhodnutí o odnětí mezinárodní ochrany.

3. Právní poradce nebo jiný poradce, který žadateli pomáhá nebo ho zastupuje, má přístup do uzavřených prostor, jako jsou zajišťovací zařízení nebo tranzitní prostory, aby mohl s žadatelem konzultovat v souladu se směrnicí XXX/XXX/EU (směrnice o podmínkách přijímání).
4. Žadatel smí k osobnímu pohovoru přizvat právního poradce nebo jiného poradce, který je k tomu oprávněn podle vnitrostátního práva. Právní poradce nebo jiný poradce je oprávněn zasahovat během osobního pohovoru.
5. Rozhodující orgán může přítomnost žadatele u osobního pohovoru vyžadovat i v případě, že jej v souladu s vnitrostátním právem zastupuje právní poradce nebo jiný poradce, a může dále vyžadovat, aby na otázky odpovídal žadatel osobně.
6. Aniž je dotčen čl. 22 odst. 5, nebrání nepřítomnost právního poradce nebo jiného poradce příslušnému orgánu v tom, aby s žadatelem provedl osobní pohovor.

Článek 17

Podmínky poskytování bezplatné právní pomoci a zastupování

1. Bezplatnou právní pomoc a zastupování poskytují právní poradci nebo jiní poradci oprávnění podle vnitrostátního práva k tomu, aby pomáhali žadatelům či je zastupovali, nebo nevládní organizace akreditované podle vnitrostátního práva k poskytování poradenských služeb či zastupování.
2. Členské státy stanoví zvláštní procesní pravidla pro evidování a zpracování žádostí o poskytnutí bezplatné právní pomoci a zastupování ve vztahu k žádostem o mezinárodní ochranu, nebo použijí stávající pravidla pro domácí žádosti podobné povahy za předpokladu, že tato pravidla neznemožní nebo nepřiměřeně neztíží přístup k bezplatné právní pomoci a zastupování.
3. Členské státy mohou rovněž stanovit finanční a časová omezení pro poskytování bezplatné právní pomoci a zastupování, pokud taková omezení svévolně neomezí přístup k bezplatné právní pomoci a zastupování. Pokud jde o poplatky a jiné náklady, nesmí být s žadateli zacházeno nevýhodněji, než jak je obecně zacházeno s vlastními státními příslušníky ve věcech týkajících se právní pomoci.
4. Členské státy mohou požadovat, aby jim žadatel zcela nebo částečně nahradil vynaložené náklady, pokud a jakmile se jeho finanční situace výrazně zlepší nebo pokud bylo o vynaložení těchto nákladů rozhodnuto na základě nepravdivých informací předložených žadatelem.

Článek 18

Role vysokého komisaře Organizace spojených národů pro uprchlíky

1. Členské státy umožní, aby vysoký komisař Organizace spojených národů pro uprchlíky:

- (a) měl přístup k žadatelům, včetně těch, kteří se nacházejí v přijímacích střediscích, zajišťovacích zařízeních, na hranici a v tranzitním prostoru;
 - (b) měl přístup k informacím o individuálních žádostech o mezinárodní ochranu, o průběhu řízení a vydaných rozhodnutích, pokud s tím žadatel souhlasí;
 - (c) mohl při výkonu dohledu podle článku 35 Ženevské úmluvy předkládat příslušným orgánům v jakékoli fázi řízení své názory ohledně individuálních žádostí o mezinárodní ochranu.
2. Odstavec 1 se použije rovněž na organizaci, která působí na území dotyčného členského státu jménem Úřadu vysokého komisaře Organizace spojených národů pro uprchlíky na základě dohody s tímto členským státem.

ODDÍL IV

ZVLÁŠTNÍ ZÁRUKY

Článek 19

Žadatelé, kteří potřebují zvláštní procesní záruky

1. Rozhodující orgán systematicky posuzuje, zda individuální žadatel potřebuje zvláštní procesní záruky. Toto posouzení je možné začlenit do stávajících vnitrostátních řízení nebo do posouzení podle článku 21 směrnice XXX/XXX/EU (směrnice o podmínkách přijímání) a nemusí mít formu správního řízení.

Za tímto účelem rozhodující orgán dodržuje obecné zásady pro posuzování zvláštních procesních potřeb stanovené v článku 20.
2. Pokud je zjištěno, že žadatelé potřebují zvláštní procesní záruky, je jim poskytnuta adekvátní podpora, jež jim v průběhu řízení o mezinárodní ochraně umožní požívat práv a plnit povinnosti podle tohoto nařízení.
3. Pokud nelze tuto adekvátní podporu poskytnout v rámci zrychleného posuzovacího řízení podle článku 40 nebo řízení na hranici podle článku 41 a zejména pokud rozhodující orgán usoudí, že žadatel potřebuje zvláštní procesní záruky v důsledku mučení, znásilnění nebo jiných vážných forem psychického, fyzického, sexuálního nebo genderového násilí, rozhodující orgán tyto postupy u tohoto žadatele nepoužije nebo přestane používat.
4. Komise může podrobnosti a konkrétní opatření týkající se posuzování a řešení zvláštních procesních potřeb žadatelů, včetně nezletilých osob bez doprovodu, upřesnit prostřednictvím prováděcích aktů. Tyto prováděcí akty se přijímají v souladu s přezkumným postupem podle článku 58.

Článek 20

Obecné zásady pro posuzování zvláštních procesních potřeb

1. Postup zjišťování, zda žadatelé mají zvláštní procesní potřeby, zahájí orgány příslušné k přijímání a registrování žádostí, jakmile je žádost učiněna, a pokračuje v něm rozhodující orgán, jakmile je žádost podána.
2. Pracovníci orgánů příslušných k přijímání a registrování žádostí při registraci žádosti uvedou, zda jsou či nejsou u žadatele patrné první známky zranitelnosti, které by mohly vyžadovat zvláštní procesní záruky a které lze dovodit z tělesných znaků nebo z vyjádření žadatele či jeho chování.

Informace o tom, že u žadatele jsou patrné první známky zranitelnosti, se uvede ve spisu žadatele spolu s popisem těchto známek zranitelnosti, které se u žadatele projeví a které by mohly vyžadovat zvláštní procesní záruky.

Členské státy zajistí, aby pracovníci orgánů uvedených v článku 5 byli vyškoleni k rozpoznávání prvních známek zranitelnosti žadatelů, které by mohly vyžadovat zvláštní procesní záruky, a aby k tomuto účelu dostali pokyny.

3. Pokud existují známky toho, že žadatel mohl být obětí mučení, znásilnění nebo jiné závažné formy psychického, fyzického, sexuálního či genderového násilí a že by to mohlo nepříznivě ovlivnit jeho schopnost účinně se účastnit řízení, rozhodující orgán jej odešle k lékaři nebo psychologovi k dalšímu posouzení jeho duševního a tělesného stavu.

Výsledek tohoto vyšetření rozhodující orgán zohlední při rozhodování o druhu zvláštní procesní podpory, která může být žadateli poskytnuta.

Tímto vyšetřením není dotčena lékařská prohlídka podle článků 23 a 24.

4. Příslušné orgány řeší potřebu zvláštních procesních záruk podle tohoto článku i tehdy, kdy se tato potřeba projeví v pozdější fázi řízení, aniž by bylo nutné znovu zahájit řízení o mezinárodní ochraně.

Článek 21

Záruky pro nezletilé osoby

1. Při uplatňování tohoto nařízení se členské státy řídí především nejlepším zájmem dítěte.
2. Rozhodující orgán poskytne nezletilé osobě příležitost k osobnímu pohovoru, a to i v případech, kdy je žádost učiněna jménem nezletilé osoby podle čl. 31 odst. 6 a čl. 32 odst. 1, ledaže to zjevně není v nejlepším zájmu dítěte. V takovém případě rozhodující orgán uvede důvody rozhodnutí neposkytnout nezletilé osobě příležitost k osobnímu pohovoru.

Takový osobní pohovor vede osoba, která má nezbytné znalosti o právech a zvláštních potřebách nezletilých osob, a probíhá způsobem, který je ohleduplný k dítěti a bere v potaz souvislosti.

3. Rozhodnutí o žádosti nezletilé osoby připravují pracovníci rozhodujícího orgánu, kteří mají potřebné znalosti o právech a zvláštních potřebách nezletilých osob.

Zvláštní záruky pro nezletilé osoby bez doprovodu

1. Příslušné orgány co nejdříve a nejpozději pět pracovních dní od okamžiku, kdy nezletilá osoba bez doprovodu učinila žádost, ustanoví jejím opatrovníkem osobu nebo organizaci.

Je-li zástupcem ustanovena organizace, určí tato organizace osobu odpovědnou za výkon povinností opatrovníka.

Rozhodující orgán okamžitě informuje nezletilou osobu bez doprovodu o ustanovení jejího opatrovníka.

2. Rozhodující orgán informuje opatrovníka o veškerých důležitých skutečnostech, procesních krocích a lhůtách týkajících se nezletilé osoby bez doprovodu.
3. V zájmu ochrany nejlepšího zájmu dítěte a celkové pohody nezletilé osoby bez doprovodu opatrovník:
 - (a) zastupuje nezletilou osobu bez doprovodu a pomáhá jí během postupů podle tohoto nařízení a
 - (b) umožňuje nezletilé osobě bez doprovodu, aby mohla požívat práv a plnit povinnosti podle tohoto nařízení.

4. Opatrovník musí plnit svoje povinnosti podle zásady nejlepšího zájmu dítěte, musí mít potřebné odborné znalosti a nesmí mít ověřený záznam o spáchání trestného činu nebo přestupku v souvislosti s dítětem.

Osobu jednající jako opatrovník lze vyměnit pouze tehdy, pokud příslušné orgány usoudí, že tato osoba vykonávala úkoly opatrovníka nedostatečně. Organizace nebo fyzické osoby, jejichž zájmy jsou nebo by mohly být ve střetu se zájmy nezletilé osoby bez doprovodu, nesmí být ustanoveny opatrovníkem.

5. Příslušné orgány nesvěří opatrovníkovi neúměrně vysoký počet nezletilých osob bez doprovodu najednou, což by vedlo k tomu, že by nemohl svoje úkoly plnit účinně.

Členské státy ustanoví subjekty nebo osoby odpovědné za plnění úkolů opatrovníka a za pravidelný dohled a sledování, zda opatrovníci uspokojivě plní svoje úkoly. Tyto subjekty či osoby prověřují stížnosti na opatrovníky podané nezletilými osobami bez doprovodu.

6. Opatrovník informuje nezletilou osobu bez doprovodu o významu a možných důsledcích osobního pohovoru a případně o tom, jak se má na osobní pohovor připravit. Opatrovník a případně právní poradce nebo jiný poradce, který je k tomu oprávněn podle vnitrostátního práva, je tomuto pohovoru přítomen a má v rámci stanoveném osobou, která pohovor vede, možnost klást otázky nebo vznášet připomínky. Rozhodující orgán může přítomnost nezletilé osoby bez doprovodu u osobního pohovoru vyžadovat i tehdy, je-li přítomen opatrovník.

ODDÍL V

LÉKAŘSKÉ PROHLÍDKY

Článek 23

Lékařská prohlídka

1. Pokud to rozhodující orgán považuje za relevantní pro posouzení žádosti o mezinárodní ochranu podle nařízení (EU) XXXX/XXX (kvalifikační nařízení) a pokud s tím žadatel souhlasí, zajistí rozhodující orgán lékařskou prohlídku žadatele z hlediska známek a symptomů, jež by mohly poukazovat na pronásledování nebo vážnou újmu v minulosti.
2. Tuto lékařskou prohlídku provádějí kvalifikovaní lékaři. Členské státy mohou jmenovat lékaře, kteří mohou tyto lékařské prohlídky provádět. Tyto lékařské prohlídky jsou hrazeny z veřejných prostředků.
3. Není-li provedena lékařská prohlídka podle odstavce 1, rozhodující orgán informuje žadatele, že si mohou z vlastní iniciativy a na vlastní náklady zajistit lékařskou prohlídku z hlediska známek a symptomů, jež by mohly poukazovat na pronásledování nebo vážnou újmu v minulosti.
4. Výsledky lékařské prohlídky se co nejdříve předkládají rozhodujícímu orgánu, který je posoudí společně s ostatními prvky žádosti.
5. Odmítnutí lékařské prohlídky žadatelem nebrání rozhodujícímu orgánu, aby rozhodl o žádosti o mezinárodní ochranu.

Článek 24

Lékařské prohlídky nezletilých osob bez doprovodu

1. V případech, kdy v návaznosti na prohlášení žadatele nebo na jiné relevantní ukazatele, mj. psychosociální posouzení, existují pochybnosti o tom, zda je či není žadatel mladší 18 let, lze ke stanovení věku nezletilé osoby bez doprovodu v rámci posuzování žádosti použít lékařskou prohlídku. Není-li výsledek lékařské prohlídky jednoznačný nebo poukazuje-li na věkový rozsah nižší než 18 let, mají členské státy za to, že žadatel je nezletilá osoba.
2. Lékařská prohlídka ke stanovení věku nezletilých osob bez doprovodu nesmí být prováděna bez jejich souhlasu či bez souhlasu jejich opatrovníků.
3. Lékařské prohlídky probíhají při naprostém respektování lidské důstojnosti, jsou co nejméně invazivní a provádí je kvalifikovaní lékaři, díky čemuž je dosahováno co nejspolehlivějších výsledků.
4. Jsou-li ke stanovení věku nezletilé osoby bez doprovodu použity lékařské prohlídky, rozhodující orgán zajistí, aby o tom, že jejich věk může být stanoven lékařskou

prohlídkou, byly nezletilé osoby bez doprovodu informovány před posouzením jejich žádosti o mezinárodní ochranu, a to v jazyce, kterému rozumějí nebo o němž lze důvodně předpokládat, že mu rozumějí. Přitom jsou informovány o metodě vyšetření a o možných důsledcích výsledku lékařské prohlídky na posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, jakož i o tom, že ony nebo jejich opatrovník mohou lékařskou prohlídku odmítnout, a o důsledcích takového odmítnutí.

5. Odmítnutí lékařské prohlídky nezletilou osobou bez doprovodu nebo jejím opatrovníkem lze považovat pouze za vyvratitelnou domněnku, že žadatel není nezletilá osoba, a nebrání rozhodujícímu orgánu, aby rozhodl o žádosti o mezinárodní ochranu.
6. Členský stát uzná rozhodnutí o posouzení věku přijatá jinými členskými státy na základě lékařské prohlídky provedené v souladu s tímto článkem a na základě metod uznaných podle jeho vnitrostátního práva.

KAPITOLA III

SPRÁVNÍ ŘÍZENÍ

ODDÍL I

PŘÍSTUP K ŘÍZENÍ

Článek 25

Učinění žádosti o mezinárodní ochranu

1. Žádost o mezinárodní ochranu je učiněna, když státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti vyjádří před úředníky rozhodujícího orgánu nebo jiných orgánů uvedených v čl. 5 odst. 3 nebo 4 přání získat mezinárodní ochranu.

Mají-li tito úředníci pochybnosti o tom, zda takové prohlášení lze chápat jako žádost, zeptají se dané osoby výslovně, zda si přeje získat mezinárodní ochranu.

2. Učiní-li státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti žádost o mezinárodní ochranu, je považován za žadatele o mezinárodní ochranu do doby, než je přijato konečné rozhodnutí o této žádosti.

Článek 26

Úkoly příslušných orgánů v okamžiku učinění žádosti

1. Orgány příslušné k přijímání a registrování žádostí:
 - (a) informují žadatele o jeho právech a povinnostech stanovených zejména v článcích 27, 28 a 31, pokud jde o registraci a podávání žádostí, v článku 7,

pokud jde o povinnosti žadatelů a důsledky nesplnění těchto povinností, v článku 9, pokud jde o právo žadatelů setrvat na území příslušného členského státu, a v článku 8, pokud jde o obecné záruky pro žadatele;

- (b) zaregistrují žádost podle článku 27;
 - (c) po registraci žádosti informují žadatele o tom, kde a jak mají žádost o mezinárodní ochranu podat;
 - (d) informují o žádosti orgány odpovědné za podmínky přijímání podle směrnice XXX/XXX/EU (směrnice o podmínkách přijímání).
2. Komise může obsah informací, které mají být poskytnuty žadatelům při učinění žádosti, upřesnit prostřednictvím prováděcích aktů. Tyto prováděcí akty se přijímají v souladu s přezkumným postupem podle článku 58.

Článek 27

Registrování žádostí o mezinárodní ochranu

1. Orgány příslušné k přijímání a registrování žádostí o mezinárodní ochranu zaregistrují žádost neprodleně a nejpozději tři pracovní dny ode dne, kdy byla učiněna. Zaregistrují také tyto informace:
- (a) jméno, datum narození, pohlaví, státní příslušnost a jiné osobní údaje žadatele;
 - (b) druh a číslo dokladu totožnosti nebo cestovního dokladu žadatele;
 - (c) datum a místo žádosti a orgán, u kterého byla žádost učiněna.
- Pokud členské státy údaje uvedené v písmenech a) a b) získaly ještě před učiněním žádosti, nejsou znovu požadovány.
2. Pokud informace shromažďuje rozhodující orgán nebo jiný orgán, který je mu nápomocen pro účely posouzení žádosti, mohou být během registrace shromážděny další údaje nezbytné pro posouzení žádosti.
3. Pokud je v důsledku žádostí o mezinárodní ochranu současně učiněných neúměrně velkým počtem státních příslušníků třetích zemí nebo osob bez státní příslušnosti v praxi obtížné zaregistrovat žádosti do tří pracovních dnů ode dne, kdy byla žádost učiněna, mohou orgány členského státu prodloužit tuto lhůtu na deset pracovních dnů.
4. Příslušné orgány uchovají každý soubor údajů uvedených v odstavci 1 a veškeré další důležité údaje shromážděné podle odstavce 2 po dobu deseti let od data konečného rozhodnutí. K vymazání údajů dojde po uplynutí této lhůty, nebo v případě, že se týkají osoby, která získala občanství některého členského státu před uplynutím této lhůty, jakmile se členský stát dozví, že dotyčná osoba toto občanství získala.

Podání žádosti o mezinárodní ochranu

1. Žadatel podá žádost do deseti pracovních dnů ode dne její registrace za předpokladu, že dostal účinnou příležitost, aby tak mohl během této lhůty učinit.
2. Orgán příslušný k přijímání a registrování žádostí o mezinárodní ochranu poskytne žadateli účinnou příležitost podat žádost ve lhůtě stanovené v odstavci 1.
3. Žádá-li o mezinárodní ochranu současně neúměrně velký počet státních příslušníků třetích zemí nebo osob bez státní příslušnosti, v důsledku čehož je v praxi obtížné zajistit, aby žádost byla podána ve lhůtě stanovené v odstavci 1, dá příslušný orgán žadateli účinnou příležitost podat žádost nejpozději do jednoho měsíce od její registrace.
4. Při podávání žádosti jsou žadatelé povinni předložit všechny prvky uvedené v čl. 4 odst. 1 nařízení (EU) XXXX/XXX (kvalifikační nařízení) potřebné pro opodstatnění jejich žádosti. Po podání žádosti jsou žadatelé oprávněni předkládat další prvky relevantní pro posouzení žádosti do doby, než je o žádosti rozhodnuto v rámci správního řízení.

Orgán příslušný k přijímání a registrování žádostí o mezinárodní ochranu žadatele informuje o tom, že po přijetí rozhodnutí o žádosti může předkládat pouze nové prvky, které jsou relevantní pro posouzení žádosti a jichž si dříve nemohl být vědom nebo které se týkají změn jeho situace.

5. Žádosti o mezinárodní ochranu se podávají osobně a na určeném místě. Pro tento účel je při registraci žádosti žadateli sdělen termín schůzky s orgány příslušnými k podání žádosti.
6. Příslušné orgány uchovávají údaje uvedené v odstavci 4 po dobu deseti let ode dne konečného rozhodnutí. K vymazání údajů dojde po uplynutí této lhůty, nebo v případě, že se týkají osoby, která získala občanství některého členského státu před uplynutím této lhůty, jakmile se členský stát dozví, že dotyčná osoba toto občanství získala.

Doklady pro žadatele

1. Ihned po registraci poskytnou orgány členského státu, ve kterém je učiněna žádost o mezinárodní ochranu, žadateli doklad, který zejména potvrzuje, že žádost byla učiněna, a uvádí, že žadatel smí setrvat na území daného členského státu pro účely podání žádosti podle tohoto nařízení.
2. Orgány členského státu, v němž byla žádost podána, poskytnou do tří pracovních dnů od podání žádosti žadateli doklad na jeho vlastní jméno, který:

- (a) dokládá totožnost žadatele uvedením alespoň údajů podle čl. 27. odst. 1 písm. a) a b), případně ověřených a aktualizovaných, a dále zobrazení obličeje žadatele, podpisu, aktuálního bydliště a data podání žádosti;
 - (b) uvádí vydávající orgán, datum a místo vydání a dobu platnosti dokladu;
 - (c) potvrzuje status fyzické osoby jako žadatele;
 - (d) uvádí, že žadatel má právo setrvat na území daného členského státu a zda je žadatel oprávněn volně se pohybovat na celém území nebo na části území daného členského státu;
 - (e) uvádí, že tento doklad není platným cestovním dokladem a že žadateli není dovoleno cestovat bez povolení na území jiných členských států, dokud neproběhne řízení za účelem určení, který členský stát je příslušný k posouzení jeho žádosti v souladu s nařízením (EU) XXXX/XXX (dublinké nařízení);
 - (f) uvádí, zda má žadatel povolení vykonávat výdělečnou činnost.
3. Pokud je v návaznosti na řízení o určení podle nařízení (EU) XXXX/XXX (dublinké nařízení) určen příslušným k posouzení žádosti jiný členský stát, orgány tohoto členského státu do tří pracovních dnů po převodu žadatele do tohoto členského státu poskytnou žadateli doklad podle odstavce 2.
4. Doklad podle odstavce 2 je platný po dobu šesti měsíců, kterou lze obnovovat tak, aby platnost dokladu pokrývala období, během kterého má žadatel právo setrvat na území příslušného členského státu.
- Doba platnosti uvedená na dokladu nezakládá právo setrvat, pokud toto právo bylo ukončeno nebo pozastaveno.
5. Komise může podobu a obsah informací, které mají být předány žadatelům při registraci a podávání žádosti, upřesnit prostřednictvím prováděcích aktů. Tyto prováděcí akty se přijímají v souladu s přezkumným postupem podle článku 58.

Článek 30

Přístup k řízení v zajišťovacích zařízeních a na hraničních přechodech

1. Jsou-li známky toho, že by státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti nacházející se v zajišťovacích zařízeních nebo na hraničních přechodech, včetně tranzitního prostoru, na vnějších hranicích mohli potřebovat mezinárodní ochranu, informují je příslušné orgány o možnosti požádat o mezinárodní ochranu, a to zejména v případech, kdy:
- (a) je pravděpodobné, že takovou osobou je nezletilá osoba bez doprovodu;
 - (b) je-li zjevně patrné, že osoba trpí duševní či jinou poruchou, kvůli které není schopna usoudit, že potřebuje mezinárodní ochranu;
 - (c) osoba přijela z určité země původu a je pravděpodobné, že potřebuje mezinárodní ochranu z důvodu dobře známé situace v této třetí zemi.

2. Příslušné orgány přijmou nezbytná opatření k zajištění tlumočnických služeb za účelem usnadnění přístupu k řízení o mezinárodní ochraně.
3. Organizace a osoby poskytující poradenství mají účinný přístup ke státním příslušníkům třetích zemí nacházejícím se v zajišťovacích zařízeních nebo na hraničních přechodech, včetně tranzitního prostoru, na vnějších hranicích.

Členské státy mohou tento přístup omezovat v případech, kdy jsou podle vnitrostátního práva taková omezení nezbytná z důvodu bezpečnosti, veřejného pořádku nebo správy hraničního přechodu nebo zajišťovacího zařízení, pokud tento přístup není omezen příliš nebo zcela znemožněn.

Článek 31

Žádosti jménem manžela/manželky, druha/družky, nezletilé osoby nebo závislé zletilé osoby

1. Žadatel může podat žádost jménem manžela/manželky nebo druha/družky ve stabilním a trvalém vztahu, nezletilých osob nebo závislých zletilých osob bez způsobilosti k právním úkonům.
2. Manžel/manželka nebo druh/družka podle odstavce 1 je v soukromí informován(a) o příslušných procesních důsledcích podání žádosti jeho/jejím jménem a o jeho/jejím právu učinit samostatnou žádost o mezinárodní ochranu. Nesouhlasí-li manžel/manželka nebo druh/družka s podáním žádosti jeho/jejím jménem, dostane příležitost podat žádost vlastním jménem.
3. Nepodá-li žadatel žádost jménem manžela/manželky nebo druha/družky podle odstavce 1 do deseti pracovních dnů podle čl. 28 odst. 1, dostane manžel/manželka nebo druh/družka příležitost podat žádost vlastním jménem do dalších deseti pracovních dnů počínaje uplynutím prvních deseti pracovních dnů. Nepodá-li manžel/manželka nebo druh/družka žádost během těchto dalších deseti pracovních dnů, žádost se zamítne jako odstoupená v souladu s postupem uvedeným v článku 39.
4. Nepodá-li žadatel žádost jménem závislé zletilé osoby podle odstavce 1 do deseti pracovních dnů podle čl. 28 odst. 1, podá žádost jménem této závislé zletilé osoby rozhodující orgán, pokud na základě individuálního posouzení její osobní situace shledá, že tato závislá zletilá osoba může potřebovat mezinárodní ochranu.
5. Podá-li osoba žádost jménem manžela/manželky nebo druha/družky ve stabilním a trvalém vztahu nebo závislé zletilé osoby bez způsobilosti k právním úkonům, dostane každá z těchto osob příležitost k osobnímu pohovoru.
6. Nezletilá osoba má právo podat žádost vlastním jménem, pokud je způsobilá k právním úkonům v rámci řízení podle vnitrostátního práva dotčeného členského státu, nebo prostřednictvím dospělé osoby za ni zodpovědné podle práva nebo zvyklostí dotčeného členského státu, mimo jiné prostřednictvím rodičů nebo osob, které o ni podle práva nebo zvyklostí pečují, nebo zletilých členů rodiny v případě nezletilé osoby s doprovodem nebo prostřednictvím opatrovníka v případě nezletilé osoby bez doprovodu.

7. U nezletilé osoby bez doprovodu se podáním žádosti dospělou osobou za ni zodpovědnou podle odstavce 6 rozumí podání žádosti o mezinárodní ochranu jménem této nezletilé osoby.
8. Neučiní-li dospělá osoba zodpovědná za nezletilou osobu s doprovodem žádost za sebe, je nezletilá osoba bez doprovodu v okamžiku, kdy je žádost činěna, jasně informována o možnosti podat žádost vlastním jménem a o postupu takového podání.
9. Nepodá-li dospělá osoba zodpovědná za nezletilou osobu s doprovodem žádost jménem nezletilé osoby do deseti pracovních dnů podle čl. 28 odst. 1, je nezletilá osoba informována o možnosti podat žádost vlastním jménem a dostane příležitost tak učinit do dalších deseti pracovních dnů počínaje uplynutím prvních deseti pracovních dnů, pokud je způsobilá k právním úkonům v rámci řízení podle vnitrostátního práva dotčeného členského státu. Nepodá-li nezletilá osoba žádost svým jménem během těchto dalších deseti pracovních dnů, žádost se zamítne jako odstoupená v souladu s postupem uvedeným v článku 39.
10. Pro účely rozhodování o přípustnosti žádosti v případě samostatné žádosti manžela/manželky, druha/družky nebo nezletilé osoby podle čl. 36 odst. 1 písm. d) se žádost o mezinárodní ochranu nejprve posoudí z hlediska toho, zda existují skutečnosti související se situací manžela/manželky, druha/družky nebo nezletilé osoby, které odůvodňují samostatnou žádost.

Existují-li skutečnosti související se situací manžela/manželky, druha/družky nebo nezletilé osoby, které odůvodňují samostatnou žádost, posoudí se tato samostatná žádost dále za účelem přijetí rozhodnutí o podstatě žádosti. Pokud ne, tato samostatná žádost se zamítne jako nepřijatelná, aniž je tím dotčeno řádné posouzení žádosti podané jménem manžela/manželky, druha/družky nebo nezletilé osoby.

Článek 32

Žádosti nezletilých osob bez doprovodu

1. Nezletilá osoba bez doprovodu podává žádost vlastním jménem, pokud je způsobilá k právním úkonům v rámci řízení podle vnitrostátního práva dotčeného členského státu, nebo žádost podává jejím jménem její opatrovník. Opatrovník nezletilé osobě bez doprovodu pomáhá a řádně ji informuje o tom, jak a kde má být žádost podána.
2. U nezletilé osoby bez doprovodu začíná lhůta deseti pracovních dnů pro podání žádosti podle čl. 28 odst. 1 běžet až od chvíle, kdy je ustanoven opatrovník nezletilé osoby a kdy se s ní setkal. Nepodá-li opatrovník žádost jménem nezletilé osoby do těchto deseti pracovních dnů, podá žádost jménem této nezletilé osoby rozhodující orgán, pokud na základě individuálního posouzení její osobní situace shledá, že tato nezletilá osoba může potřebovat mezinárodní ochranu.
3. Právo podat žádost o mezinárodní ochranu jménem nezletilé osoby bez doprovodu mají subjekty uvedené v článku 10 směrnice 2008/115/ES, pokud na základě individuálního posouzení její osobní situace tyto subjekty shledají, že tato nezletilá osoba může potřebovat mezinárodní ochranu.

ODDÍL II

POSUZOVACÍ ŘÍZENÍ

Článek 33

Posouzení žádostí

1. Členské státy posuzují žádosti o mezinárodní ochranu v souladu se základními zásadami a zárukami uvedenými v kapitole II.
2. Rozhodující orgán rozhoduje o žádostech o mezinárodní ochranu po přiměřeném posouzení přípustnosti nebo podstaty žádosti. Rozhodující orgán posuzuje žádosti objektivně, nestranně a na individuálním základě. Pro účely posouzení žádosti rozhodující orgán zohlední:
 - (a) relevantní prohlášení a doklady předložené žadatelem, včetně informací o tom, zda žadatel byl nebo by mohl být pronásledován nebo zda utrpěl nebo by mohl utrpět vážnou újmu;
 - (b) veškeré relevantní, přesné a aktuální informace týkající se situace v zemi původu žadatele v okamžiku rozhodování o žádosti, včetně právních předpisů země původu a způsobu jejich uplatňování, jakož i další relevantní informace získané od Agentury Evropské unie pro azyl, Úřadu vysokého komisaře Organizace spojených národů pro uprchlíky a od příslušných mezinárodních organizací na ochranu lidských práv nebo z jiných zdrojů;
 - (c) společnou analýzu informací o zemi původu podle článku 10 nařízení (EU) XXXX/XXX (nařízení o Agentuře EU pro azyl);
 - (d) individuální postavení a osobní okolnosti žadatele, včetně faktorů jako původ, pohlaví, věk, sexuální orientace a genderová identita, aby bylo možno posoudit, zda na základě osobních okolností žadatele lze činy, kterým žadatel byl nebo by mohl být vystaven, považovat za pronásledování nebo vážnou újmu;
 - (e) to, zda činnosti žadatele od odchodu ze země původu byly prováděny s jediným či hlavním cílem, a to vytvořit podmínky nezbytné pro požádání o mezinárodní ochranu, aby bylo možno posoudit, zda by tyto činnosti vystavily žadatele pronásledování nebo vážné újmě, kdyby se do uvedené země vrátil;
 - (f) to, zda lze důvodně předpokládat, že by žadatel využil ochrany jiné země, ve které by se mohl dožadovat občanství.
3. Pracovníci, kteří posuzují žádosti a rozhodují o nich, musí mít dostatečné znalosti příslušných norem v oblasti azylového a uprchlického práva. V případě potřeby musí mít kdykoli možnost konzultovat s odborníky konkrétní otázky, například pokud jde o zdraví, kulturu, náboženství, děti nebo gender. V případě potřeby mohou Agentuře

Evropské unie pro azyl předkládat dotazy v souladu s čl. 9 odst. 2 písm. b) nařízení (EU) XXXX/XXX (nařízení o Agentuře EU pro azyl).

4. Doklady, které jsou významné pro posouzení žádostí rozhodujícím orgánem, se pro účely tohoto posouzení v případě potřeby přeloží.
5. Posouzení žádosti o mezinárodní ochranu může být v souladu se základními zásadami a zárukami podle kapitoly II provedeno přednostně, pokud:
 - (a) je pravděpodobné, že je žádost opodstatněná;
 - (b) má žadatel při přijímání zvláštní potřeby ve smyslu článku 20 směrnice XXX/XXX/EU (směrnice o podmínkách přijímání) nebo potřebuje zvláštní procesní záruky, zejména je-li nezletilou osobou bez doprovodu.

Článek 34

Délka posuzovacího řízení

1. Posouzení za účelem rozhodnutí o přípustnosti žádosti podle čl. 36 odst. 1 netrvá déle než jeden měsíc od podání žádosti.

Lhůta pro toto posouzení je deset pracovních dní, kdy v souladu s čl. 3 odst. 3 písm. a) nařízení XXXX/XXX (dublinké nařízení) členský stát první žádosti uplatní pojem první země azylu nebo bezpečné třetí země podle čl. 36 odst. 1 písm. a) a b).
2. Rozhodující orgán zajistí, aby posouzení podstaty žádosti bylo dokončeno co nejdříve a nejpozději do šesti měsíců od podání žádosti, aniž by tím bylo dotčeno adekvátní a úplné posouzení.
3. Rozhodující orgán může prodloužit lhůtu šesti měsíců o ne více než tři měsíce, pokud:
 - (a) o mezinárodní ochranu žádá současně neúměrně velký počet státních příslušníků třetí země nebo osob bez státní příslušnosti, v důsledku čehož je v praxi obtížné dokončit toto řízení ve lhůtě šesti měsíců;
 - (b) se jedná o případ, který je složitý po skutkové nebo právní stránce.
4. Pokud se na žádost vztahuje postup uvedený v nařízení (EU) XXXX/XXX (dublinké nařízení), začíná lhůta uvedená v odstavci 2 běžet od okamžiku, kdy je v souladu s uvedeným nařízením určen příslušný členský stát a žadatel se nachází na území tohoto členského státu a byl převzat v souladu s nařízením (EU) XXXX/XXX (dublinké nařízení).
5. Rozhodující orgán může odložit dokončení posuzovacího řízení, pokud nelze důvodně očekávat, že rozhodne ve lhůtách podle odstavce 2 a čl. 40 odst. 4, jde-li o zrychlené posuzovací řízení, a to vzhledem k nejisté a pravděpodobně dočasné situaci v zemi původu. V těchto případech rozhodující orgán:
 - (c) vyhodnocuje situaci v této zemi původu alespoň každé dva měsíce;

(d) informuje v přiměřené lhůtě dotčené žadatele o důvodech odkladu.

Členský stát Komisi a Agenturu Evropské unie pro azyl v přiměřené lhůtě informuje o odkladu řízení pro tuto zemi původu. V každém případě rozhodující orgán dokončí posuzovací řízení do 15 měsíců od podání žádosti.

ODDÍL III

ROZHODNUTÍ O ŽÁDOSTECH

Článek 35

Rozhodnutí rozhodujícího orgánu

1. Rozhodnutí o žádosti o mezinárodní ochranu se vydává písemně a žadatel je o něm informován bez zbytečného odkladu v jazyce, jemuž rozumí nebo o němž lze důvodně předpokládat, že mu rozumí.
2. Je-li žádost zamítnuta jako nepřijatelná, jako nedůvodná z hlediska postavení uprchlíka nebo statusu doplňkové ochrany, jako výslovně vzatá zpět nebo jako odstoupená, uvedou se v rozhodnutí věcné a právní důvody. Informace o tom, jak lze rozhodnutí o zamítnutí udělení mezinárodní ochrany napadnout, se poskytují písemně, ledaže již byly žadateli sděleny jinak.
3. V případě žádostí jménem manžela/manželky, druha/družky, nezletilých osob nebo závislých zletilých osob bez způsobilosti k právním úkonům a tehdy, je-li žádost založena na stejných důvodech, může rozhodující orgán vydat jediné rozhodnutí týkající se všech žadatelů, ledaže by tím došlo k vyzrazení konkrétních okolností žadatele, což by mohlo ohrozit jeho zájmy, zejména v případech souvisejících s pronásledováním z důvodu pohlaví, sexuální orientace, genderové identity nebo věku. V těchto případech se dotyčné osobě vydá samostatné rozhodnutí.

Článek 36

Rozhodnutí o přípustnosti žádosti

1. Rozhodující orgán posuzuje přípustnost žádosti v souladu se základními zásadami a zárukami uvedenými v kapitole II a zamítne žádost jako nepřijatelnou, pokud platí některý z těchto důvodů:
 - (a) za první zemi azylu podle článku 44 je v případě žadatele považována země, která není členským státem, ledaže je zřejmé, že žadatel nebude převzat nebo zpětně převzat do této země;
 - (b) za bezpečnou třetí zemi podle článku 45 je v případě žadatele považována země, která není členským státem, ledaže je zřejmé, že žadatel nebude převzat nebo zpětně převzat do této země;

- (c) žádost je následnou žádostí, v níž se neobjevily nebo nebyly žadatelem předloženy žádné nové relevantní prvky či zjištění ve vztahu k posouzení, zda lze žadatele uznat osobou požívající mezinárodní ochrany podle nařízení (EU) XXXX/XXX (kvalifikační nařízení), nebo ve vztahu k důvodu nepřipustnosti použitému v předchozím případě;
- (d) manžel/manželka nebo druh/družka nebo nezletilá osoba s doprovodem podá žádost poté, co souhlasil(a) s tím, že žádost bude podána jeho/jejím jménem, a neexistují žádné skutečnosti týkající se situace manžela/manželky, druha/družky nebo nezletilé osoby, které odůvodňují samostatnou žádost.
2. Žádost se neposuzuje z hlediska podstaty v případech, kdy žádost není posuzována podle nařízení (EU) XXXX/XXX (dublinké nařízení), včetně případů, kdy mezinárodní ochranu žadateli udělil jiný členský stát nebo kdy je žádost zamítnuta jako nepřipustná podle odstavce 1.
3. Ustanovení odst. 1 písm. a) a b) se nevztahují na osobu požívající doplňkové ochrany, která byla znovuusídlena ve zrychleném řízení podle nařízení (EU) XXXX/XXX (nařízení o znovuusídlování)³⁶.
4. Pokud první členský stát, ve kterém byla žádost podána, ji po přezkoumání podle čl. 3 odst. 3 písm. a) nařízení (EU) XXXX/XXX (dublinké nařízení) shledá přípustnou, není nutné, aby příslušný členský stát znovu použil ustanovení odst. 1 písm. a) a b).
5. Rozhodne-li rozhodující orgán *prima facie*, že žádost lze zamítnout jako zjevně nedůvodnou, není povinen vyjádřit se k přípustnosti žádosti.

Článek 37

Rozhodnutí o podstatě žádosti

1. Při posuzování podstaty žádosti rozhodující orgán rozhodne o tom, zda lze žadatele uznat uprchlíkem, a pokud ne, určí, zda má žadatel nárok na doplňkovou ochranu podle nařízení (EU) XXXX/XXX (kvalifikační nařízení).
2. Rozhodující orgán zamítne žádost jako nedůvodnou, shledá-li, že žadatel nesplňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany podle nařízení (EU) XXXX/XXX (kvalifikační nařízení).
3. Rozhodující orgán prohlásí nedůvodnou žádost za zjevně nedůvodnou v případech uvedených v čl. 40 odst. 1 písm. a), b), c), d) a e).

Článek 38

Výslovné zpětvzetí žádosti

1. Žadatel může kdykoli během řízení z vlastního podnětu vzít svou žádost zpět.

³⁶ Úř. věst. L [...], [...], s. [...].

2. Vezme-li žadatel výslovně žádost zpět, rozhodne rozhodující orgán o zamítnutí žádosti jako výslovně vzaté zpět, nebo jako nedůvodné v případě, že rozhodující orgán ve fázi, kdy je žádost výslovně vzata zpět, již zjistil, že žadatel nesplňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany podle nařízení (EU) XXXX/XXX (kvalifikační nařízení).

Článek 39

Konkludentní zpětvzetí žádosti

1. Rozhodující orgán žádost zamítne jako odstoupenou v případech, kdy:
 - (a) žadatel nepodal žádost podle článku 28, přestože měl k tomu účinnou příležitost;
 - (b) manžel/manželka, druh/družka nebo nezletilá osoba nepodal(a) žádost poté, co žádost jeho/jejím jménem nepodal žadatel, jak je uvedeno v čl. 31 odst. 3 a 8;
 - (c) žadatel odmítne spolupracovat neposkytnutím údajů nezbytných pro posouzení žádosti a neposkytnutím otisků prstů a zobrazení obličeje podle čl. 7 odst. 3;
 - (d) žadatel se nedostavil k osobnímu pohovoru, přestože tak byl podle článků 10 až 12 povinen učinit;
 - (e) žadatel opustil bydliště, aniž by o tom předem informoval příslušné orgány, nebo bez povolení, jak je uvedeno v čl. 7 odst. 4;
 - (f) žadatel opakovaně neplní oznamovací povinnost podle čl. 7 odst. 5.
2. Za okolností uvedených v odstavci 1 příslušný orgán ukončí posuzování žádosti a do bydliště nebo na adresu podle čl. 7 odst. 4 žadateli zašle písemné oznámení, v němž ho informuje o tom, že posuzování jeho žádosti bylo ukončeno a že žádost bude s konečnou platností zamítnuta jako odstoupená, ledaže se žadatel ohlásí u rozhodujícího orgánu do jednoho měsíce ode dne odeslání oznámení.
3. Pokud se žadatel během této jednoměsíční lhůty u rozhodujícího orgánu ohlásí a prokáže, že jeho selhání bylo zapříčiněno okolnostmi, které nemohl ovlivnit, obnoví rozhodující orgán posuzování žádosti.
4. Pokud se žadatel během této jednoměsíční lhůty u rozhodujícího orgánu neohlásí a neprokáže, že jeho selhání bylo zapříčiněno okolnostmi, které nemohl ovlivnit, prohlásí rozhodující orgán jeho žádost za konkludentně vzatou zpět.
5. Je-li žádost konkludentně vzata zpět, rozhodne rozhodující orgán o zamítnutí žádosti jako odstoupené, nebo jako nedůvodné v případě, že rozhodující orgán ve fázi, kdy je žádost konkludentně vzata zpět, již zjistil, že žadatel nesplňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany podle nařízení (EU) XXXX/XXX (kvalifikační nařízení).

ODDÍL IV

ZVLÁŠTNÍ POSTUPY

Článek 40

Zrychlené posuzovací řízení

1. Rozhodující orgán v souladu se základními zásadami a zárukami uvedenými v kapitole II urychlí přezkoumání podstaty žádosti o mezinárodní ochranu v případech, kdy:
 - (a) žadatel při předkládání žádosti a jejím zdůvodňování uvedl jen skutečnosti, které nejsou relevantní pro posouzení toho, zda může být uznán osobou požívající mezinárodní ochrany podle nařízení (EU) XXXX/XXX (kvalifikační nařízení);
 - (b) žadatel učinil zcela zřejmě rozporuplná a protichůdná, zcela zřejmě nepravdivá či naprosto nepravděpodobná prohlášení, která protirečí dostatečně ověřeným informacím o zemi původu, takže jeho tvrzení je zcela nepřesvědčivé z hlediska uznání osobou požívající mezinárodní ochrany podle nařízení (EU) XXXX/XXX (kvalifikační nařízení);
 - (c) žadatel uvedl orgány v omyl tím, že předložil nepravdivé údaje nebo doklady nebo zatajil důležité informace nebo doklady ohledně své totožnosti nebo státní příslušnosti, které mohly negativně ovlivnit rozhodnutí;
 - (d) žadatel činí žádost pouze proto, aby pozdržel nebo zmařil výkon dřívějšího anebo budoucího rozhodnutí, jehož následkem je vyhoštění z území členského státu;
 - (e) třetí zemi lze pro žadatele považovat za bezpečnou zemi původu ve smyslu tohoto nařízení;
 - (f) žadatel může ze závažných důvodů představovat hrozbu pro národní bezpečnost nebo veřejný pořádek členských států;
 - (g) žadatel neplní povinnosti podle čl. 4 odst. 1 a čl. 20 odst. 3 nařízení (EU) XXXX/XXX (dublinké nařízení), ledaže prokáže, že je neplnil z důvodů, které nemohl ovlivnit;
 - (h) žádost je následnou žádostí, přičemž žádost je tak jasně neopodstatněná nebo zneužívající, že nemá reálnou šanci na úspěch.
2. Rozhodující orgán dokončí zrychlené posuzovací řízení do dvou měsíců od podání žádosti. U případů podle odst. 1 písm. d) rozhodující orgán výjimečně dokončí zrychlené posuzovací řízení do osmi pracovních dnů.

3. Pokud se na žádost vztahuje postup uvedený v nařízení (EU) XXXX/XXX (dublinké nařízení), začínají lhůty uvedené v odstavci 2 běžet od okamžiku, kdy je v souladu s uvedeným nařízením určen příslušný členský stát a žadatel se nachází na území tohoto členského státu a byl převzat v souladu s nařízením (EU) XXXX/XXX (dublinké nařízení).
4. V případech, kdy se rozhodující orgán domnívá, že se posouzení žádosti týká skutkových a právních otázek, které jsou příliš složité, aby byly posouzeny ve zrychleném přezkumném řízení, může pokračovat v posuzování podstaty podle článků 34 a 37. V takovém případě, nebo pokud jinak není možné rozhodnout ve lhůtách podle odstavce 2, je dotčený žadatel informován o změně řízení.
5. Zrychlené posuzovací řízení se může uplatnit u nezletilých osob bez doprovodu, pouze pokud:
 - (a) žadatel pochází ze třetí země považované za bezpečnou zemi původu v souladu s podmínkami článku 47;
 - (b) žadatel může ze závažných důvodů představovat hrozbu pro národní bezpečnost nebo veřejný pořádek členského státu nebo byl podle vnitrostátního práva ze závažných důvodů týkajících se veřejné bezpečnosti a veřejného pořádku vypovězen za použití donucovacích prostředků.

Článek 41

Řízení na hranici

1. Rozhodující orgán může v souladu se základními zásadami a zárukami uvedenými v kapitole II rozhodnout o žádosti na hranici nebo v tranzitním prostoru členského státu z hlediska:
 - (a) přípustnosti žádosti učiněné na těchto místech podle čl. 36 odst. 1; nebo
 - (b) podstaty žádosti v případech, na něž se vztahuje zrychlené posuzovací řízení podle článku 40.
2. Rozhodnutí podle odstavce 1 musí být přijato co nejdříve, aniž by tím bylo dotčeno adekvátní a úplné posouzení žádosti, a ne poději než čtyři týdny ode dne, kdy byla podána žádost.
3. Není-li konečné rozhodnutí přijato ve lhůtě čtyř týdnů uvedené v odstavci 2, nesmí být žadatel držen na hranici nebo v tranzitním prostoru a je mu udělen vstup na území členského státu, aby mohla být jeho žádost zpracována v souladu s ostatními ustanoveními tohoto nařízení.
4. V případě příjezdu neúměrného počtu státních příslušníků třetí země nebo osob bez státní příslušnosti, které podávají žádost o mezinárodní ochranu na hranici nebo v tranzitním prostoru, což v praxi ztěžuje použití ustanovení odstavce 1 na uvedených místech, lze řízení na hranici použít také v místech nacházejících se v blízkosti hranice nebo tranzitního prostoru.

5. Řízení na hranici lze použít u nezletilých osob bez doprovodu v souladu s články 8 až 11 směrnice (EU) č. XXX/XXX (směrnice o podmínkách přijímání), pouze pokud:

- (a) žadatel pochází ze třetí země považované za bezpečnou zemi původu v souladu s podmínkami článku 47;
- (b) žadatel může ze závažných důvodů představovat hrozbu pro národní bezpečnost nebo veřejný pořádek členského státu nebo byl podle vnitrostátního práva ze závažných důvodů týkajících se veřejné bezpečnosti a veřejného pořádku vypovězen za použití donucovacích prostředků;
- (c) existují rozumné důvody domnívat se, že třetí země je pro žadatele bezpečnou třetí zemí v souladu s podmínkami článku 45;
- (d) žadatel uvedl orgány v omyl tím, že předložil nepravdivé údaje nebo doklady nebo zatajil důležité informace nebo doklady ohledně své totožnosti nebo státní příslušnosti, které mohly negativně ovlivnit rozhodnutí.

Písmeno d) se použije pouze tehdy, existují-li vážné důvody domnívat se, že se žadatel pokouší zatajit relevantní prvky, které by pravděpodobně vedly k rozhodnutí o zamítnutí udělení mezinárodní ochrany, a za předpokladu, že žadatel dostal účinnou příležitost podat opodstatněné důvody pro své jednání.

Článek 42

Následné žádosti

- 1. Po zamítnutí předchozí žádosti konečným rozhodnutím pokládá příslušný členský stát jakoukoli další žádost učiněnou tímž žadatelem v kterémkoli členském státě za žádost následnou.
- 2. Následná žádost podléhá předběžnému posouzení, při kterém rozhodující orgán rozhodne, zda se objevily nebo byly žadatelem doloženy nové prvky či zjištění, které významně zvyšují pravděpodobnost uznání žadatele osobou požívající mezinárodní ochrany podle nařízení (EU) XXXX/XXX (kvalifikační nařízení) nebo které se týkají důvodů, pro které byla předchozí žádost zamítnuta jako nepřípustná.
- 3. Předběžné posouzení se provádí na základě písemného podání a osobního pohovoru v souladu se základními zásadami a zárukami uvedenými v kapitole II. Od osobního pohovoru lze upustit v případě, kdy je z písemného podání jasné, že žádost neobsahuje relevantní nové prvky či zjištění nebo že je zcela jasně neopodstatněná a nemá reálnou šanci na úspěch.
- 4. Nové řízení za účelem posouzení žádosti o mezinárodní ochranu se zahájí v případě, že:
 - (a) se objeví nebo žadatel doloží nové relevantní prvky či zjištění podle odst. 2 písm. a);

- (b) žadatel nebyl nikoli vlastní chybou schopen tyto prvky či zjištění doložit během řízení v souvislosti s dřívější žádostí, pokud není nepřiměřené nebrat tyto skutečnosti nebo zjištění v úvahu.
5. V případě, kdy nejsou splněny podmínky pro zahájení nového řízení stanovené v odstavci 4, zamítne příslušný orgán žádost jako nepřijatelnou, nebo jako zjevně nedůvodnou v případech, kdy je žádost tak jasně neopodstatněná nebo zneužívající, že nemá reálnou šanci na úspěch.

Článek 43

Výjimky z práva setrvat v případě následných žádostí

Aniž je dotčena zásada nenavrácení, mohou členské státy stanovit výjimku z práva setrvat na jejich území a odchýlit se od čl. 54 odst. 1, pokud:

- (a) následnou žádost rozhodující orgán zamítl jako nepřijatelnou nebo zjevně nedůvodnou;
- (b) je druhá nebo další následná žádost učiněna v kterémkoli členském státě po konečném rozhodnutí o zamítnutí předchozí následné žádosti jako nepřijatelné, nedůvodné nebo zjevně nedůvodné.

ODDÍL V

POJMY BEZPEČNÉ ZEMĚ

Článek 44

Pojem první země azylu

1. Třetí země se považuje za první zemi azylu pro konkrétního žadatele, pokud:
 - (a) žadatel v této zemi požíval ochrany podle Ženevské úmluvy před tím, než odcestoval do Unie, a může této ochrany požívat i nadále; nebo
 - (b) žadatel v této zemi požíval dostatečné ochrany jinak před tím, než odcestoval do Unie, a může této ochrany požívat i nadále.
2. Rozhodující orgán usoudí, že žadatel požívá dostatečné ochrany ve smyslu odst. 1 písm. b), pokud se ujistí o tom, že:
 - (a) není ohrožen život a svoboda z důvodu rasy, náboženství, státního občanství, příslušnosti k určité společenské vrstvě nebo politického názoru;
 - (b) neexistuje riziko vážné újmy, jak je definována v nařízení (EU) XXXX/XXX (kvalifikační nařízení);
 - (c) je dodržena zásada nenavrácení v souladu s Ženevskou úmluvou;

- (d) je dodržen zákaz vyhoštění, představuje-li to porušení zákazu mučení a krutého, nelidského nebo ponižujícího zacházení, jak je stanoví mezinárodní právo;
 - (e) existuje právo k oprávněnému pobytu;
 - (f) existuje odpovídající přístup na trh práce, k azylovým zařízením, ke zdravotní péči a ke vzdělání; a
 - (g) existuje právo na sloučení rodiny v souladu s mezinárodními normami v oblasti lidských práv.
3. Před tím, než lze žádost zamítnout jako nepřijatelnou podle čl. 36 odst. 1 písm. a), je žadateli při podávání žádosti a během pohovoru o přípustnosti umožněno napadnout uplatnění pojmu první země azylu v souvislosti s jeho konkrétními okolnostmi.
4. Pokud jde o nezletilé osoby bez doprovodu, lze pojem první země azylu uplatnit až poté, co orgány členských států obdrží od orgánů dotčené třetí země ujištění o tom, že nezletilá osoba bez doprovodu bude orgány této třetí země převzata a že bude okamžitě požívat jedné z podob ochrany podle odstavce 1.
5. Pokud je žádost zamítnuta jako nepřijatelná uplatněním pojmu první země azylu, rozhodující orgán:
- (a) o tom žadatele vyrozumí;
 - (b) vydá mu doklad, kterým se orgány třetí země v jazyce této země informují o tom, že žádost nebyla posouzena po věcné stránce v důsledku uplatnění pojmu první země azylu.
6. Pokud dotyčná třetí země žadatele nepřevzme nebo nepřevzme zpět na své území, rozhodující orgán zruší rozhodnutí o zamítnutí žádosti jako nepřijatelné a poskytne přístup k řízení v souladu se základními zásadami a zárukami uvedenými v kapitole II a oddílu I kapitoly III.
7. Členské státy každoročně informují Komisi a Agenturu Evropské unie pro azyl o zemích, na které se uplatňuje pojem první země azylu.

Článek 45

Pojem bezpečné třetí země

1. Třetí země se označí za bezpečnou třetí zemi za předpokladu, že:
- (a) není ohrožen život a svoboda z důvodu rasy, náboženství, státního občanství, příslušnosti k určité společenské vrstvě nebo politického názoru;
 - (b) neexistuje riziko vážné újmy, jak je definována v nařízení (EU) XXXX/XXX;
 - (c) je dodržena zásada nenavracení v souladu s Ženevskou úmluvou;

- (d) je dodržen zákaz vyhoštění, představuje-li to porušení zákazu mučení a krutého, nelidského nebo ponižujícího zacházení, jak je stanoví mezinárodní právo;
- (e) existuje možnost získat ochranu v souladu hmotněprávními normami Ženevské úmluvy, případně dostatečnou ochranu podle čl. 44 odst. 2.

Posouzení, zda lze třetí zemi označit za bezpečnou třetí zemi podle tohoto nařízení, je podloženo informacemi z mnoha zdrojů, zejména pak informacemi od členských států, Agentury Evropské unie pro azyl, Evropské služby pro vnější činnost, Vysokého komisaře Organizace spojených národů pro uprchlíky, Rady Evropy a od dalších relevantních organizací.

2. Pojem bezpečné třetí země se uplatní:
 - (a) v případech, kdy je třetí země označena za bezpečnou třetí zemi podle článku 50;
 - (b) v případech, kdy je třetí země označena za bezpečnou třetí zemi na úrovni Unie; nebo
 - (c) v individuálních případech ve vztahu ke konkrétnímu žadateli.
3. Rozhodující orgán považuje třetí zemi za bezpečnou třetí zemi pro konkrétního žadatele po individuálním posouzení žádosti pouze tehdy, pokud se ujistí o bezpečnosti dotčené třetí země pro konkrétního žadatele v souladu s kritérii podle odstavce 1 a pokud zjistí, že:
 - (a) existuje vazba mezi žadatelem a dotčenou třetí zemí, na jejímž základě by bylo rozumné, aby tato osoba odešla do dotčené země, mimo jiné proto, že žadatel procházel touto třetí zemí, která je zeměpisně blízká zemi původu žadatele;
 - (b) žadatel nepředložil závažné důvody pro to, aby tuto zemi nebylo možné považovat za bezpečnou třetí zemi v jeho konkrétních okolnostech.
4. Před tím, než lze žádost zamítnout jako nepřijatelnou podle čl. 36 odst. 1 písm. b), je žadateli při podávání žádosti a během pohovoru o přípustnosti umožněno napadnout uplatnění pojmu bezpečná třetí země v souvislosti s jeho konkrétními okolnostmi.
5. Pokud jde o nezletilé osoby bez doprovodu, lze pojem bezpečné třetí země uplatit až poté, co orgány členských států obdrží od orgánů dotčené třetí země potvrzení o tom, že nezletilá osoba bez doprovodu bude orgány této třetí země převzata a že bude mít okamžitě přístup k jedné z podob ochrany podle odst. 1 písm. e).
6. Pokud je žádost zamítnuta jako nepřijatelná uplatněním pojmu bezpečné třetí země, rozhodující orgán:
 - (a) o tom žadatele vyrozumí; a
 - (b) vydá mu doklad, kterým se orgány třetí země v jazyce této země informují o tom, že žádost nebyla posouzena po věcné stránce v důsledku uplatnění pojmu bezpečné třetí země.

7. Pokud dotyčná třetí země žadatele nepřevzme nebo nepřevzme zpět na své území, rozhodující orgán zruší rozhodnutí o zamítnutí žádosti jako nepřipustné a poskytne přístup k řízení v souladu se základními zásadami a zárukami uvedenými v kapitole II a oddílu I kapitoly III.

Článek 46

Označení bezpečných třetích zemí na úrovni Unie

1. Třetí země se označí za bezpečné třetí země na úrovni Unie v souladu s podmínkami stanovenými v čl. 45 odst. 1.
2. Komise pravidelně přezkoumává situaci v třetích zemích, které jsou označeny za bezpečné třetí země na úrovni Unie, s pomocí Agentury Evropské unie pro azyl a na základě jiných zdrojů informací uvedených v čl. 45 odst. 1 druhém pododstavci.
3. Komise je zmocněna přijímat akty v přenesené pravomoci, kterými se pozastavuje označení třetí země za bezpečnou třetí zemi na úrovni Unie za podmínek stanovených v článku 49.

Článek 47

Pojem bezpečné země původu

1. Třetí země může být označena za bezpečnou zemi původu podle tohoto nařízení, pokud lze na základě tamější právní situace, uplatňování práva v rámci demokratického systému a obecných politických okolností prokázat, že v ní obecně nedochází k pronásledování, jak je definuje článek 9 nařízení (EU) XXXX/XXX (kvalifikační nařízení), k mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení či trestům a k hrozbě z důvodu nevybíravého násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.
2. Posouzení, zda lze třetí zemi označit za bezpečnou zemi původu podle tohoto nařízení, je podloženo informacemi z mnoha zdrojů, zejména pak informacemi od členských států, Agentury Evropské unie pro azyl, Evropské služby pro vnější činnost, Vysokého komisaře Organizace spojených národů pro uprchlíky, Rady Evropy a od dalších relevantních organizací, a zohlední společnou analýzu informací o zemi původu podle článku 10 nařízení (EU) XXXX/XXX (nařízení o Agentuře EU pro azyl).
3. Při tomto hodnocení se vezme v úvahu mimo jiné rozsah, v jakém je poskytována ochrana proti pronásledování nebo špatnému zacházení prostřednictvím:
 - (a) relevantních právních předpisů země a způsobu, jakým se uplatňují;
 - (b) dodržování práv a svobod stanovených v Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod nebo Mezinárodním paktu o občanských a politických právech nebo Úmluvě OSN proti mučení, a to zejména práv, od nichž se podle čl. 15 odst. 2 uvedené evropské úmluvy nelze odchýlit;

- (c) nemožnosti vyhoštění nebo vydávání vlastních občanů do třetích zemí, ve kterých mimo jiné hrozí vážné nebezpečí toho, že by mohli být vystaveni trestu smrti, mučení, pronásledování nebo jinému nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestu, nebo kde by jejich život nebo svoboda byly ohroženy z důvodu rasy, náboženství, státního občanství, sexuální orientace, příslušnosti k určité společenské vrstvě nebo politického názoru, nebo ve které hrozí vážné nebezpečí vyhoštění nebo vydání do jiné třetí země;
 - (d) systému účinné právní ochrany proti porušování těchto práv a svobod.
4. Třetí zemi, která je v souladu s tímto nařízením označena za bezpečnou zemi původu, lze po individuálním posouzení žádosti považovat ve vztahu k určitému žadateli za bezpečnou zemi původu, pouze pokud:
- (a) je žadatel státním příslušníkem této země; nebo
 - (b) je žadatel osobou bez státní příslušnosti a dříve v této zemi běžně pobýval; a
 - (c) žadatel nepředložil žádné závažné důvody pro to, aby tuto zemi nebylo možné považovat za bezpečnou zemi původu v jeho konkrétních okolnostech.

Článek 48

Označení bezpečných zemí původu na úrovni Unie

1. Třetí země uvedené v příloze 1 tohoto nařízení se označují za bezpečné země původu na úrovni Unie v souladu s podmínkami stanovenými v článku 47.
2. Komise pravidelně přezkoumává situaci v třetích zemích, které jsou uvedeny na společném seznamu EU bezpečných zemí původu, s pomocí Agentury Evropské unie pro azyl a na základě jiných zdrojů informací uvedených v čl. 45 odst. 2.
3. V souladu s čl. 11 odst. 2 nařízení (EU) XXXX/XXX (nařízení o Agentuře EU pro azyl) může Komise požádat Agenturu Evropské unie pro azyl, aby jí poskytla informace o konkrétních třetích zemích, o jejichž zařazení na společný seznam EU bezpečných zemí původu by mohlo být uvažováno.
4. Komise je zmocněna přijímat akty v přenesené pravomoci, kterými se pozastavuje zařazení třetí země na společný seznam EU bezpečných zemí původu za podmínek stanovených v článku 49.

Článek 49

Pozastavení a zrušení označení třetí země za bezpečnou třetí zemi na úrovni Unie a pozastavení zařazení třetí země na společný seznam EU bezpečných zemí původu a vyřazení třetí země ze společného seznamu EU bezpečných zemí původu

1. V případě náhlých změn situace v třetí zemi, která je označena za bezpečnou třetí zemi na úrovni Unie nebo která je uvedena na společném seznamu EU bezpečných zemí původu, provede Komise odůvodněné posouzení, zda daná země plní podmínky stanovené v článku 45 nebo 47, a pokud Komise usoudí, že tyto podmínky již plněny nejsou, přijme akt v přenesené pravomoci, kterým se pozastaví označení třetí země

za bezpečnou třetí zemi na úrovni Unie nebo pozastaví zařazení třetí země na společný seznam EU bezpečných zemí původu na dobu šesti měsíců.

2. Komise průběžně přezkoumává situaci v dané třetí zemi, přičemž přihlíží mimo jiné k informacím poskytovaným členskými státy týkajícím se následných změn situace v dané zemi.
3. V případě, že Komise přijala akt v přenesené pravomoci v souladu s odstavcem 1, kterým bylo pozastaveno označení třetí země za bezpečnou třetí zemi na úrovni Unie nebo pozastaveno zařazení třetí země na společný seznam EU bezpečných zemí původu, Komise do tří měsíců ode dne přijetí uvedeného aktu v přenesené pravomoci předloží v souladu s řádným legislativním postupem návrh na změnu tohoto nařízení tak, aby bylo zrušeno označení dané třetí země za bezpečnou zemi původu na úrovni Unie nebo aby daná třetí země byla vyřazena ze společného seznamu EU bezpečných zemí původu.
4. Pokud Komise takový návrh do tří měsíců ode dne přijetí aktu v přenesené pravomoci podle odstavce 2 nepředloží, akt v přenesené pravomoci, kterým bylo pozastaveno označení třetí země za bezpečnou třetí zemi na úrovni Unie nebo pozastaveno zařazení třetí země na společný seznam EU bezpečných zemí původu, pozbývá účinnosti. Pokud Komise takový návrh do tří měsíců předloží, je Komise zmocněna na základě odůvodněného posouzení prodloužit platnost uvedeného aktu v přenesené pravomoci na dobu šesti měsíců, s možností jedenkrát toto prodloužení obnovit.

Článek 50

Označení třetích zemí za bezpečné třetí země nebo bezpečné země původu na vnitrostátní úrovni

1. Po dobu pěti let ode dne vstupu tohoto nařízení v platnost si členské státy mohou ponechat nebo zavést právní předpisy, které umožňují vnitrostátní označení bezpečných třetích zemí nebo bezpečných zemí původu jiných než těch, které jsou označeny na úrovni Unie nebo uvedeny na společném seznamu EU v příloze 1, pro účely posuzování žádostí o mezinárodní ochranu.
2. Pokud je pozastaveno označení třetí země jako bezpečné třetí země na úrovni Unie nebo zařazení třetí země na společný seznam EU v příloze 1 tohoto nařízení podle čl. 49 odst. 1, členské státy danou zemi neoznačí za bezpečnou třetí zemi nebo bezpečnou třetí zemi původu na vnitrostátní úrovni ani na ni v individuálním případě neuplatní pojem bezpečné třetí země ve vztahu ke konkrétnímu žadateli.
3. Pokud bylo označení třetí země za bezpečnou třetí zemi na úrovni Unie zrušeno nebo pokud byla třetí země vyřazena se společného seznamu EU v příloze 1 tohoto nařízení v souladu s řádným legislativním postupem, může členský stát oznámit Komisi, že se domnívá, že daná země v návaznosti na změny situace v ní opět splňuje podmínky stanovené v čl. 45 odst. 1 a v článku 47.

Toto oznámení musí zahrnovat odůvodněné posouzení toho, že daná země podmínky stanovené v čl. 45 odst. 1 a článku 47 splňuje, včetně vysvětlení toho, jak konkrétně

změny situace v dané třetí zemi přispěly k tomu, že země tyto podmínky opět splňuje.

Oznamující členský stát může třetí zemi označit za bezpečnou třetí zemi nebo za bezpečnou zemi původu na vnitrostátní úrovni, pouze pokud Komise proti takovému označení nevznesla námitku.

4. Členské státy Komisi a Agenturu Evropské unie pro azyl oznámí třetí země označené za bezpečné třetí země nebo bezpečné země původu na vnitrostátní úrovni bezprostředně poté, co je takto označí. Členské státy Komisi a agenturu jednou ročně informují o dalších bezpečných třetích zemích, na které tento pojem uplatnily v jednotlivých případech ve vztahu ke konkrétním žadatelům.

KAPITOLA IV

POSTUPY ODNĚTÍ MEZINÁRODNÍ OCHRANY

Článek 51

Odnětí mezinárodní ochrany

Rozhodující orgán zahájí posouzení za účelem odnětí mezinárodní ochrany určité osobě, objeví-li se nové prvky nebo zjištění naznačující, že existují důvody pro nové posouzení platnosti její mezinárodní ochrany, zejména v případech uvedených v člancích 15 a 21 nařízení (EU) XXXX/XXX (kvalifikační nařízení).

Článek 52

Procesní pravidla

1. Zvažuje-li příslušný orgán odnětí mezinárodní ochrany státnímu příslušníkovi třetí země nebo osobě bez státní příslušnosti, a to i v kontextu pravidelného přezkumu statusu podle článků 15 a 21 nařízení (EU) XXXX/XXX (kvalifikační nařízení), požívá dotyčná osoba níže uvedených záruk, zejména:
 - (a) je písemně informována o tom, že příslušný orgán znovu posuzuje, zda ji lze považovat za osobu požívající mezinárodní ochrany, a o důvodech tohoto nového posouzení; a
 - (b) dostane příležitost v přiměřené lhůtě písemně nebo při osobním pohovoru předložit důvody, proč by jí status mezinárodní ochrany neměl být odňat.
2. Pro účely odstavce 1 členské státy zajistí, aby:
 - (a) příslušný orgán mohl získat přesné a aktuální informace z různých zdrojů, například od Agentury Evropské unie pro azyl a Úřadu vysokého komisaře Organizace spojených národů pro uprchlíky, týkající se obecné situace, která panuje v zemích původu dotyčných osob; a

- (b) jsou-li shromažďovány informace k individuálnímu případu za účelem nového posouzení mezinárodní ochrany, aby tyto informace nebyly získány od původců pronásledování nebo vážné újmy způsobem, jímž by tito původci pronásledování byli přímo informováni o tom, že dotyčná osoba je osobou požívající mezinárodní ochrany, jejíž status se znovu posuzuje, a který by ohrozil tělesnou nedotknutelnost žadatele nebo na něm závislých osob, nebo svobodu či bezpečnost jeho rodinných příslušníků, kteří dosud žijí v zemi původu.
3. Rozhodnutí příslušného orgánu o odnětí mezinárodní ochrany se sděluje písemně. Rozhodnutí obsahuje skutkové a právní odůvodnění a písemné poučení o tom, jak lze toto rozhodnutí napadnout.
4. Pokud rozhodující orgán rozhodne o odnětí mezinárodní ochrany, použijí se rovněž ustanovení čl. 8 odst. 3 a článků 15 až 18.
5. Odchylně od odstavců 1 až 4 tohoto článku mezinárodní ochrana členských států zaniká, pokud se osoba požívající mezinárodní ochrany jednoznačně zřekne uznání osobou požívající mezinárodní ochrany. Mezinárodní ochrana zaniká rovněž tehdy, pokud se osoba požívající mezinárodní ochrany stane státním příslušníkem členského státu, který jí mezinárodní ochranu udělil.

KAPITOLA V

ODVOLACÍ ŘÍZENÍ

Článek 53

Právo na účinný opravný prostředek

1. Žadatelé mají v souladu se základními zásadami a zárukami uvedenými v kapitole II právo na účinnou nápravu u soudu nebo tribunálu:
- (a) rozhodnutí o jejich žádosti o mezinárodní ochranu, včetně rozhodnutí:
- i) o zamítnutí žádosti jako nepřipustné podle čl. 36 odst. 1;
 - ii) o zamítnutí žádosti jako nedůvodné nebo zjevně nedůvodné ve vztahu k postavení uprchlíka nebo statusu doplňkové ochrany podle čl. 37 odst. 2 a 3 nebo čl. 42 odst. 4;
 - iii) o zamítnutí žádosti jako výslovně vzaté zpět nebo odstoupené podle článků 38 a 39;
 - iv) přijatého v návaznosti na řízení na hranicích podle článku 41.
- (b) rozhodnutí o odnětí statusu mezinárodní ochrany podle článku 52.

2. Osoby uznané jako mající nárok na doplňkovou ochranu mají právo na účinnou nápravu rozhodnutí pokládajícího žádost za nedůvodnou ve vztahu k postavení uprchlíka.

3. Účinný opravný prostředek ve smyslu odstavce 1 zahrnuje úplné posouzení *ex nunc* jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle nařízení (EU) XXXX/XXX (kvalifikační nařízení).

Žadatel může předkládat pouze nové prvky, které jsou relevantní pro posouzení žádosti a o kterých nemohl vědět dříve nebo které se týkají změn jeho situace.

4. Soudy nebo tribunály mají prostřednictvím rozhodujícího orgánu, žadatele či jinak přístup k obecným informacím uvedeným v čl. 33 odst. 2 písm. b) a c).

5. Dokumenty relevantní pro posouzení žádostí soudy nebo tribunály v rámci odvolacího řízení se v případě potřeby přeloží, pokud již nebyly přeloženy v souladu s čl. 33 odst. 4.

6. Žadatelé podávají odvolání proti jakémukoli rozhodnutí podle odstavce 1:

(a) do jednoho týdne v případě rozhodnutí o zamítnutí následné žádosti jako nepřijatelné nebo zjevně nedůvodné;

(b) do dvou týdnů v případě rozhodnutí o zamítnutí žádosti jako nepřijatelné nebo v případě rozhodnutí o zamítnutí žádosti jako výslovně vzaté zpět nebo odstoupené nebo v případě rozhodnutí o zamítnutí žádosti jako nedůvodné nebo zjevně nedůvodné ve vztahu k postavení uprchlíka nebo statusu doplňkové ochrany v návaznosti na zrychlené posuzovací řízení nebo řízení na hranicích nebo zatímco je žadatel v zajišťovacím zařízení;

(c) do jednoho měsíce v případě rozhodnutí o zamítnutí žádosti jako nedůvodné ve vztahu k postavení uprchlíka nebo statusu doplňkové ochrany, pokud není posouzení zrychlené, nebo v případě rozhodnutí o odnětí mezinárodní ochrany.

Pro účely písmene b) mohou členské státy z moci úřední stanovit přezkum rozhodnutí přijatých v rámci řízení na hranicích.

Lhůty uvedené v tomto odstavci začínají běžet ode dne, kdy je rozhodnutí rozhodujícího orgánu oznámeno žadateli, nebo pokud žadatel podal žádost o bezplatnou právní pomoc a zastupování, od okamžiku, kdy je ustanoven právní poradce nebo jiný poradce.

Článek 54

Odkladný účinek odvolání

1. Příslušný členský stát umožní žadatelům setrvat na jeho území, dokud neuplyne lhůta, během které mohou uplatnit právo na účinný opravný prostředek, a pokud bylo v dané lhůtě toto právo uplatněno, dokud nebude znám výsledek řízení o opravném prostředku.

2. Soud nebo tribunál má pravomoc rozhodnout, zda žadatel smí či nesmí setrvat na území příslušného členského státu, buď na základě žádosti žadatele nebo z moci úřední, pokud právo žadatele setrvat v tomto členském státě skončilo v důsledku některé z těchto kategorií rozhodnutí:
 - (a) rozhodnutí, které žádost považuje za zjevně nedůvodnou nebo žádost zamítá jako nedůvodnou ve vztahu k postavení uprchlíka nebo statusu doplňkové ochrany, v případech, které jsou předmětem zrychleného řízení nebo řízení na hranicích;
 - (b) rozhodnutí, které žádost zamítá jako nepřípustnou podle čl. 36 odst. 1 písm. a) a c);
 - (c) rozhodnutí, které žádost zamítá jako výslovně vzatou zpět nebo odstoupenou podle článku 38 nebo 39.
3. Soud nebo tribunál má pravomoc rozhodnout, zda žadatel smí či nesmí setrvat na území příslušného členského státu, za předpokladu, že:
 - (a) žadateli je poskytnuto nezbytné tlumočení, právní pomoc a dostatečná doba na to, aby vypracoval žádost a předložil soudu nebo tribunálu argumenty ve prospěch toho, aby mu bylo přiznáno právo setrvat na území, dokud nebude znám výsledek řízení o opravném prostředku; a
 - (b) v rámci posuzování žádosti o setrvání na území příslušného členského státu soud nebo tribunál přezkoumá rozhodnutí o zamítnutí udělení mezinárodní ochrany po právní i skutkové stránce.
4. Členské státy umožní žadateli setrvat na území, dokud nebude znám výsledek řízení, které má rozhodnout o tom, zda žadatel smí či nesmí setrvat na území. Toto rozhodnutí musí být přijato do jednoho měsíce od podání odvolání.
5. Žadatel, který podává další odvolání proti rozhodnutí o prvním nebo následném odvolání, nemá právo setrvat na území členského státu, pokud soud nebo tribunál na základě žádosti žadatele nebo z moci úřední nerozhodne jinak. Toto rozhodnutí musí být přijato do jednoho měsíce od podání tohoto dalšího odvolání.

Článek 55

Délka prvního stupně odvolání

1. Aniž by bylo dotčeno adekvátní a úplné posouzení odvolání, soudy nebo tribunály rozhodují o prvním stupni odvolání v níže uvedených lhůtách počínaje okamžikem podání odvolání:
 - (a) do šesti měsíců v případě rozhodnutí o zamítnutí žádosti jako nedůvodné ve vztahu k postavení uprchlíka nebo statusu doplňkové ochrany, pokud není posouzení zrychlené, nebo v případě rozhodnutí o odnětí mezinárodní ochrany;
 - (b) do dvou měsíců v případě rozhodnutí o zamítnutí žádosti jako nepřípustné nebo v případě rozhodnutí o zamítnutí žádosti jako výslovně vzaté zpět nebo

odstoupené nebo jako nedůvodné nebo zjevně nedůvodné ve vztahu k postavení uprchlíka nebo statusu doplňkové ochrany v návaznosti na zrychlené posuzovací řízení nebo řízení na hranicích nebo zatímco je žadatel v zajišťovacím zařízení;

- (c) do jednoho měsíce v případě rozhodnutí o zamítnutí následné žádosti jako nepřijatelné nebo zjevně nedůvodné.
2. V případech, které jsou po skutkové nebo právní stránce složité, lze lhůty stanovené v odstavci 1 prodloužit o další tři měsíce.

KAPITOLA VI

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 56

Napadení rozhodnutí orgány veřejné moci

Tímto nařízením není dotčena možnost orgánů veřejné moci napadnout správní nebo soudní rozhodnutí v souladu s vnitrostátními právními předpisy.

Článek 57

Spolupráce

1. Každý členský stát ustanoví celostátní kontaktní místo a jeho adresu sdělí Komisi. Komise sdělí tyto údaje ostatním členským státům.
2. Členské státy přijmou ve spojení s Komisí veškerá vhodná opatření k zavedení přímé spolupráce a výměny informací mezi příslušnými orgány.
3. Pokud členské státy přijmou opatření podle čl. 27 odst. 3, čl. 28 odst. 3 a čl. 34 odst. 3, informují Komisi a Agenturu Evropské unie pro azyl, jakmile důvody pro použití těchto mimořádných opatření pominou, a alespoň jednou za rok. Tyto informace pokud možno zahrnují údaje o procentním podílu žádostí, u kterých byla použita odchylná opatření, z celkového počtu žádostí vyřizovaných v daném období.

Článek 58

Postup projednávání ve výborech

1. Komisi je nápomocen výbor. Tento výbor je výborem ve smyslu nařízení (EU) č. 182/2011³⁷.
2. Odkazuje-li se na tento odstavec, použije se článek 5 nařízení (EU) č. 182/2011.
3. Odkazuje-li se na tento odstavec, použije se článek 8 nařízení (EU) č. 182/2011 ve spojení s článkem 5 uvedeného nařízení.

³⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí (Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13).

Článek 59

Akty v přenesené pravomoci

1. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci je svěřena Komisi za podmínek stanovených v tomto článku.
2. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci uvedená v odstavci 1 je svěřena Komisi na dobu pěti let ode dne vstupu tohoto nařízení v platnost. Komise vypracuje zprávu o přenesené pravomoci nejpozději devět měsíců před koncem tohoto pětiletého období. Přenesení pravomoci se automaticky prodlužuje o stejně dlouhá období, pokud Evropský parlament nebo Rada nevysloví proti tomuto prodloužení námitku nejpozději tři měsíce před koncem každého z těchto období.
3. Evropský parlament nebo Rada mohou přenesení pravomoci kdykoli zrušit. Rozhodnutím o zrušení se ukončuje přenesení pravomoci v něm blíže určené. Rozhodnutí nabývá účinku prvním dnem po zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie*, nebo k pozdějšímu dni, který je v něm upřesněn. Nedotýká se platnosti již platných aktů v přenesené pravomoci.
4. Přijetí takového aktu v přenesené pravomoci Komise neprodleně oznámí současně Evropskému parlamentu a Radě.
5. Takový akt v přenesené pravomoci a jeho prodloužení vstoupí v platnost, pouze pokud proti nim Evropský parlament nebo Rada nevysloví námitky ve lhůtě jednoho měsíce ode dne, kdy jim byl tento akt oznámen, nebo pokud Evropský parlament i Rada před uplynutím této lhůty informují Komisi o tom, že námitky nevysloví.

Článek 60

Monitorování a hodnocení

Do [dvou let od vstupu tohoto nařízení v platnost] a poté každých pět let předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě zprávu o uplatňování tohoto nařízení v členských státech a případně navrhne změny.

Členské státy Komisi na její žádost zašlou informace nezbytné k vypracování zprávy, a to nejpozději devět měsíců před tím, než uplyne uvedená lhůta.

Článek 61

Zrušení

Směrnice 2013/32/EU se zrušuje.

Odkazy na zrušenou směrnici se považují za odkazy na toto nařízení v souladu se srovnávací tabulkou obsaženou v příloze 2.

Článek 62

Vstup v platnost a použitelnost

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení se začne používat [šest měsíců od vstupu v platnost].

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné v členských státech v souladu se Smlouvami.

V Bruselu dne

*Za Evropský parlament
předseda / předsedkyně*

*Za Radu
předseda / předsedkyně*